

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání

NÁZEV PROGRAMU

PRO TEBE A S TEBOU

**Základní škola a mateřská škola,
Cerekvice nad Bystřicí,
příspěvková organizace**

Preambule

*Společnost XXI. století bude zcela jiná, než společnost XX. a XIX. století. Dojde k obrovskému rozvoji komunikačních technologií, zvýší se úroveň vědeckého poznání, prohloubí se globalizace, na člověka bude působit velké množství nových informací, společnost i jedinec budou daleko zranitelnější a bude stále těžší se vyrovnávat s novými nečekanými situacemi. Člověk XXI. století se musí naučit s informacemi pracovat, vyhledávat je, třídit a využívat ke svému prospěchu. Bude se muset naučit pružně reagovat, správně se rozhodovat, uvádět věci do souvislostí a hlavně se celý život učit. To vyžaduje změnu přístupu ke vzdělání. Vzdělání se musí zbavit izolovaných, byť hlubokých vědomostí, stát se otevřeným systémem, pružně reagujícím na měnící se podmínky vývoje jedince i celé společnosti. Vzdělání bude nutné přizpůsobit a zaměřit na osobnost dítěte, bude ukazovat cesty a možnosti, dávat šance, vytvářet vztahy a podmínky. Vzdělání již nebude cílem, ale prostředkem k vytváření postojů, schopností, dovedností, návyků, jednání a chování každého jedince.
Jen taková společnost je schopna svého dalšího rozvoje.*

Motto

Nemůžeme všechny děti všemu naučit, ale můžeme všechny děti udělat štěstnými !

Zdeněk Matějček

Oddíl 1

Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu: **Pro tebe a s tebou**

Název školy: **Základní škola a mateřská škola Cerekvice nad Bystřicí,
příspěvková organizace
IČO 70981817
REDIZO 650046633**

Adresa školy: **Cerekvice nad Bystřicí 1, 507 77 Cerekvice nad Bystřicí**

Kontakty: **telefon: 493 696 302
www.zscerekvice.org
e-mail: skola@zscerekvice.org**

Zřizovatel školy: **Obec Cerekvice nad Bystřicí
Cerekvice nad Bystřicí 53
507 77 Cerekvice nad Bystřicí
IČO 271438
telefon: 493 696 195
www.cerekvice.cz
e-mail: ou@cerekvice.cz**

Ředitel školy: **Ing.Jiří Ježek**

Zástupce ředitele školy: **Mgr. Jindra Jenčovská**

Koordinátor ŠVP: **Mgr. Jindra Jenčovská**

Platnost dokumentu: **Od 1.9.2017**

ŠVP byl schválen radou školy dne

.....
Ing.Jiří Ježek, ředitel školy

Obsah dokumentu

Oddíl 1

Identifikační údajestr 3

Oddíl 2

.....str 8

2.1. Obecná charakteristika školystr 8

2.2. Vybavení školystr 8

2.3. Charakteristika pedagogického sborustr 8

2.4. Spolupráce školystr 9

2.4.1. s rodiči

2.4.2 .se zřizovatelem.

2.4.3. s nadřízeným orgánem státní správy.

2.4.4. s pedagogicko-psychologickou poradnou.

2.4.5. se ZUS Hořice.

2.4.7. s Policií ČR.

2.4.8. se společenskými organizacemi , občanskými sdruženími a kulturními agenturami

2.4.9. s absolventy

2.4.10. s odborovou organizací.

2.4.11. s plaveckou školou

2.5. Výchovné poradenstvístr 10

2.5 Minimální preventivní programstr 10

Oddíl 3

3. Charakteristika školního vzdělávacího programustr 10

3.1. Pojetí školního vzdělávacího programustr 10

3.1.1. Obecná charakteristikastr 11

3.1.1.1. Učení

3.1.1.2. Objevování

3.1.1.3. Adaptace

3.1.1.4. Myšlení a uvažování

3.1.1.5. Komunikace

3.1.1.6. Kooperace

3.1.1.7. Práce

3.2. Cíle vzdělávacího programustr 12

- 3.2.1. Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.
- 3.2.2. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- 3.2.3. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- 3.2.4. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.
- 3.2.5. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.
- 3.2.6. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- 3.2.7. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

3.3. Výchovné a vzdělávací strategiestr 14

3.3.1. Společné postupy k zajištění rozvoje klíčových kompetencí

3.4. Strategie naplňování klíčových kompetencístr 14

- 3.4.1. Kompetence k řešení problému
- 3.4.2. Kompetence k učení
- 3.4.3. Kompetence komunikativní
- 3.4.4. Kompetence sociální a personální
- 3.4.5. Kompetence občanské
- 3.4.6. Kompetence pracovní

3.5. Splnění klíčových kompetencístr 15

3.7. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebamistr 17

3.6.1. Speciálně pedagogická péče

3.7. Péče o talentované a mimořádně nadané žákystr 19

3.8. Výčet a začlenění průřezových tématstr 20

3.8.1. Osobnostní a sociální výchova

3.8.1.1. Osobnostní rozvoj

- 3.8.1.1.1. Rozvoj schopnosti poznávání
- 3.8.1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- 3.8.1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- 3.8.1.1.4. Psychohygienu
- 3.8.1.1.5. Kreativita

3.8.1.2. Sociální rozvoj

- 3.8.1.2.1. Poznávání lidí
- 3.8.1.2.2. Mezilidské vztahy

3.8.1.2.3. Komunikace	
3.8.1.2.4 . Kooperace a kompetice	
3.8.1.3. Morální rozvoj	
3.8.1.3.1. Řešení problémů a rozhodování	
3.8.1.3.2.Hodnoty, postoje, praktická etika	
3.8.2. Výchova demokratického občanastr 24
3.8.2.1. Občanská společnost a škola	
3.8.2.2. Občan, občanská společnost a stát	
3.8.2.3. Participace občanů v politickém životě	
3.8.2.4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
3.8.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostechstr 25
3.8.3.1. Zájem o Evropu a svět	
3.8.3.2. Objevování Evropy a světa	
3.8.3.3. Jsme Evropané	
3.8.4. Multikulturní výchovastr 27
3.8.4.1. Kulturní diference	
3.8.4.2. Lidské vztahy	
3.8.4.3. Etnický původ	
3.8.4.4. Multikulturalita	
3.8.4.5. Princip sociálního smíru a solidarity	
3.8.5. Environmentální výchovastr 29
3.8.5.1. Ekosystémy	
3.8.5.2. Základní podmínky života	
3.8.5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
3.8.5.4. Vztah člověka a prostředí	
3.8.6. Mediální výchovastr 31
3.8.6.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
3.8.6.2. Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	
3.8.6.3. Stavba mediálních sdělení	
3.8.6.4 Vnímání autora mediálních sdělení	
3.8.6.5. Fungování a vliv medií ve společnosti	
3.8.6.6. Tvorba mediálního sdělení	
3.8.6.7. Práce v realizačním týmu	
3.9. Poskytování poradenských služeb ve školestr 33
3.9.1. Poskytování poradenských služeb ve škole	
3.9.1.1. Zaměření poradenských služeb	
3.9.1.2. Kariérové poradenství	
3.9.1.3. Prevence sociálně patologických jevů	
3.9.1.4. Psychologická péče	
3.10. Zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí a výjezdy do zahraničístr 34
3.11. Zájmové kroužkystr 35
3.12. Řízení a organizace výukystr 35

- 3.12.1. Ročníkové řízení a plánování
- 3.12.2. Řízení a koordinace práce učitelů
- 3.12.2. Řízení a koordinace práce žáků

Oddíl 4

4.1. Učební plánstr 36
4.1.1. Učební plán pro I. stupeň	
4.1.2. Učební plán pro II.stupeň	
4.1.3. Poznámky k učebnímu plánustr 38
4.1.4. Poznámky ke vzdělávacím oblastemstr 38

Oddíl 5

5. Učební osnovystr 40
5.1. Jazyk a jazyková komunikacestr 42
5.1.1. Český jazyk a literatura	
5.1.2. Anglický jazyk	
5.1.2. Další cizí jazyk - německý	
5.2. Matematika a aplikacestr 79
5.3. Informační technologiestr 96
5.4. Člověk a jeho světstr 101
5.4.1. Člověk a jeho svět	
5.4.2. Prvouka	
5.4.3. Vlastivěda	
5.4.4. Přírodověda	
5.5 Člověk a společnoststr 119
5.5.1. Dějepis	
5.5.2. Výchova k občanství	
5.6 Člověk a přírodastr 137
5.6.1. Fyzika	
5.6.2. Chemie	
5.6.3. Přírodopis	
5.6.4. Zeměpis	
5.7 Umění a kulturastr 172
5.7.1. Hudební výchova	
5.7.2. Výtvarná výchova	
5.8 Člověk a zdravístr 199
5.8.1. Tělesná výchova	
5.8.2. Výchova ke zdraví	
5.9 Člověk a svět prácestr 222
5.9.1 Pracovní činnosti	

Oddíl 6

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žákůstr 236
6.1. Hodnocení žáků	
6.2. Pravidla pro hodnocení žákůstr 237

6.2.1. Hodnocení a klasifikace žáka učitelem	
Příloha 1: školní a klasifikační řádstr 237
Příloha 2: Ochrana člověka za mimořádných událostístr.266

Oddíl 7

7. Závěrstr 237
Dodatek k ŠVP ZVstr 267

Oddíl 2

Charakteristika školy

2.1. Obecná charakteristika školy

Základní škola Cerekvice nad Bystřicí je úplná škola s devíti ročníky. Od každého ročníku je na škole jedna třída. Kapacita školy je 270 žáků. Škola jako celek zajišťuje rozumovou výchovu ve smyslu vědeckého poznání v souladu se zásadami humanity, demokracie a vlastenectví, poskytuje mravní, společenskou, zdravotní, estetickou, tělesnou a ekologickou výchovu. Základní škola poskytuje základní vzdělání. Předmětem činnosti je školní výuka, organizování školních výletů, exkurzí, poznávacích, vzdělávacích a kulturních zájezdů, lyžařských výcviků a škol v přírodě, volnočasových aktivit, osvětová činnost, organizace soutěží, vlastních kulturních pořadů a stravování ve školní jídelně.

Práce s talentovanou i handicapovanou mládeží se realizuje vnitřní diferenciací s přihlédnutím k možnostem osobního rozvoje žáka. Pro žáky s vývojovými poruchami učení se zpracovávají přehledy speciálních metod práce a ve zvláštních případech osobní individuální plány. Škola upřednostňuje harmonický rozvoj osobnosti.

Základní škola Cerekvice nad Bystřicí je plně organizovaná škola do 31.12.2002 bez právní subjektivity, od 1.1.2003 s právní subjektivitou formou příspěvkové organizace. Součástí organizace jsou základní škola, mateřská škola, školní družina a školní jídelna. Všechny součásti podléhají po stránce personální i provozní řediteli školy.

2.2. Vybavení školy

Činnost zařízení probíhá ve 3 objektech. V bývalém zámku jsou třídy II.stupně, 5.ročníku, ředitelna, sborovna, odborné učebny výpočetní techniky, fyziky a chemie, žákovská kuchyň, tělocvična, školní dílna, kabinety a provozní prostory. I.stupeň je umístěn v samostatné budově a jsou zde 4 kmenové třídy, 2 oddělení školní družiny, sborovna, kabinet, sklad učebnic a provozní prostory. V nové budově /1993/ se nachází mateřská škola, školní kuchyně s jídelnou a provozní prostory. U všech budov se nacházejí volné prostory, které jsou využívány jako hřiště. Materiální podmínky jsou na průměrné úrovni a splňují hygienické podmínky, kromě výjimek udělených KHS Hradec Králové. Vybavení školy novým školním nábytkem se postupně začalo realizovat. Vedení školy považuje nákup školního nábytku za prioritu a bude dle finančních možností pokračovat v nákupu. Podmínky

pro mimoškolní činnost je zapotřebí nadále zlepšovat. Je nezbytně nutná úplná rekonstrukce hřiště v parku s vybudováním zařízení pro tenis, odbíjenou a košíkovou. Tato investice by významně pomohla k naplnění a realizaci záměrů Minimálního preventivního programu i zkvalitnění výuky tělesné výchovy. Obecní úřad ve svém územním plánu počítá s vybudováním hřiště na výše uvedené aktivity, ale to bude vzhledem ke vzdálenosti od budovy školy pro běžnou výuku tělesné výchovy nepoužitelné. Fond učebnic je na dobré úrovni. Ve školní dílně trvá potřeba obnovy ručního náradí. Vybavení výpočetní technikou ještě není ideální. Internet je dostupný ve všech součástech příspěvkové organizace. Je zapotřebí, aby byl přístup na internet v každé učebně a kromě toho vybudována nová multimediální učebna spolu se studovnou. Počítá se s nákupem nové audiovizuální techniky.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel, učitelé I. a II. stupně. Funkce výchovného poradce, preventisty sociálně patologických jevů, dyslektické asistentky, třídních učitelů jsou určeny jednotlivým pedagogům. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou plně kvalifikovaní a učitelé mají magisterské vzdělání. Většina předmětů je vyučována aprobovaně, neaprobovaně je vyučován zeměpis, částečně cizí jazyk, částečně přírodopis, částečně fyzika a pracovní činnosti.

2.4. Spolupráce školy

2.4.1. s rodiči

Škola se snaží o maximální možnou spolupráci s rodičovskou veřejností. Jsou pořádány třídní schůzky, informační odpoledne, besedy s rodiči dětí s VPU, rodiče mají možnost neomezených návštěv školy. Rodiče projevují pouze individuální zájem o činnost školy, chybí všeobecný aktivní přístup. Rada školy byla ustavena v počtu šesti členů. Při škole pracuje sdružení rodičů ve Spolku přátel ZŠ Cerekvice, které se zabývá zejména financováním mimoškolní činnosti. Škola by uvítala zapojení rodičů do mimoškolní činnosti.

2.4.2. se zřizovatelem.

Zřizovatelem základní školy je Obecní úřad Cerekvice nad Bystřicí. Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz organizace dle dohodnutých pravidel a plně spolupracuje při zajišťování chodu organizace. Zřizovatel provádí pravidelnou kontrolní činnost. Vedení školy chápe finanční možnosti zřizovatele a ve své činnosti toto respektuje. Zřizovatel i vedení ZŠ se sjednotili na dohodě o pravidlech financování.

2.4.3. s nadřízeným orgánem státní správy.

Nejbližším řídicím orgánem státní správy je odbor školství mládeže a tělovýchovy Městského úřadu v Hořicích. Spolupráce je standardní.

2.4.4. s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Škola spolupracuje zejména s PPP v Jičíně a v Hradci Králové. Spolupráce se týká zejména vyšetření SVPU, problematiky následné péče, odkladů školní docházky, tvorby individuálních vzdělávacích programů, poruch chování a ostatních pedagogicko - psychologických záležitostí.

2.4.5. se ZUŠ Hořice.

Škola bezplatně poskytuje prostory pro činnost, čas i místo při náboru žáků ZUŠ Hořice. Pracuje výtvarný, dramatický a hudební kroužek. Vyučuje se hra na klavír, flétnu a kytaru. Spolupráce je velmi dobrá, pořádají se společná vystoupení.

2.4.6. s odborem sociálních věcí MÚ Hořice a Královéhradeckého kraje.

Škola spolupracuje s odbory sociálních věcí především při řešení problémů se žáky, kteří pocházejí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Úzká spolupráce probíhá při jednání výchovných komisí.

2.4.7. s Policií ČR a HZS.

Škola poskytuje policii všestrannou pomoc, pomáhá při objasňování případů. Zástupci policie pořádají přednášky a besedy se žáky, dodávají propagační materiály, provádějí další osvětovou činnost. Škola spolupracuje s HZS, využívá nabídky preventivní a osvětové činnosti.

2.4.8. se společenskými organizacemi, občanskými sdruženími a kulturními agenturami

Škola úzce spolupracuje zejména s TJ Sokol Cerekvice, která bezplatně propůjčuje místní fotbalové hřiště s vybavením a škola na oplátku v zimních měsících tělocvičnu. Dále škola spolupracuje s místními organizacemi, se které se podílí na sponzorování společenských akcí (Dětský den, karneval apod.). Škola pravidelně využívá nabídky kulturních agentur – divadelní představení, výchovné koncerty, filmová představení.

2.4.9. s absolventy

Škola udržuje přátelské kontakty s absolventy, jejich prostřednictvím získává zpětnou vazbu v profesním uplatnění. Výchovné poradenství využívá kontaktu s absolventy k volbě povolání stávajících žáků. Někteří absolventi se podílejí na dalším rozvoji školy.

2.4.10. s odborovou organizací.

Členové odborové organizace jsou zároveň zaměstnanci základní školy. Škola využívá spolupráce s odborovou organizací při zajišťování akcí pro zaměstnance a žáky. Pořádají se zájezdy do divadel, turistické výlety, společenské akce a jiné aktivity. Škola realizuje náměty a nápady ke zlepšení pracovního prostředí i celkového chodu organizace. Je podepsána kolektivní smlouva, v pracovně právních vztazích se nevyskytují žádné nesrovnalosti a rozpory.

2.4.11. s plaveckou školou

Škola každoročně uzavírá dohodu s plaveckou školou v Hořicích o zajištění plaveckého výcviku žáků.

2.5. Výchovné poradenství.

Na škole je zajištěno výchovné poradenství. Zabývá se evidencí a následnou péčí o žáky s SVPU, výchovou k volbě povolání, přijímacím řízením, řešením výchovných problémů a dalšími záležitostmi, které se týkají výchovy a vzdělávání žáků. Výchovný poradce spolupracuje s třídními učiteli, navrhuje řešení vzniklých situací, koordinuje výchovnou činnost, zpracovává žádosti o vyšetření, spolupracuje s Úřadem práce v Jičíně, účastní se s žáky prezentací škol, distribuuje náborový materiál a svolává třídní schůzky rodičů vycházejících žáků. Podílí se na vytváření individuálních vzdělávacích programů. Poskytuje poradenskou pomoc rodičům.

2.6. Minimální preventivní program

Je zpracován a pravidelně se aktualizuje. Na pedagogických radách se pravidelně přistupuje k jeho průběžnému hodnocení. Výchova ke zdravému životnímu stylu se prolíná do celého výchovně vzdělávacího programu. Problematické zůstává využití volného času dětí a mládeže. Škola svou mimoškolní činností zajišťuje využití volného času do 16-té hodiny ve všední den nepravidelně. Avšak po většinu roku, kromě dříve uvedeného, nemají děti větší možnosti smysluplné náplně pro volný čas.

Oddíl 3

Charakteristika ŠVP

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Pojetí školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (dále ŠVP) „Pro tebe a s tebou“ je určen žákům, učitelům, rodičům a všem ostatním fyzickým i právnickým osobám, které se určitou formou podílejí na základním vzdělávání, které je v programu chápáno jako veřejná služba občanům. Již název programu charakterizuje jeho smysl a určení. Je určen zejména žákům a jejich učitelům a měl by plnit jejich očekávání a individuální potřeby. Respektuje rovněž společenskou objednávku danou Rámcovým vzdělávacím programem (dále RVP).

Zadání RVP nelze splnit tradičním chápáním funkcí školy. Škola již není místem předávání a ověřování sumy vědomostí a faktografických informací. Naopak škola je místo které motivuje žáky a ostatní zúčastněné k aktivnímu učení a celoživotnímu vzdělávání. Rozhodující je získání pro život důležitých kompetencí a dovedností. Činnost školy bude u žáků směřovat k prohlubování pocitu bezpečí, získání zdravého sebevědomí, možnost pozitivního prožívání, rozvíjení kritického myšlení, schopnosti empatie a objektivního sebehodnocení. Nedílnou součástí je i získání všech dovedností potřebných k úspěšnému začlenění do společnosti XXI. století.

Je třeba, aby se ve škole vytvořilo prostředí, které bude úspěšně naplňovat název ŠVP ZŠ Cerekvice n.B., prostředí, kde se dětem s rozličnými vzdělávacími potřebami bude dostávat kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče. Klima školy musí být vstřícné a uvolněné, kde veškeré činnosti jsou nenásilné a pro danou určitou věkovou skupinu žáků přirozené.

Škola se musí svou činností připojit k moderním trendům ve vzdělávání, umožnit žákům začlenění do společnosti XXI.století a vytvořit předpoklady prožití plnohodnotného života.

RVP stanovuje a ŠVP se snaží naplnit v procesu vzdělávání následující oblasti vyčleněné v obecné charakteristice. Žák by se měl naučit a získat v průběhu školní docházky přiměřeně k věku ve vyjmenovaných oblastech tyto schopnosti:

3.1.1. Obecná charakteristika

3.1.1.1. Učení

- Být schopen organizovat svůj učební proces,
- vzít v úvahu zkušenost,
- dávat věci do souvislostí,
- být schopen analyzovat a řešit problémy,
- být zodpovědný za své učení.

3.1.1.2. Objevování

- Získávat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost,
- zvažovat různé zdroje dat,
- radit se s lidmi ze svého okolí,
- konzultovat s experty,
- vytvářet a třídit dokumentaci,
- exkurze, poznávání pracovišť

3.1.1.3. Adaptace

- Využívat informační a komunikační techniky,
- být flexibilní při změnách,
- nalézat nová řešení,
- být houževnatý v případě obtíží.

3.1.1.4. Myšlení a uvažování

- Chápat kontinuitu minulosti a současnosti,
- kriticky hodnotit sebe i společnost,
- být schopen se vyrovnávat s nejistotou,
- vnímat komplexnost situací,
- účastnit se diskusí a vyjadřovat a hájit vlastní názor,
- vnímat politické a ekonomické souvislosti při vzdělávání a práci,
- hodnotit sociální chování související se zdravím, životním stylem, životním prostředím atd.).
- vnímat hodnoty umění (malířství, hudba, literatura atd.).

3.1.1.5. Komunikace

- Rozumět jednoduchým grafům, diagramům a tabulkám,
- vyjadřovat se písemnou formou v českém jazyce,
- rozumět, domluvit se, číst a jednoduše písemně komunikovat v cizím jazyce
- být schopen prezentovat, mluvit na veřejnosti,
- obhajovat a argumentovat vlastní názor,
- naslouchat a brát v úvahu názory druhých.

3.1.1.6. Kooperace

- Být schopen spolupráce a práce v týmu,
- činit rozhodnutí,
- řešit konflikty,
- posuzovat a hodnotit,
- navazovat a udržovat kontakty.

3.1.1.7. Práce

- Vytvářet projekty,
- brát na sebe zodpovědnost,
- přispívat k práci skupiny a společnosti,
- organizovat svou vlastní práci,
- projevovat solidaritu,
- ovládat matematické a modelové nástroje.

3.2. Cíle vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Pro tebe a s tebou“ vychází z koncepce vzdělávání, kde hlavní myšlenkou je komunikace, kooperace a práce s informacemi. Program předpokládá vysoký stupeň porozumění ve všech vztazích, které ve škole vznikají, toleranci, posouzení a využití možností jednotlivce i skupiny a hlavně vytvoření příznivého školního klimatu, kde každý bude mít prostor ke svému rozvoji. Program a veškerá činnost školy musí být cílevědomá a konstruktivní.

Program:

3.2.1. Umožňuje žákům osvojit si strategii a motivaci pro celoživotní učení.

Žák se učí:

Vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení,

- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie.

3.2.2. Podněcuje k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

Žák se učí:

- Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,
- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací.

3.2.3 Vede žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci. Rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Žák se učí:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchat jiným a porozumět jim,
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací,
- spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných.

3.2.4. Přípravuje žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Žák se učí:

- Mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti,
- schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných.

3.2.5. Vytváří u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Žák se učí:

- Schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory.

3.2.6. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.

Žák se učí:

- Schopnosti ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních,
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla,

- povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných,
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

3.2.7. Vede žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učít je žít společně s ostatními lidmi.

Žák se učí:

- Vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén,
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných.

3.2.8. Pomáhá žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Žák se učí:

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,
- rozvíjet své podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání.

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Je třeba, aby škola nabídla dětem co nejvíce možností, příležitostí, prožitků a ostatních aktivit, které budou iniciovat rozvoj osobnosti a zájem o vlastní vzdělávání. Je třeba poskytnout tolik pomoci a vedení, kolik potřebují a hlavně o kolik požádají. Je třeba jim důvěřovat, naslouchat, porozumět, ukazovat cesty, nabízet možnosti a nechat je rozhodovat. Nechat prožívat důsledky svých rozhodnutí, čerpat poučení. To vše bude směřovat k naplňování klíčových kompetencí žáků.

Základem úspěchu a realizace ŠVP je pedagogický sbor. Pedagog musí být dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat a řídit, být vzorem, umět přesvědčovat a přenášet nadšení, být osobností. Práce pedagoga předpokládá tedy jisté schopnosti, to znamená, má-li pedagog ve své práci směřovat k naplňování kompetencí žáků, pak musí sám být kompetentní.

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

3.3.1. Využívání různých zdrojů informací (*kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní*)

- učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými apod.)
- žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku.

3.3.2. Využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (*kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní*)

- moderní pedagogické trendy
- tematicky zaměřené projekty, exkurze, soutěže a výlety
- zájmová činnost

- mimoškolní aktivity

3.3.3. Spolupráce s rodiči a dalšími institucemi – školská rada, zřizovatel, PPP, zájmové organizace, občanská sdružení atd. (kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní)

- účast na veřejných odborných i kulturních akcích

3.3.4. Proměna klimatu školy - tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem, možnost školního parlamentu ap. (kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní)

3.4. Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinované k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno popsat následujícím způsobem.

3.4.1. Kompetence k řešení problému rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že přestože učíme jednotlivé předměty učebního plánu, nezabýváme se izolovanými daty jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žáci řeší takové úkoly jejichž splnění vyžaduje znalosti z více oborů (jiných předmětů) a tím je možnost využití více přístupů k řešení. K rozvoji kompetencí také využíváme co největšího množství zdrojů informací – práci s knihou, internetem, pokusy, vlastní činností a praktickým poznáváním žáků.

3.4.2. Kompetence k učení - získávání této kompetence je vysoce individuální. Rozvíjíme ji individuálně podle dané situace žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

3.4.3. Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při vyučování, vytváření prostoru pro dialog, učení k argumentaci, při zpracovávání školních projektů, prezentace výstupů a celkové kultuře vyjadřování. Nedílnou součástí je vystupování na veřejnosti.

3.4.4. Kompetence sociální a personální tvoříme celkovým klimatem školy, tradičními společnými akcemi, společným prožíváním života školy (úspěchy i neúspěchy). Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy (možnost třídního a školního parlamentu).

3.4.5. Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamování žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice nejen své, ale i jiných národů a národností.

3.4.6. Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce v pracovním vyučování a praktických činnostech. Důraz je kladen na uvědomění si a poznání důležitosti obecné znalosti pracovních postupů a konkrétní

dovednosti využití pracovních nástrojů v nejširším pojetí (od kladívka po výpočetní techniku).

3.5. Splnění klíčových kompetencí

3.5.1. Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

3.5.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

3.5.3. Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest,

- zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
 - využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

3.5.4 **Kompetence občanské**

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

3.5.5 **Kompetence sociální a personální**

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

3.5.6 **Kompetence pracovní**

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

3.6. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

1. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním formou individuální integrace do běžných tříd

- ve všech organizačních formách nutno vytvářet žákům podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb
- z důvodů zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění žáků je třeba uplatňovat při jejich vzdělávání kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod s modifikovanými metodami používanými ve vzdělávání běžné populace (zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností)
- základní vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním vyžaduje:
 - a) odbornou připravenost pedagogických pracovníků nebo spolupráci s odborným pracovištěm, které odborné pracovníky poskytne
 - b) podnětné a vstřícné školní prostředí, které za přispění všech podpůrných opatření (závislé na finančních možnostech) umožňuje žákům rozvíjení vnitřního potenciálu, směřuje je k celoživotnímu učení, k odpovídajícímu pracovnímu uplatnění, a tím podporuje jejich sociální integraci
- odpovídající podmínky pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním :
 - a) přizpůsobení a úprava vzdělávacího obsahu základního vzdělávání tak, aby bylo dosaženo souladu mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků
 - b) odlišná délka vyučovací hodiny
 - c) speciální vyučovací předměty speciálně pedagogické péče (logopedická péče, znakový jazyk, prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově postižených, zraková stimulace, práce s optickými pomůckami, Braillovo písmo, zdravotní tělesná výchova, komunikační a sociální dovednosti) - za předpokladu spolupráce s patřičnými organizacemi, institucemi, které poskytnou odborné pracovníky

- d) kompenzační a didaktické pomůcky, speciální učebnice, výukové programy - za předpokladu spolupráce s příslušnými organizacemi, institucemi
- při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb a posuzování možností žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním a při jejich vzdělávání poskytují se souhlasem zákonných zástupců žáka pomoc: PPP Jičín, PPP Hradec Králové
 - pro úspěšné vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním je potřebné zabezpečit tyto podmínky:
 - a) uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu a potřeby žáka
 - b) uplatňovat princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, stanovování obsahu, forem i metod výuky
 - c) zohlednit druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání
 - d) spolupracovat se zákonnými zástupci žáka, s poradenskými a odbornými zařízeními
 - e) spolupracovat s ostatními školami, které vzdělávají žáky se zdravotním znevýhodněním
 - f) podporovat nadání a talent těchto žáků (nabídky zájmových kroužků ZUŠ, apod.)
 - g) po dohodě se zřizovatelem vytvářet bezbariérové prostředí (dle finančních možností)
 - h) umožnit vyšší časové dotace (ve všech ročnících) k posílení předmětů, které to vzhledem k postižení vyžadují
 - i) umožnit využití maximální týdenní časové dotace k zařazení předmětů speciální pedagogické péče
 - j) upravit a formulovat očekávané výstupy tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné, přizpůsobit jim i výběr učiva
 - k) umožnit náhradu vzdělávacího obsahu některého oboru příbuzným nebo jiným (lépe vyhovuje možnostem žáka)

Výše uvedené podmínky lze zabezpečit, pokud bude z finančních důvodů možné zajistit:

- bezbariérový přístup (přístupová cesta, schodiště, ...)
- speciální pracovníky
- asistenty
- speciální pomůcky
- financování asistentů a speciálních pracovníků

2. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného prostředí (menšina, azylanti, žáci z prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením, žáci ohrožení sociálně patologickými jevy, atd.). Hlavním problémem těchto žáků při vzdělávání je jejich nedostatečná znalost českého jazyka, proto je nutné zvýšit pozornost osvojování českého jazyka, ale i seznámení těchto žáků s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi. Zároveň je třeba podat žákům informace, které jim umožní budovat svou vlastní identitu (specifické materiály o historii, kultuře a tradicích jejich národnosti).

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je třeba:

1. zabezpečit učitele:
 - který své žáky i jejich prostředí bezpečně zná
 - dovede zvolit vhodné přístupy
 - vytváří ve třídě i ve škole příznivé společenské klima
2. zabezpečit podmínky:
 - individuální nebo skupinovou péči
 - menší počet žáků ve třídě

- odpovídající metody a formy práce
- pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu
- spolupráci s psychologem, speciálním pedagogem a dalšími odborníky
- spolupráci s asistentem

3.7. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Škola ve spolupráci s rodiči a SPC koordinuje vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Nadaní žáci mohou individuálně nebo skupinově navštěvovat vybrané bloky výuky ve vyšším ročníku. Mohou být vytvářeny skupiny žáků s talentem pro určitou výukovou oblast napříč ročníku.

4.8.1. Postup při zabezpečení výuky žáků talentovaných a mimořádně nadaných

Postup při zajišťování výuky je podobný jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žák mimořádně nadaný má speciální vzdělávací potřeby. V případě, že pedagog zjistí u žáka projevy mimořádného nadání, talentu, informuje o svém zjištění třídního učitele, výchovného poradce školy a zákonné zástupce žáka. Třídní učitel vyzve zákonné zástupce žáka k projednání zjištěných skutečností a doporučí další postup. O vyšetření žáka odborníkem PPP nebo SPC může rodič požádat i bez doporučení školy.

Požádají-li zákonní zástupci žáka o vyšetření žáka pedagogicko – psychologickou poradnu nebo speciální centrum a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka mimořádně nadaného, je žák dále vzděláván i hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště. Rodiče předloží kopii výsledků vyšetření a na jejich základě bude vypracován individuální vzdělávací plán. Individuální vzdělávací plán sestavuje třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a učiteli příslušných předmětů, ve kterých se projevilo speciální nadání, či talent žáka.

Žáci mimořádně nadaní budou integrováni do „běžných“ tříd. Výuka bude probíhat podle individuálních vzdělávacích plánů. V individuálním vzdělávacím plánu jsou rozpracovány závěry a doporučení pedagogicko - psychologické poradny nebo speciálního centra do podoby očekávaných výstupů, učiva a vhodných vzdělávacích strategií pro období školního roku, nebo jeho zbývající části. Bude-li to možné, upraví se rozvrh tak, aby mimořádně nadaný žák mohl být účasten ve výuce některých vyučovacích předmětů ve vyšším ročníku, než který navštěvuje.

Výuka žáků mimořádně nadaných se v předmětech, ve kterých je integrace stanovena, zaměřuje na jejich individuální rozvoj. Pedagogové, kteří vyučují předměty, ve kterých je žák integrován, mají povinnost z důvodu možného rizika sledovat mimořádně nadané žáky zejména po stránce osobnostního a sociálního rozvoje.

V mimořádných případech je možné přeřadit žáka do vyššího ročníku.

3.7.2 Charakteristika nadaného žáka žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky

- 1) problematický přístup k pravidlům školní práce
- 2) tendence k vytváření vlastních pravidel
- 3) sklon k perfekcionismu
- 4) vlastní pracovní tempo

- 5) vytváření vlastních postupů řešení úloh
- 6) malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- 7) rychlá orientace v učebních postupech
- 8) kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- 9) zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky (v předmětech, které reprezentují nadání dítěte)
- 10) potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

Vnitřní diferenciaci v rámci výuky :

- 1) individuální přístup k talentovaným žákům
- 2) zadávání specifických úkolů - rozšiřujících

Nabídka soutěží, olympiád a rozsáhlejších projektů

Nabídka mimoškolní činnosti

- 1) úzká spolupráce se ZUŠ Hořice - zájmové kroužky (výtvarný, dramatický, hudební)
- 2) sportovní kroužky
- 3) jazykové kroužky
- 4) elektrotechnický kroužek

Příprava ke studiu na středních školách

- 1) zvláštní důraz na český jazyk a matematiku
- 2) podle potřeb i další předměty - přírodopis, chemie, fyzika

3.8. Výčet a začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Průřezová témata nejsou zavedena jako samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do konkrétních vyučovacích předmětů (viz dále) a jejich realizace je mimo jiné možná např. formou projektů.

Zařazení jednotlivých tématických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky předmětu a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich zařazení.

3.8.1. Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to k Výchově k občanství a k jejím částem "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec". Konkrétně k tématům "lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" (Člověk ve společnosti) a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj" (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktickým dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu. Propojení se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

vede k porozumění sobě samému a druhým

napomáhá k zvládnutí vlastního chování

přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni

rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti

utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci

umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)

formuje studijní dovednosti

podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

3.8.1.1. Osobnostní rozvoj

3.8.1.1. 1. Rozvoj schopnosti poznávání

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: český jazyk 1.-5.roč., hudební výchova 5.roč., pracovní činnosti 8.a9.roč., výtvarná výchova 6.roč., dějepis 6.roč., přírodopis 8.roč., matematika 6.roč.

3.8.1.1. 2. Sebepoznání a sebepojetí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: Přírodověda 3.-5.roč., vlastivěda 5.roč., zeměpis 9.roč., dějepis 7.a8.roč., občanská výchova 9.roč., pracovní činnosti 6.a7.roč.

3.8.1.1. 3. Seberegulace a sebeorganizace

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: pracovní činnosti 4.a5.roč., tělesná výchova 6.roč., výchova ke zdraví 7.roč., dějepis 9.roč.

3.8.1.1. 4. Psychohygienu

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : tělesná výchova 1.-5.a 7. roč., občanská výchova 8.roč., hudební výchova 7.roč.

3.8.1.1. 5 Kreativita

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : výtvarná výchova 1.- 5.a 8.roč., hudební výchova 1.-5.a8.roč., český jazyk 9.roč., informatika 8.a 9.roč. + problémové a projektové vyuč.ve všech předmětech

3.8.1.2. Sociální rozvoj

3.8.1.2.1. Poznávání lidí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : Přírodověda 3.-5.roč., občanská výchova 6.,7. roč., výchova ke zdraví 6.roč.

3.8.1.2.2. Mezilidské vztahy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : prvouka 1.-2.roč., výchova ke zdraví 6. a 7.roč.,občanská výchova 8.roč.

3.8.1.2.3. Komunikace

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : český jazyk 1.-5.roč., anglický jazyk 3.-5.roč., český jazyk 6.-9.roč., občanská výchova 9.roč. anglický jazyk 6.-9.roč., pracovní činnosti 9.roč., fyzika 8.a9.roč.

3.8.1.2.4. Kooperace a kompetice (spolupráce a soutěživost)

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : matematika 1.-5. roč., pracovní činnosti 3.-5.roč., matematika 8.a 9.roč., pracovní činnosti 6.a7.roč., fyzika 6.roč., anglický jazyk 6.-9.roč., tělesná výchova 7.roč., hudební výchova 9.roč., + projektové vyuč.ve všech předmětech.

3.8.1.3. Morální rozvoj

3.8.1.3.1. Řešení problémů a rozhodování

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : matematika 1.-5.roč., přírodopis 6.,7.roč., český jazyk 7.roč., tělesná výchova 8.roč., fyzika 9.roč., matematika 6.-9.roč., + projektové vyuč.ve všech předmětech

3.8.1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : český jazyk 1.-5.roč., tělesná výchova 1.-5.roč., dějepis 9.roč., občanská výchova 8.roč., výchova ke zdraví 7.roč., + projektové vyuč.ve všech předmětech

3.8.2. Výchova demokratického občana

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří

demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců –občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za toto rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

3.8.2.1. Občanská společnost a škola

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : vlastivěda 3.-5.roč., dějepis 6.roč., občanská výchova 6.roč.

3.8.2.2. Občan, občanská společnost a stát

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : vlastivěda 4.roč. občanská výchova 8.roč., dějepis 6.roč.

3.8.2.3. Participace občanů v politickém životě

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : vlastivěda 4-roč., občanská výchova 9.roč.

3.8.2.4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : vlastivěda 4.roč., občanská výchova 9.roč., dějepis 9.ř.

3.8.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství, v jehož vzdělávacím obsahu zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování

dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova, jako doplňující vzdělávací obor umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi

kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

3.8.3.1. Zájem o Evropu a svět

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : vlastivěda 5.roč., anglický jazyk 3.-5.roč., zeměpis 8.roč., občanská výchova 8.roč., anglický jazyk 6.-9.roč., prac.činnosti 9.roč.

3.8.3.2. Objevování Evropy a světa

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů : vlastivěda 5.roč., zeměpis 8.roč., dějepis 7.roč., fyzika 7.roč., matematika 7.roč.

3.8.3.3. Jsme Evropané

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: hudební výchova 8. a 9.roč., výtvarná výchova 9.roč., dějepis 6.-9.roč.

3.8.4. Multikulturní výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která ze zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace

daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a **zákonných zástupců** apod.

3.8.4.1. Kulturní diference

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: vlastivěda 4.roč., přírodopis 8.roč., dějepis 7.roč.

3.8.4.2. Lidské vztahy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: ve všech předmětech I.stupně, český jazyk 7.roč., výchova ke zdraví 9.roč.,

3.8.4.3. Etnický původ

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: přírodopis 8.roč., zeměpis 7.roč., dějepis 9.roč., výchova ke zdraví 8.roč.

3.8.4.4. Multikulturalita

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: anglický jazyk 5.roč., český jazyk 9.roč., anglický jazyk 8.roč.

3.8.4.5. Princip sociálního smíru a solidarity

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: občanská výchova 8. a 9.roč., hudební výchova 9.roč., dějepis 8. a 9.roč.

3.8.5. Environmentální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy

systemového přístupu zvyrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnostmi navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací Oblast Umění a kultura poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

3.8.5.1. Ekosystémy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: přírodověda 4. a 5.roč., zeměpis 8.roč, přírodopis 6.-9.roč.

3.8.5.2. Základní podmínky života

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: přírodověda 4. a 5.roč., přírodopis 6. a 9.roč., chemie 8. a 9.roč., zeměpis 8. a 9.roč.

3.8.5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: přírodověda 5.roč. chemie 9.roč., občanská výchova 6. a 9.roč., zeměpis 8.roč., přírodopis 9.roč.

3.8.5.4. Vztah člověka a prostředí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: přírodověda 4. a 5.roč., výchova ke zdraví 8.roč., výtvarná výchova 8.roč., občanská výchova 9.roč., přírodopis 9.roč.

3.8.6. Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se

jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění

rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci

napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

3.8.6.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: český jazyk 6.-9. roč + projektové vyučování

3.8.6.2. Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: český jazyk 8. a 9.roč.,

3.8.6.3. Stavba mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: český jazyk 6.-9.roč.

3.8.6.4 Vnímání autora mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: český jazyk 8.roč., občanská výchova 6.roč.,

3.8.6.5. Fungování a vliv medií ve společnosti

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: občanská výchova 6. a 7.roč.

3.8.6.6. Tvorba mediálního sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů: informatika 8. a 9.roč.

3.8.6.7. Práce v realizačním týmu.

Tematický okruh je realizován formou projektů napříč všemi vyučovacími předměty.

3.9.Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce, metodik prevence, vedení školy s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky školy.

3.9.1. Poskytování poradenských služeb ve škole

3.9.1.1. Zaměření poradenských služeb

- * Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylu a strategie, poradenství rodičům ve výchově a vzdělání,
- * poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu, podpora žáků,

prevence neúspěchu

- * poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce, metodika prevence a ostatních pedagog. pracovníků
- * poradenství v obtížných životních situacích žákům a jejich rodičům v souvislosti s výchovou
- * profesní a kariérové poradenství
- * poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- * poradenství při integraci žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním
- * poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- * vlastní podpora pedagogických pracovníků v psychologických a spec.pedagogických dovednostech při práci s žáky
- * poskytování informací o službách dalších poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

3.9.1.2. Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce.

3.9.1.3. Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů městských částí a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovného poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence soc. pat. jevů, využívá vybrané programy. Do oblasti prevence jsou zapojeni případně žáci prostřednictvím žakovského školního parlamentu.

3.9.1.4. Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky (mediace). Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

3.10. Zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí a výjezdy do zahraničí a ostatní akce související s posláním a plněním úkolů ŠVP

3.10.1. Školní výlety

Termíny: poslední týden v květnu a první týden v červnu

Rozsah: 1.st. jednodenní

2.st. dvoudenní (možno 1 + 1), výjimku povoluje ředitel školy

Informace rodičům: odjezd, příjezd, místo, cena – prokazatelný způsob

Zaměření: turistika, památky, poznávací výlety, ochrana přírody, utužování kolektivu, utužování zdraví

3.10.2. Exkurze

- jednodenní s tématickým zaměřením
- zajištění stejné jako výlety

3.10.3. Zimní škola v přírodě a lyžařský výcvikový zájezd

- zajištění stejné jako výlety

3.10.4. Výjezdy do zahraničí

Zájezdy k moři, do hor- nabídky cestovních kanceláří (dle zájmu žáků)

Jedenkrát ročně do států EU – vzdělávací, poznávací zájezdy.

- zajištění stejné jako výlety

3.10.5. Ostatní akce

Drakiáda – podzim

Víkendové pobyty v Krkonoších

Podzimní orientační běh

Adventní akce

Škola v přírodě

Vavříneček

Akce ke Dni Země

Soutěž mladých zdravotníků

Kuličkáda

Bramborový týden

Divadelní představení

Mikulášská nadílka

Vánoční zpívání

Vynášení smrtky

Velikonoční zájezdy

Dopravní soutěž

Sportovní soutěže

- zajištění stejné jako výlety

3.11. Zájmové kroužky

Škola zajistí ve spolupráci se ZUŠ kroužky hudební, výtvarné a dramatické.

Na 1.st. nabídka kroužků anglického jazyka.

Na 2.st. škola nabídne nejméně jeden sportovní a jeden počítačový kroužek a bude se podílet na organizaci aerobiku, karate, fotbalu, posilování – kulturistiky, hasičského kroužku.

3.12. Řízení a organizace výuky

3.12.1. Řízení a plánování

Cílem je společný zájem poznávat, prožívat a tvořit v bezpečném prostředí vně i uvnitř školy.

Výuka se řídí rozvrhem hodin – týdenním plánem vyučování. Učitel organizuje, aby

došlo k co neaktivnějšímu zapojení žáka do procesu učení. Proces učení se orientuje na žáka, na jeho individuální potřeby, respektuje jeho potřeby, temperament, talent, styl učení a další individuální zvláštnosti. Na základě probíraného učiva je možné rozvrh tříd upravit tak, aby projekty s integrovanými přesahy mezi obory či oblastmi byly efektivně realizovatelné.

3.12.2. Řízení a koordinace práce učitelů

Učitelé v ročníku společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby výuka tvořila smysluplný celek. Učitelé společně připravují celoroční plán výuky, který je konkretizován do tématických plánů. Připravují a realizují ročníkové projekty.

V rámci celé školy učitelé spolupracují na přípravě celoročního celoškolského projektu a promýšlejí vertikální propojení celé školy. Týmová setkání všech učitelů probíhají několikrát v průběhu školního roku na pracovních setkáních.

V řízení pedagogického procesu významnou roli zaujímá zástupce ředitele a vedoucí učitel I.st., kteří jsou do své funkce jmenováni ředitelem školy. Jejich úlohou je koordinovat organizaci vzdělávání, řídit a kontrolovat práci ostatních vyučujících. V tomto smyslu tvoří širší tým vedení školy.

V práci učitelů jsou podporovány aktivity tzv. vzájemných hospitací, které mají vnést do pedagogického procesu tvořivý přístup a prvky sebereflexe.

3.12.3 Řízení a koordinace práce žáků

Rozhodující úlohu v této oblasti zaujímá třídní učitel. Pracuje se žáky podle plánu třídního učitele, který je aktualizován dle potřeby. Jsou zařazeny takové cíle a činnosti, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně věku.

Do výuky je nejčastěji zařazována práce dětí ve skupinách (je-li skupin více než tříd, využíváme všech prostor školy). Práce ve skupinách má charakter kooperativního učení, projektového učení. V této části pracují žáci víceméně samostatně. Spolupráce, učení se jeden od druhého, zvyšuje efektivitu vzdělávání. Přínosem je vytváření různých skupin podle vzdělávacích potřeb žáka.

V rámci vybraných témat nebo projektů může být práce žáků plánována společně pro více ročníků (například pomocníci u „prvňáčků“, zpravodajové o dění ve vyšších ročnících, případně společná práce na projektu, jehož výstupy jsou tvořeny výsledky dílčích úkolů, na kterých spolupracují žáci různých ročníků).

Oddíl 4

4.1. Učební plány

4.1.1 Učební plán I.stupeň

Vzdělávací obor	Předmět	Mi D	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	Celkem	Z toho dispo
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	35	9	10	10	8	7	44	9
	Anglický jazyk	9	0	0	3	3	3	9	0
Matematika a aplikace	Matematika a aplikace	20	5	5	5	5	5	25	5
Informační technologie	Informační technologie	1	0	0	0	0	1	1	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	12	1	2	2	0	0	5	0
	Vlastivěda		0	0	0	2	2	4	0
	Přírodověda		0	0	0	1	2	3	0
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5	0
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	5	1	1	1	1	1	5	0
Disponibilní		14							14
	Celkem		20	22	25	25	26	118	14

4.1.2 Učební plán II.stupeň

Vzdělávací obor	Předmět	Mi D	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.	Celkem	Z toho dispo
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	5	5	5	5	20	5
	Anglický jazyk	12	3	3	3	3	12	0
	Německý jazyk	6	0	2	2	2	6	0
Matematika a aplikace	Matematika	15	5	5	5	5	20	5
Informační technologie	Informační technologie	1	1	0	0	0	1	0
Člověk a společnost	Dějepis	11	2	2	2	2	8	1
	Občanská výchova		1	1	1	1	4	0
Člověk a příroda	Fyzika	21	2	2	2	2	8	2
	Chemie		0	0	2	2	4	0
	Přírodopis		2	2	2	2	8	3
	Zeměpis		2	2	2	2	8	2
Umění a kultura	Hudební výchova	10	1	1	1	1	4	0
	Výtvarná výchova		2	1	2	1	6	0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	8	0
	Výchova ke zdraví		1	1	0	0	2	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	3	1	1	0	1	3	0
Disponibilní		18						
	Celkem		30	30	31	31	122	18

4.1.3. Poznámky k učebnímu plánu

Celková povinná časová dotace je v ŠVP ZV stanovena pro 1. a 2. stupeň základního vzdělávání.

Při konstrukci učebnímu plánu v ŠVP a realizaci výuky jsou dodrženy tři podmínky:

- je dodržena celková povinná časová dotace na daném stupni základního vzdělávání (118, resp. 122 hodin)
- není překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. – 5. ročník 26 hodin, 6. a 7. ročník a odpovídající ročníky víceletých středních škol 30 hodin, 8. a 9. ročníky a odpovídající ročníky víceletých středních škol 32 hodin).
- současně je stanovena minimální týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání takto: 1. a 2. ročník 18 hodin, 3. – 5. ročník 22 hodin, 6. a 7. ročník a odpovídající ročníky víceletých středních škol 28 hodin, 8. a 9. ročníky a odpovídající ročníky víceletých středních škol 30 hodin.

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Disponibilní časová dotace je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání v rozsahu

14 hodin a pro 2. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 24 hodin.

Škola využívá disponibilní časovou dotaci k realizaci takových vzdělávacích obsahů, které podporují specifická nadání a zájmy žáků a pozitivně motivují žáky k učení. Na I.st se jedná o posílení hodinové dotace v oblastech jazyka a jazykové komunikace, matematika a její aplikace a člověk a jeho svět. Na II.stupni se disponibilní hodiny využívají v oblastech jazyk a jazyková komunikace, matematika a její aplikace, člověk a příroda, člověk a společnost.

4.1.4. Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina
- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk - anglický jazyk, má týdenní časovou dotací 3 hodiny a je zařazen povinně do 3. – 9. ročníku.
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk - německý jazyk je zařazen od 7. do 9. ročníku a má týdenní časovou dotací 2 hodiny.

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Informační a komunikační technologie

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je realizován na I. i II. stupni základního vzdělávání

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

Člověk a společnost

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících II. stupně základního vzdělávání

Člověk a příroda

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících II. stupně základního vzdělávání

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je realizován pouze na II. stupni základního vzdělávání; vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví na I. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání; časová dotace pro Tělesnou výchovu neklesá ze zdravotních a hygienických důvodů pod 2 hodiny týdně
- součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova je tematický okruh Zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení
- **základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně. O zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy.**

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je realizován na I. i II. stupni základního vzdělávání
- na 1. stupni je vzdělávací obsah realizován ve všech ročnících; všechny 4 tematické okruhy jsou pro školu povinné; na 2. stupni je povinný tematický okruh Svět práce a z ostatních sedmi tematických okruhů vybírá škola nejméně jeden tematický okruh, který je nutné realizovat v plném rozsahu
- tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je zařazen v předmětu pracovní činnosti v 9. ročníku.

Průřezová témata

- průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání
- všechna průřezová témata jsou zařazena na I. i II. stupni.
- průřezová témata jsou zařazena do ŠVP jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů. je závazné

Disponibilní časová dotace je určena:

- k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace
- k vytváření časové dotace pro realizaci dalších povinných vzdělávacích obsahů dotvářejících zaměření školy
- k nabídce dalších volitelných vzdělávacích obsahů
- k realizaci průřezových témat

4.1.5. Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** se realizuje na I. stupni v předmětu pracovní činnosti ve čtyřech tematických okruzích Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Na 2. stupni kromě Světu práce, který se realizuje v předmětu Občanská výchova 9.roč. se realizuje v předmětu pracovní činnosti v tematických okruzích Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Příprava pokrmů, Provoz a údržba domácnosti.

Vzdělávací obsah je realizován na I. i II. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Oddíl 5

5. Učební osnovy

Zpracování učebních osnov jednotlivých předmětů se skládá ze dvou částí. V první části je uvedena charakteristika dané vzdělávací oblasti. Druhá část je řešena formou tabulky, ve které jsou uvedeny očekávané výstupy RVP, očekávané upravené výstupy školy, učivo, ročník a průřezová témata. Pokud v očekávaných výstupech školy není uveden žádný údaj, pak platí jako výstupy školy očekávané výstupy RVP.

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. **Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí**, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim,

vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk¹. **Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.**

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *Dramatické výchovy*, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka². Vzdělávání v Cizím jazyce **předpokládá** dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce **předpokládá** dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského

referenčního rámce pro jazyky)³.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

pochopení jazyka jako **prostředku historického a kulturního vývoje** národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství **pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání**

rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství

rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost, v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích, na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev, zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev, píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*

- rozumět pokynům přiměřené složitosti
- číst s porozuměním jednoduché texty
- zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním a dodržovat čitelnost psaného projevu
- psát písmena a číslice – dodržovat poměr výšky, velikost, sklon a správné tvary písmen
- spojování písmen i slabik
- převádět slova z mluvené podoby do psané polohy
- dodržovat správné pořadí písmen a úplnost slov
- zvládat opis a přepis krátkých vět

Očekávané výstupy – 2. období

žák

čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává, posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení, reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta, vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku, rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě, volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace, píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry, sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržemím časové posloupnosti

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- tvořit otázky a odpovídat na ně
- vyprávět vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluvit se v běžných situacích
- v mluveném projevu volit správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- mít vytvořenu odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- popsat jednoduché předměty, činnosti a děje
- opisovat a přepisovat jednoduché texty
- napsat správně a přehledně jednoduchá sdělení
- dbát na úpravu a čitelný písemný projev, dodržovat vzdálenost mezer mezi slovy
- ovládat psaní hůlkového písma

Učivo

čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)

naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz,

inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná, porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost, rozlišuje slovní druhy v základním tvaru, užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy, rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky, odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- znát všechna písmena malé a velké abecedy
- rozpoznat samohlásky (odlišovat jejich délku) a souhlásky
- tvořit slabiky
- rozlišit věty, slova, slabiky, hlásky
- psát velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová, rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku, určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu, rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty, odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje, píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách, zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- určovat samohlásky a souhlásky
- rozlišovat tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládat pravopis měkkých a tvrdých slabik
- správně vyslovovat a psát slova se skupinami dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- řadit slova podle abecedy
- správně vyslovovat a psát znělé a neznělé souhlásky
- dodržovat pořádek slov ve větě, poznat a určovat druhy vět
- poznat podstatná jména a slovesa

Učivo

zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
tvarosloví – slovní druhy, tvary slov
skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku, vyjadřuje své pocity z přečteného textu, rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *pamatovat si a reprodukovat jednoduché říkanky a básničky*
- *dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů*
- *reprodukovat krátký text podle otázek a ilustrací*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je, volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma, rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *číst krátké texty s porozuměním a dokázat je reprodukovat podle jednoduché osnovy*
- *ovládat tiché čtení a orientovat se ve čteném textu*
- *rozlišovat prózu a verše*
- *určit v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*
- *rozlišit pohádkové prostředí od reálného*
- *dramatizovat jednoduchý příběh*
- *vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle daných otázek*

Učivo

poslech literárních textů

zážitkové čtení a naslouchání

tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

2. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji

rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči

zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- čte plynule s porozuměním, reprodukuje text
- komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- píše běžné písemnosti, podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Učivo

čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové

naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové

mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse

písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis,

výklad, úvaha)

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- rozezná větu jednoduchou od souvětí
- správně píše slova s předponami a předložkami
- zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Učivo

zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)

slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov

tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov

skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu

pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický

obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
- ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
- rozezná základní literární druhy a žánry
- dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury – má pozitivní vztah k literatuře

Učivo

tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům

způsoby interpretace literárních a jiných děl

základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)

literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA			

Očekávané výstupy RVP Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč.	Průřez. témata
Český jazyk a literatura 1.ročník				
porozumí ústním (mluveným) nebo později písemným pokynům přiměřené složitosti		- komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, gratulace - dialog, mluvčí a posluchač	1.	OSV –sociální rozvoj – komunikace
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		- rozvíjení znělého hlasu - nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	1.	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		- rozvoj slovní zásoby, přesnost vyjadřování, časová posloupnost, komunikační pravidla, mimika, gesta	1.	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo chybnou výslovnost		- základy techniky mluveného projevu	1.	
podle ilustrací v dějové posloupnosti vypráví jednoduchý příběh	vyjádření vlastními slovy, popis, vysvětlení zdůvodnění	- komunikační dovednosti	1.	
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním		- dodržování základních hygienických návyků při psaní	1.	OSV- osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
píše správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti, správně spojuje písmena a slabiky		- technika psaní	1.	
rozdělí zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky, hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky		- hláskosloví, stavba slov, nauka o slově	1.	
rozdělí zvukovou a grafickou podobu větu, člení ji na slova		- věta, znaménka za větou	1.	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené jeho věku	čte a přednáší z paměti literární texty a básničky přiměřené věku	- reprodukce textu přednes básně nebo úryvku prózy	1.	
Pracuje tvořivě s literárním textem		- volná reprodukce textu, dramatizace pohádky,		

podle pokynů učitele a podle svých schopností		povídky nebo básně	1.	
Český jazyk a literatura 2.ročník				
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	snaží se plynule číst a porozumět textu	-čtenba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků -uplatnění přirozené intonace	2.	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.		-komunikační situace: omluva, zdravení, děkování -dialog, mluvčí a posluchač	2.	OSV – sociální rozvoj - komunikace
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru.		-výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů -zdvořilostní obraty	2.	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		-správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	2.	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.		-rozvíjení znělého hlasu -nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	2.	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	vybírá, zvažuje, vytváří	-členění jazykového projevu	2.	OSV – sociální rozvoj - komunikace
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		-souvislé jazykové projevy -využívání jednoduché osnovy	2.	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.		-dodržování hygienických návyků správného psaní	2.	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.		-automatizace psacího pohybu -odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	2.	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.		-plynulý a úhledný písemný projev	2.	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	vyjadřuje vlastními slovy, popisuje	-vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací, vyprávění podle jednoduché osnovy	2.	
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova,		-hláskosloví,	2.	OSV – osobnostní

členění slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.		stavba slov, nauka o slově		rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost.	uvádí příklady, učí se rozlišit	-třídění slov -seznamování se s některými slovními druhy	2.	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.		-slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova opačného a stejného významu	2.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	vybavuje si rozdíly	-ohebné – podstatná jména, slovesa	2.	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.		-souvislý mluvený projev - krátký -význam slov	2.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.		-věta a souvětí -spojky a jejich funkce, - spojovací výrazy	2.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.		-druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků	2.	
odůvodňuje a píše správně: i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách, slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě,mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.		-znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	2.	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku.	snaží se recitovat	-reprodukce textu -přednes básně	2.	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu		-líčení atmosféry příběhu	2.	
rozlišuje vyjadřování		-základy literatury – poezie		

v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění		(pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	2.	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	vyjadřuje vlastními slovy	-volná reprodukce textu dramaturgizace pohádky, povídky nebo básně	2.	
Český jazyk a literatura 3.ročník				
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	snaží se číst	-čtení uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků -uplatnění přirozené intonace	3.	OSV – sociální rozvoj – komunikace
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti		-komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva -dialog: mluvčí a posluchač	3.	
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru		-výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů -zdvořilostní obraty	3.	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	3.	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	nalézá vhodné tempo	-rozvíjení znělého hlasu -nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	3.	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	vybírá, zvažuje, vytváří	-členění jazykového projevu	3.	
		-souvislé jazykové projevy -využívání jednoduché osnovy	3.	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.		-dodržování hygienických návyků správného psaní	3.	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.		-automatizace psacího pohybu -odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	3.	OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání

píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.		-plynulý a úhledný písemný projev	3.	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	používá a uspořádává vhodná slova	-vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	3.	
určuje dle mluvnických kategorií		-rod, číslo, pád	3.	OSV – osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.		-slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu, slova stejného významu, vícevýznamová slova vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	3.	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost.		-třídění slov -seznamování se s některými slovními druhy	3.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.		-ohebné a neohebné slovní druhy	3.	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.		-souvislý mluvený projev -význam slov	3.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.		-odlišuje větu jednoduchou a souvětí -spojky, spojovací výrazy	3.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.		-druhy vět podle postoje mluvčího výběr vhodných jazykových prostředků	3.	
odůvodňuje a píše správně: i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě,	učí se rozlišovat i, y po obojetných souhláskách, přiřazuje a vysvětluje proč	-znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	3.	

pě, vě, mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.				
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku.		-reprodukce textu -přednes básně nebo úryvku prózy, čte s porozuměním; - intonace, přízvuk, pauza	3.	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	vyjadřuje vlastními slovy	-líčení atmosféry příběhu	3.	
rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.		-základy literatury - poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	3.	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.		-volná reprodukce textu - dramatizace pohádky, povídky nebo básně	3.	
Český jazyk a literatura 4.ročník				
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	předvedou uvědomělé čtení a čtení potichu	-uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů -tiché čtení s porozuměním	4.	OSV – sociální rozvoj - komunikace
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	vyjmenují podstatné informace	-vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	4.	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	naučí se orientovat v textu	-orientace v textu	4.	
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	vyjádří vlastními slovy podstatu textu	-vystižení jádra sdělení -orientace v naučných textech přiměřených věku	4.	
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	předvedou rozhovor	-pravidla dialogu	4.	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.		-porovnávání názorů, tolerance -řešení konfliktních situací	4.	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého		-členění vět, frázování, síla a barva hlasu	4.	

komunikačního záměru.				
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	označí nespisovná slova	-spisovná, hovorová a nespisovná mluva	4.	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	tvoří stavbu vět a textu	- orientace ve stavbě textu - členění na odstavce	4.	
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.	navrhne osnovu textu	- pravidla sestavování osnovy - členění příběhu	4.	
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	definiuje významy slov	- význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu	4.	OSV – osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.		- stavba slova	4.	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	roztrídí, vybere a přiřadí, pojmenuje slovní druhy	- slovní druhy a jejich třídění - tvary slov - mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen	4.	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	vytvoří nové věty	- práce s větou	4.	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.		-výstavba věty, základní větné členy -věta jednoduchá, souvětí -smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	4.	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.		- rozmanité spojovací výrazy	4.	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	zařadí a aplikuje vyjmenovaná slova	- vyjmenovaná slova práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov -hledání a dotváření slov příbuzných	4.	OSV – osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání

		vzory podstatných jmen		
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	definuje shodu	-shoda přísudku podmětem	4.	
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	porozumění	-zážitkové čtení a naslouchání -nalézání příčin věcí a porozumění jim	4.	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	reprodukuje text, vyjadřuje se vlastními slovy používá dramaturgii	- tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramaturgizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje - vlastní tvorba na libovolné téma	4.	
rozlišuje různé typy uměleckých textů.		-druhy a žánry dětské literatury	4.	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	recituje	-literární pojmy: přirovnávání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy verš, rým	4.	

Český jazyk a literatura 5.roč				
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	snaží se číst s porozuměním	uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů; tiché čtení s porozuměním	5.	OSV – sociální rozvoj - komunikace
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamená	vyhledává klíčová slova, odpovídá na otázky	vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	5.	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.		orientace v textu	5.	
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	reprodukuje text	vystižení jádra sdělení orientace v naučných textech přiměřených věku	5.	
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.		pravidla dialogu	5.	
rozlišuje slova spisovná	uvádí nespisovná	spisovné tvary slov v		

a jejich nespisovné tvary.	slova	psaném a mluveném projevu	5.	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	učí se členit text na odstavce	orientace ve stavbě textu členění na odstavce	5.	
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti.	sestavuje osnovu	pravidla sestavování osnovy členění příběhu	5.	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou	vyhledává předpony, kořen slova	stavba slova	5.	OSV – osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání
doplňuje správné souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene	procvičuje psaní předpon	předpony s-,z-,vz- zdvojené souhlásky předpony ob-, v-	5.	
procvičuje psaní těchto skupin		bě/bje,vě/vje,pě, mě/mně	5.	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	procvičuje slovní druhy	slovní druhy a jejich třídění, tvary slov, mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen, pravopis příd.jmen	5.	
prvotně procvičuje tvary podmiňovacího způsobu	rozlišuje slovesné způsoby	slovesný způsob	5.	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	pracuje s podmětem nevyjádřeným	práce s větou	5.	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.		výstavba věty věta jednoduchá,souvětí smyslové uspořádání vět jednoduchých do souvětí	5.	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.		rozmanité spojovací výrazy	5.	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	upevňuje psaní vyjmenovaných slov	vyjmenovaná slova, práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov, hledání a dotváření slov příbuzných	5.	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	procvičuje shodu	shoda přísudku podmětem	5.	
vyjadřuje své dojmy z	vyjadřuje své dojmy	zážitkové čtení a		

četby	z domácí četby i společné četby knih ve škole	naslouchání nalézání příčin věcí a porozumění jim	5.	
volně reprodukuje text podle svých schopností		tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje	5.	
rozumí literárním pojmům	rozlišuje prózu a poezii	próza, poezie, dramatizace, bajka, mýtus, lidová slovesnost	5.	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	recituje vybranou báseň	přirovnání, básnické výrazy, přenesené výrazy, verš, rým	5.	

Český jazyk 6.

rozlišuje základní literární druhy žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Určí danou ukázkou žánru a obhájí si vysvětlením své stanovisko, uvede hlavní představitele žánrů	charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama); rozlišení poezie a prózy; antický mýtus (báje); epos; řecké drama; Starý zákon; Nový zákon	6.	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka; výslovnost a přízvuk	6.	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami	vyhledává konkrétní jevy v Pravidlech českého pravopisu	seznámení s jazykovými příručkami	6.	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Přiřadí slovo slovnímu druhu	určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov; stupňování přídavných jmen	6.	
využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace	Tvoří věty podle dané komunikační situace	druhy vět podle postoje mluvčího	6.	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Rozliší větu jednoduchou a souvětí	věty jednoduché a souvětí, řeč přímá a nepřímá	6.	

Český jazyk 6.				
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	V písemném projevu zvládá pravopis a problémová slova vyhledá v Pravidlech českého pravopisu	pravopisná cvičení; shoda přísudku s podmínkem; koncovky přídavných jmen	6.	
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení,	Diskutuje o přečteném textu	kritické čtení předloženého textu	6.	MDV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Posoudí spolužákovo mluvní cvičení	rozlišení a vhodné užit formálního a neformálního stylu	6.	
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Dle dané situace aplikuje vhodné jazykové prostředky	rozlišení různých komunikačních prostředků	6.	
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Vytvoří mluvní cvičení na dané téma	komunikace verbální a neverbální	6.	
zapojuje se do diskuse,		pravidla komunikace	6.	
využívá základů studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu;	Vybere klíčová slova textu	výtah a výpisky, čtení s porozuměním	6.	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Dle významu sdělení rozdělí text na odstavce	vertikální a horizontální členění textu, interpunkce	6.	

Český jazyk 7.

Český jazyk 7.

charakterizuje středověkou literaturu na našem území i ve světě; rozlišuje žánry středověké literatury; má přehled o nejdůležitějších literárních dílech daného období	Uvede nejvýznačnější díla daného období v textu, najde rozdíly oproti dnešku	staroslověnské písemnictví; cyrilometodějská mise; vznik česky psané literatury; literatura předhusitská a husitská; Husova literární tvorba; Chelčického kritika společnosti;	7.	
Rozlišuje prózu a poezii, uvede rozdíly, charakterizuje baladu, literaturu faktu, rozlišuje dialog a monolog, zná profese související s divadlem a filmem	Porovná prózu a poezii, charakterizuje baladu, recituje úryvek básně	Próza a poezie balady, povídky, literatura faktu o divadle a filmu	7.	MKV- mezilidské vztahy
	Rozliší kořen, předponu, příponu a koncovku.	stavba slova	7.	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Určuje slovní druhy, obhájí své stanovisko, tvoří správné tvary slovesného rodu a vidu	určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov, stupňování příslovcí; slovesný rod a vid	7.	
využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace		druhy vět podle postoje mluvčího	7.	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Rozpozná větu jednočlennou a dvojčlennou, naučí se poučku o souvětí souřadném a podřadném, určí a zdůvodní druh vedlejší věty.	věty jednočlenné a dvojčlenné; větné členy; souvětí souřadné a podřadné; druhy vedlejších vět	7.	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	Zvládá pravopis s odůvodněním jevů	pravopisná cvičení; shoda přísudku s podmětem; základy interpunkce; psaní velkých písmen; koncovky přídavných jmen	7.	
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů	Nalezne fakta v textu	kritické čtení předloženého textu (analytické,	7.	MDV, kritické čtení a vnímání mediálních

Český jazyk 7.				
a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		hodnotící)		sdělení
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu	7.	OSV – sociální rozvoj - komunikace
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		rozlišení různých komunikačních prostředků	7.	
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		komunikace verbální a neverbální	7.	OSV- sociální rozvoj- komunikace
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Zapojuje se do diskuse, formuluje svůj názor	pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	7.	OSV- sociální rozvoj- komunikace
využívá základů studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Vytvoří stručné poznámky a pokládá otázky adekvátní textu	výtah a výpisky, čtení s porozuměním	7.	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Sestaví koherentní text z nekoherentního	vertikální a horizontální členění textu, interpunkce	7.	

Český jazyk 8.

Český jazyk 8.

charakterizuje literaturu humanistickou u nás i ve světě; používá termíny "renesance" a "humanismus", má přehled o základních textech a nejdůležitějších osobnostech daného období	Vysvětlí pojmy renesance a humanismus, vyjádří vlastními slovy hlavní myšlenku zvoleného Sh. díla	renesance a humanismus; renesance v Itálii, Francii, Španělsku; shakespearovské drama; česká humanistická literatura - česká i latinská tvorba; pobělohorská literatura barokní	8.	VEG – Evropa a svět nás zajímá
Charakterizuje literaturu romantismu, uvede hlavní představitele u nás i ve světě	S pomocí ukázky shrne základní rysy romant. díla, recituje úryvek Máje	romantismus	8.	
vymezuje období národního obrození v českých zemích; má přehled o základních dílech první poloviny 19. století	Diskutuje o významu NO v dané době a současnost	formování novodobého českého národa; tzv. "obranná fáze NO"; Dobrovského a Jungmannova generace; dějepisné dílo Františka Palackého; ohlasová poezie; Máchova poezie a próza, Erbenova balada; Havlíčkova satira; tvorba B. Němcové	8.	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Přiřadí ukázku k žánru, diskutuje nad ukázkou	podobnosti a rozdílnosti literárních textů od 30. let 19. století do současnosti	8.	
má přehled o nejdůležitějších sbornících, almanaších a literárních časopisech 19. a 20. století	Uvede příklad časopisů z daného období	almanach Máj, almanach Ruch, časopisy Květy, Lumír, Osvěta, Čas, Host do domu, Literární noviny a další	8.	
orientuje se ve vývoji českého dramatu, postihuje významné osobnosti českého divadelnictví	Kriticky hodnotí zhlédnuté divadelní představení, vyjmenuje nejdůležitější tvůrce žánru	drama historické a ze současnosti	8.	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Reprodukuje a interpretuje ukázku	obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus (zjemnění výrazu), oxymóron, ironie, sarkasmus, alegorie)	8.	

Český jazyk 8.

formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Zaujme stanovisko k přečtenému dílu a vytvoří referát	recenze, literární kritika, reflexe četby	8.	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	V ukázce vyhledá příklady individ. stylu autora	specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace	8.	
	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	aspekty umělecké literatury	8.	MDV – stavba mediálních sdělení
	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování	čtenářský zážitek	8.	
	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	literární historie a teorie; internet a CD-ROM jako zdroj informací; knihovna jako kulturní a literární centrum; knihovní katalog; referát	8.	
	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka věty, spodoba znělosti a artikulační, melodie věty; suprasegmentální prostředky řeči	8.	
	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	slovní zásoba a význam slova	8.	
	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami	samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami; jádro a rozvoj slovní zásoby	8.	
	využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace	jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči	8.	OSV - komunikace
	rozlišuje významové	poměr mezi větami a	8.	

Český jazyk 8.

	vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	větnými členy; sponová slovesa, mluvnický zápor		
	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	interpunkce jednoduché věty a souvětí; psaní velkých písmen	8.	
	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru, procvičování subjektivně zabarveného popisu	8.	MDV – vnímání autora mediálních sdělení, Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu	8.	MDV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci	8.	
	v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího	8.	
	zapojí se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	8.	
	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k	zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů	8.	Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

Český jazyk 8.				
	vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů			

Český jazyk 9.				
má přehled o nejdůležitějších sbornících, almanaších a literárních časopisech 19. a 20. století	Uvede příklad časopisů z daného období	almanach Máj, almanach Ruch, časopisy Květy, Lumír, Osvěta, Čas, Host do domu, Literární noviny a další	9.	
orientuje se ve vývoji českého dramatu, postihuje významné osobnosti českého divadelnictví	Kriticky hodnotí zhlédnuté divadelní představení, vyjmenuje nejdůležitější tvůrce žánru	drama historické a ze současnosti	9.	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	V textu vyhledá a vysvětlí obrazná pojmenování	obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, oxymóron, ironie, sarkasmus, alegorie)	9.	OSV- kreativita
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Diskutuje o daném uměleckém díle a obhájí si svůj názor na toto	recenze, literární kritika, reflexe četby	9.	MKV- multikulturalita (vzájemné obohacování, naslouchání druhým)
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Porovná autorův život a tvorbu, posoudí odraz autorova života v jeho díle a naopak	specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace	9.	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	Zaujme stanovisko k textu a svůj názor doloží argumenty	aspekty umělecké literatury	9.	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování		čtenářský zážitek	9.	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních	Vyhledává informace v encyklopediích a na internetu, vytvoří referát	literární historie a teorie; internet a CD-ROM jako zdroj informací; knihovna jako kulturní a literární	9.	

Český jazyk 9.

zdrojích		centrum; knihovní katalog; referát		
Nalezne a vysvětlí spodobu znělosti, používá správně větnou melodii a suprasegmentální jevy.		zvuková stránka věty, spodoba znělosti a artikulační, melodie věty; suprasegmentální prostředky řeči	9.	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Rozpozná přenesená pojmenování, vysvětlí důvody obohacování slovní zásoby a vyjmenuje jeho způsoby	slovní zásoba a význam slova	9.	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami		samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami; jádro a rozvoj slovní zásoby	9.	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		slovní druhy a jejich funkce ve větě; komplexní jazykové rozbor; projev mluvený a psaný - zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu	9.	
využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace	Porovná jazyk spisovný, hovorový, nářečí a slang	jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči	9.	OSV-komunikace
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Tvoří souvětí z věty jednoduché a naopak a správně neguje věty.	poměr mezi větami a větnými členy; sponová slovesa, mluvnický zápor	9.	OSV-kreativita
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	Zvládá jednoduchý syntax.	interpunkce jednoduché věty a souvětí; psaní velkých písmen	9.	
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		obecné výklady o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků; disciplíny jazykovědy	9.	
rozlišuje subjektivní a		formulace otázek na dané	9.	MV –

Český jazyk 9.				
objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru		téma a aktivní vstup do rozhovoru, procvičování subjektivně zabarveného popisu		vnímání autora mediálních sdělení, OSV- kreativita
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá kritický postoj	Vyjadřuje vlastní postoj k informacím získaným z různých zdrojů.	porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu	9.	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci	9.	
v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího	9.	MV-stavba mediálních sdělení
zapojuje se do diskuse, a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu		pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu	9.	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů	Samostatně tvoří text na dané téma a využívá k tomu své znalosti a jiné zdroje informací.	zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů, zvláštnost fejetonu v české literatuře	9.	MV –kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.1.2 CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

–rozumí jednoduchým pokynům a **otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně**

- **zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal**

~~používá abecední slovník učebnice~~

–**rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu**

–**rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu**

přičadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

–**píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy**

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- umět vhodně použít pozdrav, umí se představit
- rozpozná barvy a umí je pojmenovat
- pozná čísla do 20 a umí je pojmenovat
- pozná školní potřeby a umí je pojmenovat
- pozná části těla (částečně) a umí je pojmenovat (částečně)
- pozná vybrané druhy potravin a umí je pojmenovat
- pozná vybrané části bytu (domu) a umí je pojmenovat
- pozná vybrané druhy sportu a umí je pojmenovat
- pozná vybraná slovesa a zná jejich význam
- **dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury – má pozitivní vztah k literatuře**

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

žák

se zapojí do jednoduchých rozhovorů

- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Produktivní řečové dovednosti

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

žák

- napíše krátký text; s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblastí svých zájmů a každodenního života

vyplní **osobní údaje do formuláře**

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu

v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem

- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, **povolání, lidské tělo, jídlo**, oblékání, nákupy, **bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok** (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), **zvířata**, příroda a, počasí;
- **mluvnice – základní gramatické struktury a typy (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)**

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí **informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně**

rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované ~~promluvy a konverzaci~~ **promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat**

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech osvojených tematických okruhů
- rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

žák

- **zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích**

- **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech**

- **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života**

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

—vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

—rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- rozumí slovům a jednoduchým větám osvojených tematických okruhů s vizuální oporou

PSANÍ

žák

—vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

—napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, **kultura**, sport, péče o zdraví, , **pocity a nálady, stravovací návyky**, počasí, **příroda a město, nákupy a móda**, společnost a její problémy, volba povolání, **moderní technologie a média**, cestování, **realie zemí** příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		Předmět: AGLICKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy RVP Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč.	Průřez. témata
vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby.	snaží se správně přečíst, čísla pojmenovat do 20	čísla (1-100), základní fonetické značky slovní zásoba z tématických celků běžné jednoduché fráze básničky, říkanky, písničky, hry	3.	
rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.		pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, sdělení záliby, reakce na pokyny	3.	OSV-sociální rozvoj-komunikace
rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova.		abeceda (spelling) četba z autentických textů psaní tematické slovní zásoby používání slovníku s výslovností	3.	
pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění.	snaží se porozumět	otázka, zápor, rozkazovací způsob, vyjádření libosti, nelibosti, dovednosti, vyjádření domněnky, jistoty osobní zájmena	3.	OSV-sociální rozvoj-komunikace
používá abecední slovník učebnice.		abeceda, hláskování (jména)	3.	
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.	porovnává texty a uspořádává je	pořádek slov ve větě, synonyma, antonyma, kontext, popis místa, odlišnosti českého a anglického slovosledu četba autentického textu - volný překlad	4.-5.	
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.		slovní zásoba z tématických celků četba autentického textu porozumění obsahu jako celku	4.-5.	

vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.	vybaví si informace z textu	odvození významu slova z kontextu tvorba otázky a záporu porovnání zvyků a tradic v ČR a v anglicky mluvících zemích	4.-5.	VEG Zájem o Evropu a svět
používá dvojjazyčný slovník.		četba autentického textu, četba pohádek	4.-5.	
vyplní své základní údaje do formulářů		porozumění jednoduchému dotazníku	4.-5.	
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.	rozvíjí aktivní komunikaci v jazyce	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představení reakce na otázky, čas a směr, cesta	4.-5.	

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		Předmět: AGLICKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy RVP Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč.	Průřez. témata
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, rozumí audio nahrávkám k učebnicím	dokáže reprodukovat foneticky správně krátké texty a porozumět celkovému obsahu	četba textu se zeměpisnou tematikou (informace o anglicky mluvících zemích) četba a poslech autentického textu	6.-7.	VEG Evropa a svět nás zajímá
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	rozumí základní gramatice, dokáže přeložit a reagovat na jednoduchý text	vytvořit podmětnou otázku, přivlastňovací zájmena samostatná, neurčitá a záporná zájmena, větný zápor, číslovky řadové a násobné, budoucí a minulý slovesný čas, počitatelná a nepoč. podstatná jména, stupňování příd.jm.	6.-7.	OSV Kooperace a kompetice (spolupráce a soutěživost)
rozumí jednoduché a	umí představit sebe, členy	oslovení, reakce na	6.-7.	OSV

zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci na dané téma, rozumí pokynům a požadavkům učitele, pokynům v učebnici, prac. sešitě a testu	rodiny,kamarády; požádat o zapůjčení školních pomůcek; popsat vybavení domácnosti; orientovat se v čas. údajích, v jídelním lístku popíše zvíře sdělí základní symboly Vánoc a Velikonoc, porovná rozdíly v ČR a ve VB a USA	oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva, poděkování, žádost o pomoc, přání, konverzační témata – rodina, přátelé, škola, zájmy a volný čas, nákupy, skladba jídelního lístku, zvířata domácí i cizokrajná, svátky a prázdniny		Komunikace
používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	dokáže porozumět a vyhledat informace v jednoduchém textu	četba autentického materiálu práce s časopisy	6.-7.	
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	popíše jednoduše oblíbenou postavu a zvíře	jednoduchá charakteristika postavy; popis zvířete	6.-7.	
vyžádá jednoduchou informaci a umí ji poskytnout	žádá o radu, dokáže se ptát na směr a cestu, umí cestu popsat	orientace ve městě	6.-7.	OSV Komunikace
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.	dokáže vyhledat a sdělit jednoduché informace o anglicky mluvících zemích	četba textů s tematikou zemí – VB,USA,Kanada, Irsko, Austrálie -práce s mapou četba textů s aktuální tematikou	8.-9.	VEG: Zájem o Evropu a svět
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	orientuje se v textu a snaží se mu porozumět jako celku	porozumění a užívání slovesných časů přítomných,minulých-prostých a průběhových,budoucích o a předpřítomného přídavná jména a jejich stupňování, příslovce, číslovky základní, řadové, násobné	8.-9.	
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	rozumí otázkám v rozsahu daných gramatických znalostí a slovní zásoby, dokáže jednoduše konverzovat na daná témata	zdvořilé společenské fráze, dát radu, doporučit způsob řešení problému, vyjádřit zamýšlenou, jistou i obecnou budoucnost, ustálená spojení a fráze v běžných situacích	8.-9.	OSV (komunikace, kooperace a kompetice
používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci	orientuje se a rozumí pokynům k textům a obsahu jako celku v angl. časopise a jiných materiálech	četba autentického materiálu- časopisy	8.-9.	

sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole, v aktivitách ve volném čase a probíranými tématy	dokáže představit sebe, rodinu, přátele dokáže popsat oblíbenou postavu, zvíře či místo	životopis, popis místa, postavy, zvířete	8.-9.	
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného čteného a poslechového textu, promluvy i konverzace	rozumí kladeným otázkám a dokáže na ně stručně odpovídat; snaží se porozumět obsahu poslechu jako celku a zaměřit se na požadované informace	konverzace v daných tématických celcích – volný čas, prázdniny, rodina, škola, přátelé, zvířata, čas, svátky, ŽP a životní styl – zdraví, strava, sport	8.-9.	ENV – ekologie, ŽP, životní styl
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích; vyžádá jednoduchou informaci	dokáže vyžádat jednoduché informace, orientuje se v časových údajích	jednoduché sdělení – oslovení, pozdravy, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost o informaci, o svolení, službu, o pomoc, nakupování	8.-9.	Multikultura- lita -vzájemné obohacování, naslouchání druhým, vzájemné dorozumívání

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně*
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka, rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování, rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal, rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů, rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas, sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

–*napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*

–*stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov**
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem**
- tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí**
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)**

Oblast:		Předmět:		
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		NĚMECKÝ JAZYK		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy školy	Učivo	Roč.	Průrez. témata
Žák: Receptivní řečové dovednosti: vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby.	Žák: snaží se správně přečíst, pojmenovat	Vstupní audioorální kurz Výslovnost hlásek, pozdravy, jazykolamy	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - cizí jazyk jako prostředek

				komunikace a porozumění mezi národy
Receptivní řečové dovednosti: vyhledávání elementárních údajů, rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.	Rozumí některým známým slovům, jednoduchým větám	Dny v týdnu, čísla 1-20, barvy, jména, příjmení Mezinárodní slova	7.	Mediální výchova – formování základů správného verbálního projevu, fonetika – předpoklad komunikace
Produktivní řečové dovednosti : žák sdělí zákl. údaje o své osobě Vyplní zákl. údaje o sobě ve formuláři; Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného a jeho rodiny	Žák sdělí některé údaje o sobě	pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, reakce na pokyny; projekt ICH, popis členů rodiny	7.	Mediální výchova – první formulace základních údajů o sobě OSV-sociální rozvoj komunikace, já a moje okolí, moje pozice
Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova. Umí popsat svou rodinnou fotografii a představit svou rodinu	Žák umí představit členy své rodiny	Privlastňovací přivlastňovací zájmena, mein, dein, přídavná jména v přísudku, protiklady, přivlastňovací vazba“von“, členy der – die u osob	7.	OSV – já a moje rodina, tolerance, porozumění v rodině, v širší společnosti
Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	snaží se porozumět	Časové údaje (celé hodiny, Stunde, Uhr), předložky v časových údajích, příslovce gern, am liebsten, slovesa spielen, machen v jednotném čísle	7.	OSV-sociální rozvoj-komunikace, multikulturní výchova-tolerance odlišných etnických skupin, názorů a zájmů, mediální výchova – vyprávění jako základ mediálního sdělení, zpracování prezentace

Aktivně používá abecední slovník učebnice.	Popíše jednoduše předměty, ptá se na ně, posoudí správnost odpovědi	Rod podstatných jmen , člen určitý a neurčitý v prvním pádě, zápor podstatných jmen (kein), rozkaz 2.os.jedn.číslo – lexikálně, předložka im (im Norden)	7.	Mediaální výchova, komunikace ve skupinách formulace otázek a odpovědi
Vypráví o svém volném čase, e-mail, dopis	Umí vyprávět a napsat o svém volném čase	Časování pravidelných sloves a sloves sein v přítomném čase, předložka am v časových údajích	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-komunikace mezi lidmi z různých zemích, projekty OSV –využití volného času, formování osobnosti
Umí vyjádřit své vlastnictví, nakupovat	Sdělí své vlastnictví, jednoduchá konverzace	Časování sloves haben v přítomném čase, 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem, zápor kein ve 4. pádě	8.	ENV-vztah k okolí, zvířatům Mediaální výchova – internet, nezbytná součást komunikace
Umí poskytnout informace o časových údajích	Sdělí informaci o časových údajích, jednoduchá konverzace	Předložka in ve 3.pádě, množné číslo některých podstat. jmen, předložka im a um v časových údajích, určování času	8.	OSV-blahopřání, vztahy v rodině, vstřícnost, pochopení
Jednoduše konverzuje v hotelu, na nádraží	Umí zamluvit ubytování, koupit jízdenku, sdělit údaje o sobě	Vazba ich möchte, předložka nach ve spojení se zeměpis. názvy, předložka in ve spojení se 4.p., časování slovesa fahren	8.	Vzájemná propojenost států EU,cestování
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Snaží se porozumět	Zdvořilé oslovení, vykání Sloveso möchten	9.	
používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém	Používá dvojjazyčný slovník	3.pád podstatných jmen Předložky mit, in, von, für	9.	OSV-sociální rozvoj-komunikace

slovníku.				
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.		porovnání zvyků a tradic v ČR a v německy mluvících zemích	9.	VEG Zájem o Evropu a svět
vyžádá jednoduchou informaci		osobní zájmena, přivlastňovací zájmena	9.	
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.		psaní tematické slovní zásoby používání slovníku s výslovností odvození významu slova z kontextu	9.	
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích, v textech vyhledá známé výrazy a odpovídi na otázky	Odpovídá na jednoduché otázky v daných celcích a tvoří otázky	komunikace v běžných každodenních situacích obchod, pošta, telefonní rozhovor, návštěva, narozeniny, čas, plán	9.	OSV (komunikace, kooperace a kompetice)
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.		konverzace v daných tematických celcích	9.	
sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy; stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		psaní tematické slovní zásoby používání slovníku s výslovností	9.	

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů

vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému

přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.1 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

*používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti*

užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat
- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

žák

využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení

provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel

zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací

v oboru přirozených čísel

řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku

porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel

přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty

porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- rozeznává sudá a lichá čísla
používá kalkulátor

Učivo

přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky

zápis čísla v desítkové soustavě, **a jeho znázornění** (číselná osa, **teploměr, model**)

násobilka

vlastnosti početních operací čísel

písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

popisuje jednoduché závislosti z praktického života

doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře,
dole, vpředu, vzadu;
uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

vyhledává, sbírá a třídí data

čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- orientuje se a čte v jednoduché tabulce
určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích;
provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času;
uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Učivo

závislosti a jejich vlastnosti

diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

*rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa;
nachází v realitě jejich reprezentaci*

porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- rozezná přímkou a úsečkou, narýsuje je a ví, jak se označují

Očekávané výstupy – 2. období

žák

*narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá
jednoduché konstrukce*

*sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek
jeho stran*

sestrojí rovnoběžky a kolmice

určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu

souměrnosti útvaru překládáním papíru

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- měří a porovnává délku úsečky
- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí osu souměrnosti překládáním papíru

pozná základní tělesa

Učivo

základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
obvod a obsah obrazce
vzájemná poloha dvou přímek v rovině
osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- řeší jednoduché prakt. sl. úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na mat. postupech

Učivo

slovní úlohy
číselné a obrázkové řady
magické čtverce
prostorová představivost

2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu

zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor

modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel

užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)

řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů

řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním

formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav

analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- pracuje se zlomky a smíš.čísly, používá vyjádření vztahu celek-část (zlomek, des.číslo, procento)

- čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi zákl. početní operace
- provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- používá měřítko mapy a plánu
- řeší jednoduché úlohy na procenta
zvládá orientaci na číselné ose

Učivo

dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
 celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa
 desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
 poměr – měřítko, úměra, trojčlenka
 procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
 mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina
 výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
 rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

žák

vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

porovnává soubory dat

určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti

vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- vyhledává a třídí data
- porovnává data
- vypracuje jednoduchou tabulku
užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu;
zvládá početní úkony s penězi

Učivo

závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
 funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje a třídí základní rovinné útvary

určuje velikost úhlu měřením a výpočtem

odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů

využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh

načrtne a sestrojí rovinné útvary

užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků

načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar

určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti

odhaduje a vypočítá objem a povrch těles

načrtne a sestrojí síť základních těles

načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině

analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
 - vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
 - provádí jednoduché konstrukce
 - rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
 - sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti
 - vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
 - sestrojí síť základních těles
 - načrtne základní tělesa
 - zobrazuje jednoduchá tělesa
- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky;
umí zacházet s rýsovacími potřebami;
používá technické písmo; čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

Učivo

rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)

metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta

prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol

konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák

užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení

předkládaných nebo zkoumaných situací

řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- samostatně řeší praktické úlohy
- hledá různá řešení předložených situací
- aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo

číselné a logické řady

číselné a obrázkové analogie

logické a netradiční geometrické úlohy

5.2.2. Matematika a aplikace

Oblast: Matematika a její aplikace		Předmět: MATEMATIKA		
Očekávané výstupy RVP Žák:	Očekávané výstupy škola Žák:	Učivo	Roč.	Průřez témata
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků		manipulace s předměty počítání prvků	1.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti		čtení a zápis čísel, vztahy větší, menší, rovno a znam. >, <, =	1.	
užívá lineární uspořádání; číslo zobrazí na číselné ose		orientace na číselné ose; pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi	1.	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly		sčítání a odčítání v oboru 0-20, bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10	1.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a		-slovní úlohy ze života dětí s užitím	1.	OSV- morální rozvoj – řešení

modeluje osvojené početní operace		osvojených početních operací		problémů a rozhodování
orientace v čase	určí celé hodiny	určování celých hodin,	1.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života		seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů	1.	
finanční gramotnost		práce penězi - hodnota mincí; koupěschopnost		
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti		čtení a zápis čísel vztahy větší, menší, rovno a znaménka $>$, $<$, $=$	2.	OSV-osobnost. rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	vyhledává a ukazuje na číselné ose	orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi určování stovek, desítek a jednotek	2.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly		sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10	2.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	přiřazuje, orientuje se, učí se z paměti násobky	sčítání a odčítání v oboru 0-100 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 10)	2.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace; finanční gramotnost	nalézá vhodná řešení, zdůvodňuje	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených počet. operací, počítání s penězi	2.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	snaží se orientovat	určování času, převádění jednotek času	2.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života		seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů	2.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel		doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel..	2.	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	nazývá, označuje	rovinné útvary – trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh tělesa – krychle, kvádr, koule	2.	
porovnává velikost útvarů,		porovnává velikost	2.	

měří a odhaduje délku úsečky		útvary, měří a odhaduje délku úsečky		
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků; zaokrouhluje přir. čísla	vybavuje si, přiřazuje	manipulace s předměty počítání prvků	3.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti		čtení a zápis čísel vztahy větší, menší, rovno a znaménka $>$, $<$, $=$	3.	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	uspořádává, orientuje se	orientace na čís. ose pojmy:před, za, hned před, hned za, mezi určování stovek, desítek a jednotek	3.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly		sčítání a odčítání v oboru 0-100 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 10)	3.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
		sčítání a odčítání v oboru 0-1000 násobení a dělení v oboru malé násobilky	3.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, finanční gramotnost	nalézá řešení, vysvětluje proč	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací; počítání s penězi	3.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	snaží se orientovat	určování času,převod jednotek času objem, hmotnost - převody	3.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života		seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů	3.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel		pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose práce s údaji (jízdni řád, ceník)	3.	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	popisuje, přiřazuje	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa;nachází v realitě jejich reprezentaci.	3.	
porovnává velikost útvarů,		bod, přímka,		

měří a odhaduje délku úsečky		polopřímka a úsečka – měření v cm a mm přenášení úsečky, střed úsečky, porovnávání úseček, celek, část, zlomek.	3.	
vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí na příkladech z běžného života využívá názorných obrázků k určování $1/2, 1/4, 1/5, 1/10$, celku		polovina, čtvrtina třetina, pětina, desetina; řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny třetiny, pětiny, desetiny	3.	Výchova k myšlení v gl. a ev. souvisl. - Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkuš. z Ev. a světa-cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	aplikuje pamětné a písemné počítání	principy asociativnosti a komutativnosti	4.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	porovnává, sčítá a odčítá, dělí a násobí v oboru přirozených čísel	sčítání a odčítání čísel do 100 000 velká násobilka písemné násobení dvojciferným a trojciferným číslem dělení jednociferným číslem dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	4.	
operace v oboru přirozených čísel		sčítání a odčítání čísel do milionu písemné násobení jednociferným až dvojciferným číslem dělení dvojciferným číslem	4.	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	řeší zaokrouhlování čísel	zaokrouhlování na 1000, 100, 10 kontroly výpočtů	4.	
zaokrouhlování		zaokrouhlování na 10 000	4.	
Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života Využívá názorných obrázků k určování $1/2, 1/4, 1/5,$		Celek, část, zlomek. Polovina, čtvrtina třetina, pětina, desetina Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny třetiny, pětiny, desetiny	4.	Výchova k myšlení v gl. a ev. souvisl. - Evropa a svět nás zajímá(zážitky a zkuš. z Ev. a světa-cestujeme letadlem, lodí, autobusem,

1/10, celku Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny Sčítá zlomky se stejným jmenovatelem Vypočítá zlomek z daného čísla		Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem Vypočítání zlomku z daného čísla		vlakem
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel; finanční gramotnost	vypočítává slovní úlohy	slovní úlohy s jednou a se dvěma počet. operacemi; počítání s penězi	4.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování
vyhledává, sbírá a třídí data.		práce s daty	4.	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	analyzuje a zobecňuje grafy a diagramy	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	4.	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	narýsuje geometrické tvary	práce s geometrickými útvary	4.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	najde rozdíly délký	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku, obrazce	4.	
sestrojí rovnoběžky a kolmice		rovnoběžky, různoběžky, kolmice	4.	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	vypočítá obsahy obrazců	obsah čtverce, obdélníku, jednotky obsahu	4.	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvary překládáním papíru	vyřeší osovou souměrnost	osová souměrnost	4.	
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na logice	řeší a vypočítává a zdůvodňuje netradiční slovní úlohy	slovní úlohy s netradičními postupy	4.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek	rozvíjí logiku	logické úlohy	4.	
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	zaměřuje výhodně pořadí sčítanců a činitelů	principy asociativnosti a komutativnosti	5.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	upevňuje správný zápis v písemném počítání	sčítání a odčítání čísel do milionu písemné násobení jednociferným až	5.	

		čtyřciferným číslem dělení dvojciferným číslem		
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	procvičuje zaokrouhlování	zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10 000 kontroly výpočtů	5.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší slovní úlohy	slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	5.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování
zapiše a přečte desetinné číslo, zobrazí na číselné ose	vyhledává desetinná čísla na číselné ose	desetinné číslo řádu desetin a setin zlomky se jmenovatelem 10,100 a jejich zápis desetinným číslem	5.	
počítá s desetinnými čísly	počítá z paměti a zapisuje písemné výpočty s desetinnými čísly	sčítá a odčítá, násobí a dělí 10, 100 násobí a dělí přirozeným číslem	5.	
užívá kvantitativní vyjádření vztahu celek – část zlomkem i desetinným číslem	vyhledává na číselné ose	polovina, čtvrtina, pětina	5.	
vyznačí na čís.ose přirozená č., celá, desetinná, zlomky; význam znaku „-“, pro zápis celého zápor.č.	znázorní na číselné ose, teploměru	práce s číselnou osou, zápis záporného čísla na teploměru		
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce.	narýsuje čtverec, obdélník a dané trojúhelníky	práce s geometric. útvary; rýsování rovnostranného, pravoúhlého a rovnoramenného trojúhelníku	5.	
určí obvod a obsah základních rovinných útvarů, užívá základní jednotky obsahu.		čtverec a obdélník jednotky obsahu	5.	
vypočítá povrch kvádru a krychle	zapiše výpočet povrchu krychle, seznámí se s výpočtem povrchu kvádru	síť kvádru a krychle	5.	
vyhledává, sbírá a třídí data.	vypočítá jednoduchý aritmetický průměr	práce s daty aritmetický průměr	5.	OSV- morální rozvoj – řešení problémů a rozhodování

Oblast: Matematika a její aplikace		Předmět: Matematika		
Očekávané výstupy RVP Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč ník	Průřezová témata
Dělitelnost přirozených čísel				
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	roztřídí čísla dělitelná 2,3,5,9,10-podle znaků, vyjmenuje prvočísla do 20, prozkoumá užití n,D	znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100 prvočíslo nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	6.	
Celá a desetinná čísla				
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	znázorní celé číslo na číselné ose,určí opačné č., vypočítá jednoduché příklady	celá, racionální čísla číselný výraz znázornění čísel na ose	6.-7.	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností finanční gramotnost	pochopí princip zaokrouhlení v obchodech	výpočty elementárních příkladů bez použití kalkulátoru; koupěschopnost	6.	
Rovinné útvary				
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	porovná vlastnosti	příklady rovinných obrazců	6.	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	narýsuje a změří úhel, určí druh,	rýsování úhlů, ostrý, tupý, pravý, přímý úhel přenášení úhlů sčítání a dělení úhlů	6.	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	načrtne a sestrojí trojúhelník ze tří stran,charakterizuje a třídí trojúhelníky, seznámí se s pojmy výška, těžnice,kružnice opsaná a vepsaná	trojúhelník, druhy, vlastnosti trojúhelníků dle délek stran a velikostí úhlů konstrukce trojúhelníků se znalostí velikostí stran a vnitřních úhlů	6.	OSV-Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodování
Osová a středová souměrnost				
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar		osová a středová souměrnost osa rovinných útvarů	6.-7.	
Objem a povrch kváдру, krychle				
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich	načrtne obraz krychle a kváдру,ukáže na modelu jednotlivé prvky	rozlišení prostorových útvarů vrchol, hrana, stěna,	6.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj

vlastnosti		úhlopříčka		schopnosti poznávání
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vybere správné vzorce a použije k výpočtu	objem kvádru a krychle povrch kvádru a krychle	6.	
načrtne a sestrojí sítě základních těles		sítě těles	6.	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině		volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání	6.-7.	
Zlomky a racionální čísla				
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (zlomkem, des. číslem)	rozliší celek a část, provede úpravu zlomků, porovná zlomky, ukáže převod des. čísla na zlomek a naopak	vztah desetinného čísla, zlomku a početní úpravy se zlomky znázornění čísel na ose	7.	
Procenta, úroky				
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (zlomkem, des. čís., procento)	seznámí se s pojmy procento, základ, část; určí jedno procento, dovede zapsat v různém tvaru	procento, promile	7.	
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) finanční gramotnost	řeší jednoduché slovní úlohy	slovní úlohy s použitím procent	7.	OSV-Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodování
Shodnost				
užívá k argumentaci a při konstrukci věty o shodnosti trojúhelníků	rozezná shodné útvary; používá věty o shodnosti ke zjištění shodnosti trojúhelníků	shodnost geometrických útvarů shodnost trojúhelníků (věty)	7.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	používá věty o shodnosti ke konstrukci trojúhelníků; zapisuje postup	úlohy konstrukční a početní geometrie	7.	
Poměr, přímá a nepřímá úměrnost				
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů; finanční gramotnost	porovnává dvě veličiny poměrem, krátí do základního tvaru, zjistí skutečnou vzdálenost z mapy	poměr měřítko plánu a mapy; kurz peněz	7.	VEG- Objevování Evropy a světa
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	rozliší přímou a nepřímou úměrnost, sestaví tabulku a vyřeší jednoduché příklady	přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka	7.	OSV-Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodování
Rovinné útvary				
načrtne a sestrojí rovinné		čtyřúhelníky – druhy,	7.	

útvary		vlastnosti, konstrukce		
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	načrtne rovin.obrazce a přiřadí vzorce pro obvod a obsah,porovnává,odhaduje a počítá o,S	čtverec a obdélník trojúhelník, čtyřúhelník	7.	
Racionální čísla				
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor		výpočty elementárních příkladů s i bez použití kalkulátoru	7.-8.	
Druhá a třetí mocnina a odmocnina				
užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	definuje druhou mocninu a odmocninu, pojmenuje strany pravoúhlého trojúhelníka, podle vzoru vypočítá třetí stranu	zavedení pojmů, Pythagorova věta	8.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu,		objem a povrch krychle; slovní úlohy	8.	
Výrazy				
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	naučí se z paměti vzorce, v příkladech vybere příslušný vzorec a aplikuje jej	jednočlen, mnohočlen součet, rozdíl a součin mnohočlenů hodnota výrazu rozklad na součin užití vzorců $(a + b)^2$ $(a - b)^2$ $a^2 - b^2$	8.	
Lineární rovnice, lomený výraz				
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	umí vyřešit základní typy rovnic	jednoduché rovnice rovnice se závorkou rovnice se zlomkem	8.	
		úpravy lomených výrazů soustavy rovnic	9.	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matem. aparát v oboru celých a racion. čísel; finanční gramotnost	aplikuje znalosti o rovnicích při řešení slovních úloh	řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe	8.-9.	OSV-sociální rozvoj: Kooperace a kompetice

Funkce				
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	sestaví tabulku a narýsuje graf lineární funkce, načrtne grafy kvadratické funkce a nepřímé úměrnosti	Lineární funkce shrnutí poznatků o funkcích příklady funkcí	8.-9.	
Kruh, kružnice, válec				
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	nakreslí možné situace vzájemné polohy dvou kružnic	Thaletova věta vzájemná poloha kružnic složitější konstrukční úlohy	8.	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	naučí se z paměti obecné vzorce pro výpočet objemu a povrchu hranolů a válce, používá je	výpočty objemů a povrchů válce a dalších kolmých hranolů, výpočet objemu a povrchu koule výpočty objemů a povrchu složených těles sít' válce a dalších kolmých hranolů	8.	
načrtne a sestrojí sítě základních těles				
Konstrukční úlohy				
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	načrtne rozbor konstrukčních úloh a vytvoří matematický zápis postupu konstrukce	úlohy konstrukční a početní geometrie	8.- 9.	OSV-Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodování
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací		řešení početních hlavolamů a hříček	8.- 9.	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	8.- 9.	

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvoji profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využití mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvoji klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích

šetrné práci s výpočetní technikou

5.3.1 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Základy práce s počítačem

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

*využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě
jejich závady
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím*

Učivo

základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce
struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení
operační systémy a jejich základní funkce
seznámení s formáty souborů (doc, gif)
multimediální využití počítače
jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software

zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním
výpočetní techniky

vyhledávání INFORMACÍ a komunikace

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

*při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení*

Učivo

společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
metody a nástroje vyhledávání informací
formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Učivo

základní funkce textového a grafického editoru

2. stupeň

vyhledávání INFORMACÍ a komunikace

Očekávané výstupy

žák

ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

Učivo

vývojové trendy informačních technologií

hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování
internet

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy

žák

ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací

uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem

pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví

používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji

zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Učivo

počítačová grafika, rastrové a vektorové programy

tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce

prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)

ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika

5.3.2. Informační technologie

Oblast: Informační technologie		Předmět: Informatika		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy školy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:	Žák:			
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	učí se znalosti bezpečnosti	jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software	5.-6.	
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	ukazuje jak pracovat s daty	zásady bezpečnosti práce		
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	naučí se a používá funkce a pojmy	operační systémy a jejich základní funkce základní pojmy struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení, formáty základních souborů (doc,gif)	5.-6.	
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty; vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	porovnává, vybírá a zobecňuje informace z internetu	společenský tok informací základní způsoby formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy práce s internetem	5.-6.	
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	ovládá alespoň jeden způsob komunikace	komunikace – chat, e-mail, telefonování	5.-6.	
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	používá práci s informacemi pro zobecnění	Internet: hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, ověřování informací	6.	
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	tvoří nové texty	základní funkce textového a grafického editoru	5.-6.	

ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	vytvoří a upraví text a tabulku podle pokynů učitele	zpracování textu v textovém editoru Word, formát písma, odstavce odrážky a číslování práce s grafickými objekty v textovém editoru	5.-6.	
		tvorba tabulek v textovém editoru	6.	
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem		tvorba grafických listů a referátů	5.-6.	MDV – tvorba mediálního sdělení
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví; používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji		autorský zákon a používání citací	5.-6.	
		tvorba referátu na zadané téma	5.-6.	OSV –kreativita
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě		prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)	6.	

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, **bezpečí** a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a, přemýšlet o nich **a chránit je**. Na základě poznání sebe a, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům; **(včetně situací ohrožení), učí se** vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu¹.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen ~~na~~ **dopravní výchovu**, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků **(např. v dopravní výchově)**. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu ~~tolerance~~, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, **se světem financí**, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak

a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají **zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím,** jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i **a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc** v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je **důležitá hodnota v životě člověka.**

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě **respektu a** společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, ~~bezproblémové~~ **a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií,** k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5.4.1. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě), rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *zvládnout orientaci v okolí svého bydliště a v okolí školy*
- *popsat a zvládat cestu do školy*
- *znát nejvýznamnější místa v okolí*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu, určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli, vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického, zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích, rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *popsat polohu svého bydliště na mapě, začlenit svou obec (město) do příslušného kraje*
- *orientovat se na mapě České republiky, určit světové strany*
- *mít základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě*
- *znát region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti*
- *sdělit a popsát poznatky a zážitky z vlastních cest*
- *poznat státní symboly*

Učivo

domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště

škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; **riziková místa a situace**

obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod

naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, **armáda ČR**

Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování

mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

*rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, **projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům**, odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *znát role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišovat blízké příbuzenské vztahy*
- *mít osvojené základy společenského chování*
- *projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*
- *pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti*
- *vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

*vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě), rozlišuje základní rozdíly mezi **lidmi**, obhájí **a odůvodní** své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení, rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy, orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, **odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy**, poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *dodržovat pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*
- *rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*
- *znát základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*

- *reagovat vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Učivo

- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, **principy demokracie**; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, **ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům**
- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání **a korupce**, právní ochrana občanů a majetku **včetně nároku na reklamaci**, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; **rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky**
- kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije, uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *zvládnout jednoduchou orientaci v čase*
- *poznat kolik je hodin*
- *znát rozvržení svých denních činností*
- *rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- *poznávat různé lidské činnosti*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek

rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik

srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *rozeznat rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách*
- *znát významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji*
- *vědět o nejvýznamnějších kulturních, historických a přírodních památkách v okolí svého bydliště*

Učivo

orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, **denní** režim dne, roční období současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- *poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*
- *pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny a poznat rozdíly mezi dřevinami a bylinami*
- *uplatňovat základní zásady chování v přírodě*
- *provádět jednoduché pokusy se známými látkami*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- poznat propojenost živé a neživé přírody, přizpůsobení organismů prostředí
- popsat střídání ročních období
- uvést zástupce živočišné a rostlinné říše vyskytujících se v nejbližším okolí a popsat jejich základní životní podmínky
- zvládat péči o pokojové rostliny a znát způsob péče o drobná domácí zvířata
- uplatňovat zásady ochrany přírody a životního prostředí
- popsat vliv činnosti lidí na přírodu a posoudit, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- provést jednoduchý pokus podle návodu

Učivo

látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období

rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

*dodržuje zásady **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných** chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; **ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek***

reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- uplatňovat hygienické návyky a zvládat sebeobsahu
- dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
- pojmenovat hlavní části lidského těla
- dokázat sdělit své zdravotní potíže a pocity
- zvládnout ošetření drobných poranění

Očekávané výstupy – 2. období

žák

využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života

rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; **vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista**

předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- pojmenovat a popsat orgánové soustavy
- rozlišit jednotlivé etapy lidského života
- uplatňovat základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro cyklisty
- poskytnout první pomoc při drobných úrazech a přivolat lékařskou pomoc
- mít osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo

lidské tělo – **stavba těla, základní funkce a projevy**, životní potřeby **člověka**, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
 péče o zdraví – **zdravý životní styl**, denní režim, **správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů**, první pomoc **při drobných poraněních**, osobní, intimní a duševní hygiena

partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality

návykové látky a zdraví – **návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost**, odmítání návykových látek, **hrací automaty a počítače nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií**

osobní bezpečí, **krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru**, bezpečné chování v rizikovém prostředí, **označování nebezpečných látek**; bezpečné chování v silničním provozu **dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)**, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku**

mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

¹ Je možné tradičně vytvářet jeden předmět v 1. – 3. ročníku (tj. přiřazovat očekávaným výstupům pro 1. období vhodné učivo vybrané z jednotlivých tematických okruhů) a dva předměty ve 4. a 5. ročníku (tj. tematické okruhy 1, 2 a 3 využít jako základ pro Vlastivědu a okruhy 4 a 5 pro Přírodovědu), je však možné vytvářet jen jeden předmět i ve 4. a 5. ročníku nebo jeden souvislý předmět od 1. do 5. ročníku. Není nutno se vždy striktně držet tematických okruhů, podle potřeby je lze různě strukturovat, propojovat učivo a přiřazovat ho k očekávaným výstupům.

5.4.2. Prvouka

Oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT		Předmět: PRVOUKA		
Očekávané výstupy RVP Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi		-rodina	1.	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům		- vztahy mezi lidmi - osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	1.	OSV – sociální rozvoj – mezilidské vztahy

využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti		- základní orientace v čase - den, týden, měsíc, rok - minulost, přítomnost a budoucnost	1.	OSV – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		- charakteristika ročních období pozorování změn počasí, - reakce rostlin a živočichů na roční období	1.	
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví		- lidské tělo - péče o zdraví - správná životospráva	1.	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	Vysvětlí nutnost obezřetnosti chování při setkání s neznámými jedinci, ví o možnostmi odmítnutí nepříjemné komunikace a požádání o pomoc pro sebe i jiného	- osobní bezpečí krizové situace a situace hromadného ohrožení	1.	OSV – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	Pozná vybrané dopravní značky, zná pravidla silnič. provozu pro přecházení vozovky, pro chůzi po vozovce a vhodném oblečení	- znalost pravidel silničního provozu	1.	OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		- správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	1.	
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	snaží se orientovat	práce s plánem své obce osobní bezpečí, nebezpečné situace	2.	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci	ukazuje, prozkoumává	název obce a jejích částí význačné orientační body, historická a památná místa v obci	2.	

(městě)				
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost		rozdíly mezi městským a vesnickým prostředím	2.	
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi		rodina, domov, vlast, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života: práva a povinnosti jejich členů	2.	OSV – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností		pracovní činnosti lidí: tělesná a duševní práce; různá povolání volný čas a jeho využití	2.	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	diskutují, zvažují, učí se tolerovat	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	2.	OSV – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti		základní orientace v čase: den, týden, měsíc, rok minulost, přítomnost a budoucnost	2.	OSV – osobnostní rozvoj -rozvoj schopnosti poznávání
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	vybavuje si, popisuje, uvádí příklady	kultura a historie naší obce, města	2.	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	pojmenovává, vysvětluje	proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	2.	
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		charakteristika ročních období pozorování změn počasí, reakce rostlin a živočichů na roční období	2.	OSV – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	označuje, snaží se zařadit	rozlišení živé a neživé přírody základní význam vody, vzduchu, ohně a půdy, podmínky života na Zemi	2.	
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	snaží se orientovat	práce s plánem své obce osobní bezpečí, nebezpečné situace	3.	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného	ukazuje, nalézá, zařazuje	název obce a jejích částí poloha obce na mapě	3.	OSV. osobnostní rozvoj -rozvoj

centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě).		ČR, kraj, krajské město, památná místa v obci a okolí, současná podoba obce		schopnosti poznávání
rozlišuje přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.		rozdíly mezi městským a vesnic. prostředím, lidská činnost a změny krajiny	3.	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	určí světové strany na mapě i v přírodě	Orientace v krajině, významné orientační body, světové strany, určení svět.stran v přírodě		
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi		rodina, domov, vlast, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života: práva a povinnosti jejich členů	3.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností		pracovní činnosti lidí: tělesná a duševní práce, povolání, výrobky, volný čas a jeho využití	3.	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům.	diskutují, zvažují, učí se tolerovat	vztahy mezi lidmi osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	3.	
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.		základní orientace v čase: den, týden, měsíc, rok minulost, přítomnost a budoucnost	3.	
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije, rozlišuje symboly státu	vybírání, popisuje, zařazuje	kultura a historie, pověsti naší obce, okolí a regionu; naše vlast – státní symboly, národní pověsti	3.	OSV-osobnostní rozvoj-kreativita
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost; zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky, zajímavosti		lidé a čas proměny způsobu života v minulosti přítomnosti	3.	
pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		charakteristika ročních období pozorování změn počasí, reakce rostlin a živočichů na roční období	3.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání

roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	snaží se stanovit, vybírá, přiřazuje	rozlišení živé a neživé přírody ; živá příroda - poznávání a popis rostlin, živočichů, hub	3.	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	kombinuje, porovnává	pozorování a porovnávání vlastností neživé přírody, podmínky života na Zemi: voda, vzduch půda, Slunce	3.	
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví lidské tělo péče o zdraví		lidské tělo; růst a vývoj člověka; sexuální výchova – rozlišení pohlaví, stavba těla; péče o zdraví, první pomoc, správná životospráva	3.	
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných		pravidla chování ve školním řádu vztahy mezi žáky, chlapci a děvčaty	3.	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	posuzuje stupeň nebezpečí, zaujímá stanovisko	osobní bezpečí krizové situace a situace hromadného ohrožení	3.	OSV-osobnostní rozvoj-kreativita
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla silničního provozu; reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.		znalost pravidel silničního provozu správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	3.	

5.4.3. Vlastivěda

Oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	Předmět: VLASTIVĚDA
--	-----------------------------------

Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roční k	Průřezová témata
rozlišuje mezi náčrtů, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	popisuje mapu a přiřazuje zeměpisné pojmy	orientace podle náčrtů, plánů a map zeměpisné pojmy	4.	OSV- environmentální výchova- vnímání vztahů člověka a přírody
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	porovnáva údaje, popisuje a zdůvodňuje	ČR - zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje	4.	Výchova demokratického člověka- občanská společnost a škola
interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije; uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnáva minulost a současnost		Starší období českých dějin; Předslovanské období; Příchod Slovanů Sámová říše Velká Morava Bájní Přemyslovci Přemyslovci a Český stát Lucemburkové Husitství Nástup Habsburků na český trůn	4.	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnáva způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	reprodukuje a shrnuje zkušenosti	předávání osobních zkušeností z cest	4.	Multikulturní výchova- kulturní diference
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	vybaví si symboly státu	ČR - státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky	4.	Výchova demokratického občana-formy participace
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.		orientace v místě a prostoru	4.	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	předvede orientaci v prostoru	práce s mapou, určování světových stran v přírodě	4.	

vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	vytváří a zdůvodňuje mezilidské vztahy	mezilidské vztahy, pravidla slušného chování	4.	OSV-výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení		pravidla dialogu a komunikace	4.	
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost		Česká republika Praha Střední Čechy Východní Čechy Severní Čechy Západní Čechy Jižní Čechy Morava	5.	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí
vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti		kraje ČR ČR-demokratický stát, principy demokracie Praha –hl.město ČR-součást EU sousední státy ČR	5.	VDO – principy demokracie jako formy vlády
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		Vlastnictví-soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostí a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	5.	
Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí	yhledá na mapě Evropy, orientuje se v mapě	Evropa- poloha na Zemi, povrch, vodstvo, podnebí, státy a města		OSV-výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a		Významné události nových českých dějin – doba pobělohorská, život v barokní době,	5.	VDO – občanská společnost a škola

budoucnosti - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu		Rakousko-Uhersko, I.sv.válka, vznik samostatného státu, II.sv.válka, od totalitní moci k demokracii		
--	--	--	--	--

5.4.4. Přírodověda

Oblast:	Předmět:			
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	PŘÍRODOVĚDA			
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč ník	Průřezová témata
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	poznává vztahy v přírodě, porovnává, vysvětluje proč a vytváří hypotézu	živá a neživá příroda, ekosystém les, pole, louka, park, voda, obydlí, vliv člověka na ekosystémy; ochrana přírody; potravní vztahy	4.	OSV-sociální rozvoj- poznávání Environ. výchova – vztah člověka k prostředí
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	rozděluje faunu a floru do skupin podle prostředí	fauna a flora v jednotlivých ekosystémech; přizpůsobivost organismů	4.	Environmentální výchova - ekosystémy
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Ví, jak zacházet s odpady, jak se ohleduplně chovat k životnímu prostředí	Ochrana životního prostředí Odpadové hospodářství	4.	Environmentální výchova
stručně charakterizuje specif. přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Zná rizika zacházení s ohněm, hořlavými látkami, pojem evakuace	vlastnosti látek		
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	porovnává živé organismy a třídí je	dělení organismů, práce s atlasy a klíči, zástupci rostlin, živočichů a hub	4.	Environmentální výchova – základní podmínky života
založí jednoduchý pokus,	zkoumá pomocí pokusů	pokusy- postup práce,	4.	

naplňuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.		sledování pokusu, záznam, vyhodnocení, závěr		
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	poznává vztahy v přírodě, dělí přírodu na živou, neživou,	Člověk a neživá příroda – nerosty a horniny, nerudní suroviny, rudy, energetické suroviny, přírodní zdroje, půda	5.	OSV-sociál. rozvoj- poznávání Environ. výchova – vztah člověka k prostředí
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	Vysvětlí a odůvodní střídání ročních období a dne a noci	Člověk a vesmír Slunce, Země, Měsíc	5.	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	rozděluje faunu a floru do skupin podle prostředí	Člověk a živá příroda Podmínky života na Zemi Přizpůsobování organismů Podnebné pásy Tropický pás Subtropický pás Mírný pás Polární pás	5.	ENV – ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka a prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlas - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		Třídění a taxonomie živočichů a rostlin Význam zool. a botan. zahrad	5.	ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života, uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku		Základy biologie člověka: ústrojí pohybu - kosti a svaly metabolismus - trávení, vylučování, dýchání ... smyslová soustava, nervová, kožní oběhové soustavy, rozmnožovací soustava	5.	OSV – sebepoznání a sebepojetí
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví	ochraňuje své zdraví	návykové látky, hrací automaty a počítače,	5.	

a jeho preventivní ochranou		závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií; mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrováný záchranný systém		
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.		Etapy vývoje člověka	5.	MKV – lidské vztahy OSV – poznávání lidí
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbližší periferie.		Člověk a technika- průmysl, jednoduché stroje a zařízení, příjem informací	5.	

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležítosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, **včetně kolektivní obrany**. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. **Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.**

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho

svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, **činností a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly** důležitých politických institucí a orgánů ~~a s možnými~~, **včetně činností armády, a ukazuje možné** způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeneho o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámeček každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu

získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti

rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1 DĚJEPIS

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

žák

uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků

uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

chápe význam dějin jako možnosti poučit se z minulosti, rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí, podle obrázku popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Učivo

význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
historický čas a prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

*objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
uvede příklady archeologických kultur na našem území*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států, popisuje život v době nejstarších civilizací

Učivo

člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

žák

rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

*uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

uvede první státní útvary na našem území, uvede základní informace z období počátků českého státu, popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti, charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí, rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské, uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

Učivo

nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
antické Řecko a Řím
střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

žák

popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

*porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech*

vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám

ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

uvede první státní útvary na našem území, uvede základní informace z období počátků českého státu, popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti, charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí, rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské, uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

Učivo

nový etnický obraz Evropy
utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

Objevy a dobývání. Počátky nové doby

Očekávané výstupy

žák

*vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu, uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období, pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin novověku

Učivo

renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
zámořské objevy a počátky dobývání světa
český stát a velmoci v 15. – 18. století
barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

uvede základní historické události v naší zemi v 19. století, vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století, rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

Učivo

Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
kulturní rozrůzněnost doby
konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

žák

na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
zhodnotí postavení **ČSR Československa** v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války, uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

Učivo

první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik **Československa, jeho**
hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy

mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro **Československo** a svět
druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

žák

vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské
a vojenské spolupráce

posoudí postavení rozvojových zemí

prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

popíše průběh a důsledky 2. světové války, politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě,
chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Učivo

studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi;
politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření

vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání
s charakteristikou západních zemí)

vývoj Československa a od roku 1945 do roku 1989, vznik ČR České republiky

rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět

problémy současnosti

věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Člověk ve společnosti

Očekávané výstupy

žák

objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání

rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu

zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje

zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají

kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy
a reklamy na veřejné mínění a chování lidí

zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti,
jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a **jak pomoci** v situacích ohrožení

a obrany státu

uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně

*neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory,
zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí
a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů
a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- přistupuje kriticky k projevům vandalismu
- v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
- respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
rozpozná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi, je ohleduplný k potřebným lidem
je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie, respektuje kulturní zvláštnosti, názory
a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Učivo

naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žakovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia
lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

Člověk jako jedinec

Očekávané výstupy

žák

*objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*

popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- formuluje své nejbližší plány

Učivo

podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál

vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí

osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

člověk, stát a hospodářství

Očekávané výstupy

žák

rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, **včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany,**

sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi

na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané

rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, ví, k čemu slouží bankovní účet
- uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům
- uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

Učivo

majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
peníze – funkce a podoby peněz, formy placení; ~~rozpočet rodiny, státu; význam daní~~
hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost
principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; **tvorba ceny, inflace**; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

Člověk, Stát a právo

Očekávané výstupy

žák

*rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
přiměřeně uplatňuje svá práva **včetně práv spotřebitele** a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, **rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu**
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- uvede základní prvky demokracie
- chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
- uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
- vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
- vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
- uvede příklady, jak se bránit v případě porušování práv spotřebitele
- uvědomuje si rizika a důsledky protiprávního jednání
- uvede základní informace o postavení a rolích rodinných příslušníků
- má povědomí o běžné komunikaci s úřady a v případě potřeby umí požádat o radu
- rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- v krizových situacích umí využít služeb nápomocných organizací

Učivo

právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, **obrana státu**
státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly

principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání **včetně korupce**, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; **základní práva spotřebitele**; styk s úřady

Mezinárodní vztahy, globální svět

Očekávané výstupy

žák

popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

*uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, **včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích***

uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory

uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva

objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu

*uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, **objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru***

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU
- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství a výhody spolupráce mezi státy
- uvede příklady mezinárodního terorismu

Učivo

evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR

mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (~~RE~~ **Rada Evropy**, NATO, OSN aj.)

globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy **včetně válek a terorismu, možnosti** jejich řešení

5.5.1.1. Dějepis

Oblast: Člověk a společnost		Předmět: Dějepis		
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč ník	Průřezová témata
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků		historie, archeologie, kroniky, pověsti, mýty, legendy, znalost okolí - muzea, knihovny	6.	
uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány		archivy, muzea, knihovny, galerie	6.	
orientuje se na časové ose, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	určuje na číselné ose tisíciletí a století př.n.l. a po n.l., přiřazuje letopočty ke stoletím	práce s časovou osou (přímkou), určování tisíciletí a století př. n.l. a po n.l.	6.	
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	vyjmenuje vývojové druhy člověka	vývoj člověka - lovec, zemědělec, řemeslník vývoj jeho náboženských představ, umění	6.	OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	charakterizuje starší a mladší dobu kamennou	faktory, které ovlivňují vývoj společnosti (poloha, podnebí...)	6.	
uvede příklady archeologických kultur na našem území.	rozdělí období pravěku podle materiálu k výrobě nástrojů	doba kamenná, bronzová a železná	6.	
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	jmenuje staroorientální státy a jejich přínos	starověké civilizace - Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie	6.	
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	pozná nejvýznamnější antické památky	starověká kultura a její vývoj, olympiáda	6.	

demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství	uvede významné osobnosti starověkého Řecka a Říma, porovná formy vlády v jednotlivých státech	starověké Řecko a Řím - Athény, Sparta Alexandr Veliký, království X republika X císařství, náboženství	6.	VDO – občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát
porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie			6.	
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik,	popíše důvody krize římské říše	stěhování národů, krize římské říše, pád západořímské říše	6.	Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech – Jsme Evropané
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko- slovanské a islámské kulturní oblasti - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám		Raný feudalismus - stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství, jeho šíření, další významná náboženství středověku	7.	VEG – Jsme Evropané
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	Porovná jednotlivé státní útvary na našem území.	První státní útvary na našem území v 9. a 10. století	7.	OSV – sebepoznání a sebepojetí
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.		Rozvinutý feudalismus, vývoj středověké společnosti - kulturní slohy	7.	
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky. - vymezí význam husitské		Pozdní feudalismus renesance, humanismus, stav a vývoj středověké společnosti, husitství, reformace X protireformace	7.	VEG – Jsme Evropané

tradice pro český politický a kulturní život				
- popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy, počátky dobývání světa a důsledky objevů	7.	VEG – objevování Evropy a světa, kulturní difference
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie		Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně	7.	
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky		Třicetiletá válka	7.	
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	vysvětlí pojmy absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus	Historie a státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku a habsburské říši	8.	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek		barokní kultura, osvícenství	8.	
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky		království, republika a další formy státu	8.	
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti		industrializace a její důsledky pro společnost, sociální problémy 18. a 19. století	8.	
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé		Velká francouzská revoluce, změna společenské struktury společnosti, průmyslový rozvoj	8.	
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.		Národní obrození, revoluční rok 1848 v Evropě a u nás, národní probuzení	8.	
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních		Občanská válka v USA, vývoj ve Francii, sjednocení Itálie	8.	VEG – Jsme Evropané

skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích		a Německa		
- na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy.		Vznik Rakousko - Uherska, vznik hnutí, spolků a nových politických stran; konzervatismus, liberalismus, demokratismus a socialismus, občanská práva	8.	VDO – občan, občanská společnost a stát
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií.		Imperialismus a kolonialismus, konflikty mezi velmocemi, průmyslová revoluce	8.	VEG – Jsme Evropané
- na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky		Příčiny a vznik 1. sv. války, politické, sociální a kulturní důsledky války	8.	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu. - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.		demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalismu, hospodářské krize a jejich příčiny, antisemitismus, rasismus, holocaust, boj za lidská práva	9.	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV – princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ
- na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.		Příčiny a vznik 2. sv. války, politické, sociální a kulturní důsledky obou válek	9.	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a		Vznik ČSR a jeho vývoj do roku 1948	9.	

kulturní prostředí				
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků. - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce		Ukončení 2. sv. války, poválečné uspořádání, „studená válka“, dekolonizace, východní blok, Československo po druhé svět.válce	9.	OSV – seberegulace a sebeorganizace
- posoudí postavení rozvojových zemí		60. a 70. léta - boj za nezávislost jednotlivých států ve světě, rok 1968, období normalizace	9.	MKV – etnický původ
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa		sametová revoluce 1989, vznik ČR a jeho postavení ve světě	9.	OSV – sociální rozvoj – mezilidské vztahy

5.5.2.1 Výchova k občanství

Oblast: Člověk a společnost	Předmět:: Občanská výchova			
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vysvětlí vnímání času v naší kultuře, ví, k čemu slouží kalendář	prokáže znalost časových jednotek, umí se orientovat v kalendáři, umí vyhledat státní svátky a významné dny v kalendáři	život v čase kalendář, svátky	6.	
zná základní příbuzenské vztahy, umí sestavit jednoduchý rodokmen, uvědomuje si význam domova a co ho tvoří, vžije se do pocitů osamělých lidí a bezdomovců	chápe význam fungujících vztahů v rodině a nutnost jejich pěstování vzájemnou úctou a pomocí mezi jednotlivými členy a generacemi	život v rodině biologická a náhradní rodina zvyklosti a tradice v rodině řešení konfliktů v rodině	6.	
objasní význam pravidel pro soužití v menších skupinách;	uplatňuje způsoby chování a	život mezi lidmi společenská	6.	

rozpozná porušování dětských práv a šikanu, ví jak se zachovat a kam se obrátit o pomoc	komunikace ve známých životních situacích, chápe závažnost násilného chování ve společnosti	pravidla chování a důsledky jejich porušování		
má povědomí o životě a činnosti obce, obecního zastupitelstva, uvede příklady zajímavosti obce, regionu, státu; popíše státní symboly, jejich umístění a používání; objasní pojmy vlast, vlastenectví; národy a národnosti přiměřeně svému věku rozumí významu členství ČR v EU objasní nutnost ekolog. chování lidí	zjistí s jakými problémy se může obrátit OÚ, pokusí se prezentovat obec, vybrané kulturní nebo přírodní zajímavosti v našem regionu, v celé ČR; chápe nutnost respektu mezi národy a národnostmi; objasní význam třídění odpadu a ochrany životního prostředí	Místo, kde žiji: domov, obec, kraj, stát, Evropa, Země	6.	
charakterizuje ŽS současné společnosti, objasní nebezpečí návykových látek	Chápe zásady zdravého ŽS u dětí a mládeže, zvládne jednoduché techniky odmítání návykových látek	životní styl	6.-9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – psychohygienu a sebereflexe
má povědomí o složení lidské společnosti, o životních rolích, zná pravidla a normy chování v různých situacích, dokáže komunikovat na přiměřené úrovni		člověk a společnost, skupiny ve společnosti, životní role, pravidla a normy chování, mezilidská komunikace	7.	
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, řeší případné neshody nebo konflikty s druhými lidmi nenásilným způsobem	uvede příklady různého chování lidí v konfliktních situacích a snaží se najít správná řešení	různé způsoby chování: asertivita agresivita	7.	
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů v rodině, ve škole, v obci.	dokáže zdůvodnit nutnost spolupráce lidí v různých společenských skupinách	dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí, funkce rodiny, školy, obce	7.	
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří	dokáže vyhledat informace na dané téma	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, pomoc lidem v	7.	

své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení.		nouzi, potřební lidé ve spol.		
rozumí základním státoprávním pojmům, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	dokáže objasnit základní rozdělení moci v ČR umí uvést příklady odlišných kultur ve společnosti a zdůvodnit potřebu tolerance	společenský systém v ČR- demokracie, rozdělení moci,složení obyvatelstva, lidská práva – základní dokumenty	7.-8.	
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům nesnášenlivosti			7.-9.	Multikulturní výchova - multikulturalita
zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají	umí vyjmenovat různá kulturní zařízení a jejich účel	kultura a umění druhy kulturních zařízení,jejich nabídky a možnosti	7.	
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	dokáže uvést příklady reklamy a propagace a zaujmout k nim vlastní názor	práce s informacemi, prostředky masové komunikace, média	7.	Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
vysvětlí význam kulturních památek a nutnost jejich ochrany,objasní rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou	dokáže vyjádřit své představy o kráse,má povědomí o významných kulturních památkách	kulturní bohatství, chráněné památky a území	7.	
popíše současné závažné globální problémy	snaží se pochopit podíl a odpovědnost každého člověka na stavu ŽP	globální ekologické a společenské problémy	7.	
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady		majetek vlastnictví a ochrana majetku	7.	
dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým svěřeným majetkem, vyhýbá		finanční gramotnost -hospodaření s penězi,historie, funkce a podoba	7.,9.	

se rizikům v hospodaření s penězi		peněz,rozpočet		
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.		významné globální problémy v Evropě a ve světě	7.,9.	ENV – lidské aktivity a problémy, vztah člověka a prostředí
objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni- v obci, v regionu.	dokáže vyhledat informace k dané problematice	souvislost globálních a lokálních problémů	7.,9.	
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru..	umí pojmenovat charakterové a volní vlastnosti a snaží se najít možnosti jejich rozvoje	způsoby a techniky pěstování vůle a sebedůvěry	8.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj seberegulace a sebeorganizace
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	dokáže pojmenovat svoje charakterové vlastnosti i u druhých lidí a uvědomuje si možnost jejich rozvoje	hodnocení a sebehodnocení, posuzování druhých lidí	8.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – psychohygiena, sebereflexe
popíše základní lidské smysly, druhy paměti, vysvětlí význam paměti pro život člověka	chápe důležitost fungování smyslů v lidském životě a potřebu jejich ochrany	smysly, paměť	8.	
popíše typy a formy států,vyloží znaky demokratického státu a dem.způsobu řízení státu	rozumí základům fungování států	stát a jeho uspořádání	8.	
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	rozumí základním pojmům	rozdělení státní moci	8.	
objasní práva a povinnosti	rozumí významu	občanství v ČR,	8.	

občana ČR,způsoby nabytí a pozbytí stát. občanství	občanství, obč. průkazů			
vyjmenuje části Ústavy ČR a popíše jejich obsah	umí se orientovat v Ústavě ČR a chápe její význam a obsah	Ústava ČR	8.	
vyloží smysl voleb do zastupitelstev a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	rozumí všeobecnému významu demokratických voleb a chápe nutnost občanů na jejich účasti	demokratické volby v ČR	8.	
popíše význam právního řádu pro život společnosti,vysvětlí rozdíl mezi právními a morálními normami	rozumí základním pojmům právního řádu	právní řád ČR	8.	
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů- vlastnictví, pracovní poměr, manželství dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	rozumí základním pojmům trestního práva	druhy a postihy protiprávního jednání, trestní právo, právní úkony, trestněprávní řízení	8.	
přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.	chápe základní lidská práva a jejich ochranu,zná práva dětí ve škole i v životě,rozumí nutnosti je respektovat a chránit	základní lidská práva, práva dětí, šikana, diskriminace	8.	
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.		soudy, trestně - právní orgány	8.	
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin	dokáže uvést příklady důsledků porušování právních řádů	Zákony,předpisy,vyhlášky,nařízení a možné důsledky jejich porušování	8.	
orientuje se v hlavních světových náboženstvích; rozlišuje náboženství monoteistická a polyteistická, objasní pojem náboženská	rozumí základním rozdílům a pojmům v jednotlivých náboženstvích, chápe nutnost náboženské	světová náboženství	9.	

tolerance	tolerance			
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	chápe, kdo provádí hospodářskou politiku státu, kdo sestavuje a čím je tvořen státní rozpočet státu	hospodářská politika státu, státní rozpočet, daňová politika	9.	
pojmenuje základní ukazatele NH, rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu, služeb, uvede příklady jejich součinnosti	rozumí základním pojmům a dokáže uvést příklady	národní hospodářství tržní hospodářství	9.	
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	rozumí pojmům nabídka, poptávka, cena, konkurence	fungování trhu, výroba, obchod, služby a jejich funkce	9.	
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	chápe obecný význam základních mezinárodních organizací a význam členství naší republiky	mezinárodní spolupráce, svět. organizace evropská integrace	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět
uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	je schopen vyhledat informace k problematice terorismu a pochopit jeho nebezpečí pro lidstvo	mezinárodní spolupráce v boji proti mezinárodnímu terorismu a jeho prevenci	9.	

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav; **včetně i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.** Vzdělávací oblast také významně podporuje

vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, **kteřé mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku**, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů

zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí

porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 FYZIKA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa

uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí

předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty

využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*

Učivo

měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas

skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze

POHYB TĚLES

SÍLY

Očekávané výstupy

žák

rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu

využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

změří velikost působící síly

určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích

aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- rozeznává, že je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
- rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
- předvídá změnu pohybu těles při působení síly
- aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů

Učivo

pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
výslednice dvou sil stejných a opačných směrů
Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí
rovnováha na páce a pevné kladce

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

žák

využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

Učivo

Pascalův zákon – hydraulická zařízení
hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

ENERGIE

Očekávané výstupy

žák

určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa

využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh

určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem

zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
- rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití
- rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo

formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením

přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny

obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
- posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo

vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů

využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

zapojí správně polovodičovou diodu

využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- sestaví podle schématu jednoduchý el.obvod
- vyjmenuje zdroje elektrického proudu

- rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s el. přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
- zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

Učivo

elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač

elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními

vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

Očekávané výstupy

žák

objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností
zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci;
osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Učivo

sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze

hvězdy – jejich složení

5.6.2 CHEMIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

určí společné a rozdílné vlastnosti látek

pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák:

- rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami
- reaguje na případy úniku nebezpečných látek
- rozpozná přeměny skupenství

Učivo

vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek

zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě

nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam

mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

SMĚSI

Očekávané výstupy

žák

rozlišuje směsi a chemické látky

vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek

navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití

uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák:

- pozná směsi a chemické látky
- rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití
- uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

Učivo

směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsi (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

žák

*používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy
a usuzuje na jejich možné vlastnosti*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák:

- *uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky*
- *rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*

Učivo

částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

žák

*rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných

opatření:

žák:

- pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

Učivo

chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost

klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní

faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza

chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet

orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák:

- popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

Učivo

oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů

kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů

solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady

produktů průmyslového zpracování ropy

rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.

určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu

uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák:

- *zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie*
- *vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy*
- *uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy*

Učivo

uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků

paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva

deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin

přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

žák

zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák:

- *uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin*
- *zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*

Učivo

chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze

průmyslová hnojiva
tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika
plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace
detergenty, a pesticidy; a insekticidy
hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti
léčiva a návykové látky

5.6.3 PŘÍRODOPIS

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

žák

rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel

rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů

třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti

uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů

uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
- zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů
- rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy
- uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

Učivo

vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života

základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné

význam a zásady třídění organismů

dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení

viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití

Očekávané výstupy

žák

rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích

objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*
- *pozná lišejníky*

Učivo

houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy

houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami

lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

žák

odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům

porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku

vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin

rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin*
- *rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití*
- *uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování*
- *rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce*
- *popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*

Učivo

anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)

fyzologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování

systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných

roślin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
význam rostlin a jejich ochrana

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

žák

porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
- využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb

Učivo

stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování

vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)

rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost

projevy chování živočichů

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

žák

určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, **objasní význam zdravého způsobu života**
aplikuje ~~předlékařskou~~ první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- popíše vznik a vývin jedince
- rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- zná zásady poskytování první pomoci při poranění

Učivo

fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka

anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti

nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, **epidemie**

životní styl – pozitivní a negativní dopad **prostředí a životního stylu** na zdraví člověka

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

žák

objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života

rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě

rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků

uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj **různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi**

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- popíše jednotlivé vrstvy Země
- pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik
- na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Učivo

Země – vznik a stavba Země

nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie

vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky

půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace

vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí

geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty

podnebí a počasí ve vztahu k životu – **význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka**

mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*
- *rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému*
- *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*
- *popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky*
- *pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*

Učivo

organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému

ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

žák

aplikuje praktické metody poznávání přírody

dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu
- dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

Učivo

praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
významní biologové a jejich objevy

5.6.4 ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE a Topografie

Očekávané výstupy

žák

organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

Učivo

komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy:

symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy

prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- objasní důsledky pohybů Země
- uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
- uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Učivo

Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas

krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry

systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně

systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

žák

rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa

lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

*porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

Učivo

světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)

modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa

posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje

porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků

lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel
- vyhledá v mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Učivo

obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky

globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

*porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- *umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín*
- *uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek*
- *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Učivo

krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín
vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák

*vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu*

lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- vymezi a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
- uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Učivo

místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)

Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu

regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euregionech

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu **v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech**

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Učivo

cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrty krajiny, situační plány, schematické náčrty pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů

ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

5.6.1.1. Fyzika

Oblast: Člověk a příroda		Předmět: Fyzika 6.-9.		
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roční k	Průřezová témata
Látky a tělesa				
uveďte konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	roztřídí tělesa a látky, pomocí pokusů dokáže základní vlastnosti, předvede difúzi látek	charakteristika látek a těles Braunův pohyb, difúze	6.	
orientuje se v základech magnetizmu a magnetického pole.	pojmenuje části magnetu, určí látky přitahované magnetem, zjistí světové strany pomocí buzoly, umí využít magnet k praktickým činnostem	základní vlastnosti magnetického pole, póly, siločáry, pozorování magnetického pole Země	6.	
Měření fyzikálních veličin				
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa		zkoumání a porovnávání společných a různých vlastností látek	6.	
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	předvede tělesa z látek o různé hustotě, dokáže porovnat hustoty kapalných i pevných látek	hustota látek měření hmotnosti a objemu	6.	OSV-Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice
	použije vzorec k výpočtu	výpočty hmotnosti těles		
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	uveďte příklady z praxe	tepelná roztažnost, dilatační spáry	6.	

Elektrický obvod				
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu		základní části el. obvodu užití základních schematických značek	6.	
rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností		vodič, izolant	6.	
Pohyb tělesa				
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozliší druhy pohybu a uvede příklady z praxe	zkoumání pohybu různých těles ve svém okolí; druhy pohybů relativita pojmů klid a pohyb relativní rychlost	7.	
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	vybere správný vzorec, odhadne rychlost nebo dráhu v jednoduchých příkladech	úlohy o rovnoměrném pohybu	7.	VEG-Objevování Evropy a světa
Síla				
změří velikost působící síly		vzájemné silové působení dvou těles vztah pohybu a síly měření síly	7.	
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici		druhy sil síla jako orientovaná úsečka výslednice sil skládání sil	7.	
Posuvné účinky síly. Pohybové zákony				
využívá Newton. zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	přiřadí Newtonovy zákony k jednotlivým dějům v praxi	zákon síly, setrvačnosti, akce a reakce	7.	
Otáčivé účinky síly				
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů		zkoumání otáčivých účinků síly na páku kladka	7.	

aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	ukáže na modelu páky působení sil v závislosti na délce ramena, použije vzorec k výpočtu	rovnováha sil na páce výpočty momentu síly	7.	
Deformační účinky síly				
změří velikost působící síly; využívá s porozuměním vztah mezi tlakem a obsahem plochy	předvede působení tlakové síly a její účinky v závislosti na obsahu plochy	tlaková síla a tlak tlak v praxi	7.	
Tření				
změří velikost působící síly	rozliší třecí a odporové síly, změří třecí sílu a uvede příklady z praxe	třecí síla a její význam pro praxi	7.	
Mechanické vlastnosti kapalin				
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	vysvětlí, proč hydrost. tlak závisí na hloubce, uvede příklady využití P.z.	hydrostatický tlak Pascalův zákon	7.	
předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	předvede pomocí siloměru působení F_vz , objasní využití v praxi	hydrostatická vztlaková síla Archimédův zákon	7.	
Světelné jevy-šíření a odraz světla				
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	uvede příklady svět.zdrojů, ukáže odraz světla na zrcadle	světelné zdroje, šíření světla, stín odraz světla, druhy zrcadel	7. 7.	
Světelné jevy-lom světla				
rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	rozliší spojku a rozptylku, načrtne průchod paprsků a vybere využití	lom světla, čočky rychlost světla	7.	
Práce, výkon, pohybová a polohová energie				
určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa		práce, energie druhy energie	8.	

využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem		závislost mezi výkonem a prací	8.	
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh		přeměna energie - příklady využití	8.	OSV-Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodování
Vnitřní energie.Teplo				
určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	použije vztah pro teplo k výpočtu, umí se orientovat v Tabulkách	rozdíl v pojmech teplota a teplo tepelná výměna v závislosti na hmotnosti a druhu látky	8.	
	přihradí správné názvy změn skupenství, uvede podmínky	změny skupenství látek		
Elektrické jevy				
rozliší vodič, izolant		el .náboj, el. pole; siločáry	8.	
využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	sestaví jednoduchý el.obvod; změří I a U	Ohmův zákon	8.	
sestaví správně el. obvod a analyzuje schéma reálného obvodu	výsledný odpor dvou a více rezistorů	sériové a paralelní zapojení spotřebičů; el. práce a výkon el. proudu	8.	
Zvuk				
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	vytvoří zdroj zvuku, roztrídí zdroje podle jejich charakteristiky, posoudí závislost hlasitosti vnímaného zvuku, porovná rychlost světla a zvuku	zdroje, šíření zvuku, tóny a ruchy, rychlost zvuku	8.	
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		zdroje hluku v běžném životě	8.	OSV-Sociální rozvoj: Komunikace
Elektromagnetické jevy				
rozliší stejnosměrný proud		el.náboj, el.pole		

od střídavého a změní elektrický proud a napětí		stejnoseměrný a střídavý elektrický proud; el. napětí a proud ampérmetr, voltmetr	9.	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	elektrárny	rozvodná el. síť, druhy elektráren; šetření el. energií; obnovitelné a neobnovitelné zdroje	9.	OSV-Sociální rozvoj: Komunikace
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností		vlastnosti polovodiče	9.	
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	prozkoumá vlastnosti elektromagnetu, zjistí využití elektromagnetu, elektromotorů a transformátoru v praxi	vlastnosti elektromagnetu elektromotor transformátor	9.	
změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	předvede změny proudu na pokusu	podmínky vzniku indukovaného elektrického proudu výroba elektrické energie	9.	
zapojí správně polovodičovou diodu	uvede příklady použití diody	zapojení polovodičové diody	9.	
Jaderná energie				
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí		formy a zdroje energie jaderná energie	9.	OSV-Sociální rozvoj: Komunikace
Elektromagnetické záření				
	pochopí souvislost vlnění a světla	vlnění v praxi, užití v lékařství	9.	
Vesmír				
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	sestaví přehled planet a měsíců, porovná jejich mechanické vlastnosti, najde rozdíly	Sluneční soustava pohyb vesmírných těles	9.	
odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	uvede příklady hvězd a souhvězdí	planeta, hvězda, družice	9.	

5.6.2.1. Chemie

Oblast:		Předmět:		
Člověk a příroda		Chemie		
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč ník	Průřezová témata
Pozorování, pokus a bezpečnost práce				
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Porovnává, popisuje, identifikuje, nazývá, označuje, seřazuje podle důležitosti, pojmenovává, definuje vlastnosti látek	Skupenství, barva, vzhled, rozpustnost, bod varu, chování při zahřívání, charakt.pach	8.	
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně použ.látkami, hodnotí rizikovost, posoudí nebezpečnost vybr. dost. látek, se kterými pracovat nesmí	Uvědomuje si potřebu respektovat bezpečnostní pravidla, dovede je vyjádřit vlast.slovy, uvede příklady, vysvětlí a zdůvodní	Pravidla bezpečnosti práce v chem. laboratoři, při hodinách chemie, varovné značky a jejich význam	8.	
Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	Aplikuje a zobecňuje získané vědomosti, respektuje modely chování a jednání v kriz. situacích.	Hustota látek, rozpustnost, hořlavost, výbušnost, toxicita, poskytování první pomoci, havárie chem.provozů, únik nebezp. látek, povodně, požáry	8.	Environmentální výchova – Základní podmínky života
<u>Směsi</u>				
Rozlišuje směsi a chemické látky	Porovnává, analyzuje, třídí, charakterizuje, uvádí příklady	Směsi stejnorodé, různorodé suspenze, emulze, pěna, aerosol (mlha, dým)	8.	
Vypočítá složení roztoků, prakticky připraví roztok daného složení	Je schopen vypočítat složení i množství složek roztoků, navází a připraví roztok daného složení, stanoví postup, schopen praktického využití	Roztok – vznik, příprava, rychlost rozp. r. nasycený, nenasycený, trojčlenka, výpočet počtu %	8.	
Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění látek	Stanoví podmínky rozpouštění, porovnává, vyjadřuje se vlastními	Rozpustnost, teplota, míchání, velikost částic, velikost	8.	

	slovy.	plošného obsahu		
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	Aplikuje získané vědomosti v prakt. činnostech, uvede požití v běžném životě	Filtrace, sedimentace, destilace, krystalizace, sublimace, plavení, rýžování, prosévání, cezení	8.	
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	definuje, popisuje, vyjadřuje vlast. slovy nároky na jednotl. druhy vod; chápe význam	voda pitná, užitková, v průmyslu, v zemědělství, v chem. výrobě apod.	8.-9.	Environmentální výchova – Základní pod. živ.
Charakterizuje vzduch, chápe jeho význam, čistotu, princip ozonové nedostatečnosti	definuje vzduch, rozlišuje význam jednotl. složek	složení vzduchu, čistota ovzduší, ozonová vrstva	8.	
Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	vyjmenuje možnosti čištění odpadních vod. Je schopen vyjádřit vlastními slovy principy čištění vod. Chápe prevenci.	čistička odpadních vod, čištění vody v průmyslu, zemědělství, v domácnosti apod. Regionální problémy	8.	Environmentální výchova – Základní podmínky života
Částicové složení látek a chemické prvky				
Používá pojmy atom, molekula, proton, elektron, neutron ve správných souvislostech	Definuje, popisuje, nakreslí planet. model atomu. Chápe význam jednotlivých částic	Stavba atomu, charakteristika částic, vztahy a souvislosti, elektronový obal	8.	
Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech.	Ovládá základní chem. značky, chápe význam a symboliku značky. Rozlišuje a definuje jednotlivé pojmy.	Chemické značky, protonové číslo, význam napsané značky	8.	
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlast.	Chápe rozložení prvků v periodické soustavě. Chápe souvislost mezi umístěním prvku a jeho vlastnostmi	Periodický zákon, periodická soustava prvků, kovy a nekovy, polokovy, vybrané skupiny prvků	8.	
Chápe a správně používá pojmy iont, aniont, kationt, chemická vazba, elektronegativita, valenční elektrony	Logicky zdůvodní vznik iontů. Prakticky aplikuje konc. oxid. čísel.	Ionty, vznik iontů, chemická vazba, změny elektronového obalu, koncovky oxidačních čísel	8.	
Chemické reakce				
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chem. reakcí, provede jejich	Aplikuje základní zákony v chemii.	zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, úprava ch.r., látkové množství, molární hmotnost,	8.	

klasifikaci a zhodn. jejich využ.		Reaktanty, produkty, chem. rovnováha,		
Přečte chemické rovnice, vytváří jednoduché chem. rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočte hmotnost reaktantu či produktu	Chápe význam chem. rovnic, jako zápisu chemického děje.	Chemické slučování, chemický rozklad, úprava jednoduchých chemických rovnic, výpočty z chemických rovnic	8.	
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Předvídá průběh jednoduchých chemických reakcí	Vliv teploty, počtu částic, plošného obsahu reaktantů, katalyzátorů a dalších faktorů na rychlost chem. reakcí	8.	

Anorganické sloučeniny				
Dvouprvkové sloučeniny				
Porovná vlastnosti a použití prakticky významných halogenidů a oxidů, posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	Je schopen tvořit vzorce, názvy. Ostatní dle RVP.	Halogenidy, oxidy, názvosloví, vlastnosti a použití prakticky vybraných významných oxidů	8.	
Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet, uvědomuje si podmínky života a jeho ohrožení	Chápe souvislosti, dokáže navrhnout opatření.	Mechanismus vzniku kyselých dešťů. Ukázky vlivu kyselých dešťů	8.	Environmentální výchova – Základní podmínky života
Anorganické sloučeniny				
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv zástupců těchto látek na životní prostředí	Praktické využití znalostí o kyselosti a zásaditosti; dokáže navrhnout a realizovat opatření k nápravě konkrétní situace	Kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin, hydroxidů a solí; vznik solí a názvosloví solí	9.	
Orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Získané poznatky je schopen aplikovat v praxi, zejména v ochraně zdraví.	Stupnice pH, indikátory – použití, praktické využití – akvaristika, úprava pitné vody, zahrádkářství apod.	9.	
Chápe souvislosti tepla a	Chápe energetické	Teplo a chemické	9.	

chemických reakcí, objasní reakce exotermní a endotermní, vysvětlí neutralizaci a její praktické využití	souvislosti v chem. reakcích. Uvádí příklady, vysvětlí a zdůvodní.	reakce neutralizace		
Chemie a elektřina				
Vysvětlí pojem elektrolýzy, dokáže vysvětlit jednoduché elektrochemické reakce, chápe základní principy získávání elektrického proudu chemickou cestou, vysvětlí mechanismus vzniku el.proudu	Uvede základy dané oblasti. Chápe základní souvislosti. Dovede aplikovat získané vědomosti v praktickém životě.	Elektrolýza, elektrochemická řada kovů, galvanický článek, akumulátor Redoxní reakce	9.	
Organické sloučeniny				
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Charakterizuje nejjednodušší uhlovodíky, chápe skup. uhlovod., uvede dle RVP	Uhlovodíky, vaznost, typy vazeb a vzorců, alkany, alkeny, alkiny, areny, cyklické uhlovodíky	9.	
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Vysvětlí pojmy obnovitelné a neobnovitelné zdroje Porovnává, analyzuje, uvede rozdíly	Uhlí, ropa, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, karbonizace, frakční destilace, produkty	9.	Environmentální výchova – Základní podmínky života
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje vlastnosti a použití	Stručně popíše jednotl. skup. derivátů, ost. dle RVP	Derivát, alkoholy, fenoly, karb. kyseliny, aldehydy, ketony, halogenderiváty	9.	
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů	Chápe souvislosti v těchto základních chemických dějích, probíhajících v živé přírodě	Fotosyntéza, chlorofyl, cukrová řepa, řepka olejka, glukosa, produkce kyslíku	9.	Environmentální výchova – Základní podmínky života
Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	Je schopen vyjádřit vlast. slovy fotosyntézu a podmínky průběhu	sluneční záření, teplo, světlo, oxid uhličitý, voda, skleníkový efekt,	9.	
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	Vlastními slovy objasní zdroje bílkovin, sacharidů, tuků, chápe význam imunitního systému, ví (z hlediska výživy), jak imunitní systém posilovat	Živočišné a rostlinné bílkoviny, hospodářská zvířata a hospodářské plodiny, jejich produkty, význam pro lidský organismus	9.	
Aplikuje poznatky o	S jistotou je schopen	Základy bezpečnosti	9.	

faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	aplikovat poznatky o podmínkách chem. reakcí; předvídá průběh nebezpečných reakcí	práce vlastnosti látek		
Chemie a společnost				
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	Zaujímá stanovisko k hledisku trvale udržitelného rozvoje, k efektivnímu využití zdrojů přírodních surovin, chápe pozitivní i negativní vliv chemie na životní prostředí, orientuje se (odmítá je) v návykových látkách, je si vědom zdravotních rizik toxikománie všeho druhu	Chemický průmysl ČR, výrobky rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze a ochrana proti ní, průmyslová hnojiva, cement, vápno, sádra, keramika, plasty a syntetická vlákna, detergenty a pesticidy, insekticidy, léčiva a návykové látky.	9.	Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	Umí řádně ohlásit požár, jsou mu jasné principy hašení plamene, případně požáru. Zná použití hasicích přístrojů a zásady první pomoci	Hořlaviny, třídy nebezpečnosti, hasící přístroje- vodní, sněhové, pěnové, práškové a halonové hasící přístroje, první pomoc, řešení krizových situací	9.	
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Identifikuje základní skupiny chem. látek, zná míru jejich nebezpečnosti, je schopen řešit zákl.stupeň odpadového hosp. v rodině	Podmínky trvale udržitelného života, vysoce rizikové látky a látky neškodné, odpadové hospodářství v domácnosti	9.	Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

5.6.3.1. Přírodopis

Oblast: Člověk a příroda	Předmět:: Přírodopis			
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy školy	Učivo	Roč	Průřezová

Žák:	Žák:		ník	témata
Pochopí a dokáže popsat zákl.principy vzniku života; orientuje se v etapách vývoje života; dokáže určit odlišnosti živých org. a neživé přírody		Planeta Země; vznik života na Zemi; období života na Zemi; projevy života	6.	
popíše základní rozdíly mezi živočišnou a rostlinnou buňkou		stavba buňky	6.	
objasní funkci základních organel, vysvětlí podstatu pohlavního a nepohl. rozmnožování		jednobuněčné organismy: viry, bakterie, prvoci	6.	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané a zařazuje je do hlavních taxonom. skupin	Popíše vztah mezi lidmi a vybranými organismy této skupiny a naopak (onemocnění, škodlivost, užitečnost...)	Mnohobuněční bezobratlí - žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci	6.	
Průběžně: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotl. orgánů		členovci - nejpočetnější skupina organismů na Zemi	6.	
	Vysvětlí význam těchto organismů pro celkový vývoj života na Zemi.	Nižší rostliny - řasy	6.	ENV – zákl. podmínky života
odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	V odborné literatuře nebo na síti vyhledá popis vzniku uhlí	Vyšší rostliny - mechorosty, kaprad'orosty	6.	
	Poznává základní naše jehličnany.	Nahosemenné rostliny	6.	
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakt. znaků; vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích		Říše houby	6.	
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníku Průběžně: orientuje se v daném přehledu vývoje probraných organismů, třídí organismy a zařadí		Lišejníky	6.	

vybrané do říší a nižších taxonom. jednotek; aplikuje praktické metody poznávání přírody; dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody				
rozliší základní projevy a podmínky života, citlivě vnímá vztahy člověka a prostředí		Zoologie –strunatci podmínky a znaky života	7.	ENV – zákl. podmínky života, ekosystémy
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů a soustav		paryby	7.	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané a zařazuje je do hlavních taxonom. skupin		ryby	7.	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané a zařazuje je do hlavních taxonom. skupin		obojživelníci: ocasatí, bezocasí	7.	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané a zařazuje je do hlavních taxonom. skupin		plazi: želvy, krokodýli, šupinatí plazi, hadi	7.	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané a zařazuje je do hlavních taxonom. skupin	Najde a vysvětlí rozdíl mezi ptáky a savci, určuje vybrané a zařazuje do řádů, na příkladu vysvětlí rozdíl ve způsobu života.	ptáci: hrabaví, měkkozobí, vrubozobí, brodiví, dravci, sovy, šplhavci, kukačky, papoušci, pěvci, nelétaví	7.	
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánových soustav živočichů; rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané a zařazuje je do hlavních taxonom. skupin;	Na příkladu vysvětlí rozdíly jednotlivých skupin, jejich orgánových soustav stejné fce., zařazuje do systému, odvodí a vysvětlí přizpůsobení živočichů svému životnímu prostředí.	Savci: ptakořitní,vačnatí, šelmy, zajícovci, hlodavci, kopytníci ...,chobotnatci, kytovci, letouni, hmyzožravci, primáti	7.	ENV - ekosystémy
odvodí na základě pozorování základní projevy	Žák na základě vlastních zkušeností s chovem	Etologie	7.	OSV – rozvoj schopnosti

chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí; zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	domácích zvířat objasní vztahy mezi zvířaty	chování živých organismů		poznávání
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů rostlin; vysvětlí podstatu pohlavního a nepohl. rozmnožování; odvodí na základě pozorování uspořádání rostl. těla od buňky přes pletiva k jednotlivým orgánům; porovná vnější a vnitřní stavbu orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku; vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů rostlin, vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin, vysvětlí pojmy: fotosyntéza, dýchání rostlin, atd.	Botanika: stavba rostlinného těla -kořen, stonek, list, květ	7.	
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Žák si osvojí poznatky o základních čeledích rostlin a podle znaků je dokáže zařadit, pozná běžné druhy rostlin v přírodě	Rostl. taxonomický systém Některé čeledi dvouděložných a jednoděložných rostlin	7.	
Průběžně: orientuje se v daném přehledu vývoje probraných organismů, třídí organismy a zařadí vybrané do říší a nižších taxonom. jednotek; aplikuje praktické metody poznávání přírody; dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody		Rozdělení probraných rostlin dle jiných hledisek - okrasné, užitkové, léčivky ...	7.	
orientuje se v základních vývojových stupních	Pomocí obrazové dokumentace se orientuje	Biologie člověka Původ a vývoj člověka	8.	MKV – kulturní dif. a

fylogeneze člověka	v jednotlivých vývojových stupních.	Lidské rasy		etnický původ
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy; rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby; aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	Rozpozná rozdíly mezi různými typy tkání; pochopí jednoduchou podstatu fungování orgánových soustav v lidském těle; zopakuje si učivo o projevech živých organismů z předchozích ročníků	tkáně lids.těla; soustavy - pohybu (svaly a kosti), metabolismu (trávení, atd.), oběhu tělních tekutin, řízení organismu (nervová a hormonální), smyslové, rozmnožovací	8.	
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří		vývoj lidského jedince	8.	
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohl. rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti; uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	žák pochopí podstatu uložení genetické informace	Genetika	8.	
	Ošetřuje lehká zranění, navrhuje způsob ošetření uměle navozené cvičné situaci	První pomoc	8.	

Neživá příroda				
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Uvede charakteristiku sfér, seřadí je, vysvětlí schéma uvede souvislosti, porovná vlastnosti.	Vznik a stavba Země Přehled jednotlivých sfér	9.	ENV -
Rozpozná podle charakterist. vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Porovná charakterist. vlastnosti, zařadí do systému, uvede praktické využití, aplikuje získané znalosti na neznámém, zobecňuje	Vznik, vlastnosti, třídění a praktické použití vybraných zástupců, určování nerostů a hornin, krystalografie.	9.	

Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Porovnává vně. a vnitř. geol. děje, popíše je, chápe význam, zdůvodní jevy, uvědomuje si příčinu a následek	Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky	9.	
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	Definuje půdotvorné činitele, porovná jejich význam pro jednotl. Půdy, prakticky rozlišuje, uvede způsoby obhospodař. Nakreslí odkryv, zdůvodní rekultivace	Složení a význam půdy pro výživu rostlin, hospodářský význam pro společnost, význam půdy pro výživu rostlin, složení základních půdních typů, rekultivace	9.	ENV – Základní podmínky života
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	Orientuje se v jednotl. geol. obdobích. Porovnává je, analyzuje podmínky vývoje, vytváří závěry, zobecňuje, identifikuje charakterist. lokality	Geologický vývoj obecně. Geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv a Karpatská soustava. Charakteristika regionu	9.	
Porovná vývoj Země s rozvojem života na Zemi, chápe vzájemné souvislosti,	Dává do souvislosti geol. vývoj s vývojem života. Analyzuje a syntetizuje podmínky života, chápe souvisl., uvádí příkl., zobecňuje konkr. jevy, navrhuje řešení	Geologické změny a vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	9.	ENV – Základní podmínky života
Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	Porovná názory vlivu člověka na podnebí, globální oteplování, vytváří vlast. názory, je schopen obhajoby, popisuje jevy a zdůvodňuje závěry,	Význam podnebí a vlivu počasí pro život jednotlivých organismů. Podnebné pásy	9.	

Základy ekologie				
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi		Ekosystém, druhové zastoupení v určitém ekosystému. Symbioza	9.	ENV – Ekosystémy
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy, objasní na		Vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím	9.	ENV – Ekosystémy

základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.				
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam		Potravní řetězec, vzájemné souvislosti, praktické využití	9.	ENV – Vztah člověka a prostředí
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení ekosystému		Ochrana životního prostředí	9.	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Aplikuje praktické metody poznávání přírody, dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody		Praktické činnosti v přírodě, práce s určovacími klíči a atlasy.	9.	

5.6.4.1. Zeměpis

Oblast: Člověk a příroda		Předmět: Zeměpis		
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zhodnotí postavení Země ve Vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	vyjmenuje planety naší soustavy, vybere jednu planetu a popíše	PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ I Vesmír, Slunce, sluneční soustava, planety, hvězdy, galaxie pohyb Země a jeho důsledky, roční o	6.	
prokáže na konkrétních příkladech tvar Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.				
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů				

používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	naučí se z paměti	GEOGRAFICKÉ INFORMACE	6.	
přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	základní geografickou a topografickou terminologii	základní kartografický a geografický jazyk geografická kartografie a topografie		
vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu				
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	vyjmenuje části krajinné sféry, které stručně popisuje	PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ II krajinná sféra a prvky přírodní sféry	6.	ENV – základní podmínky života ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
porovná působení vnitřních a vnějších procesů přírodní sféry a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.				
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny; uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů); uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí		ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ krajina vztah příroda a společnost ochrana životního prostředí, chráněná krajinná území a národní parky		ENV – ekosystémy
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení	pojmenuje oceány a světadíly	REGIONY SVĚTA I světadíly, oceány, kontinenty Afrika, Austrálie, Oceánie	6.	VEG – objevování Evropy a světa

ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	vybaví si základní topografické značky, zorientuje se na mapě, prozkoumá a načrtne pláněk svého bydliště	TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE pozorování v terénu, určování světových stran, azimutu odhad vzdáleností a výšek v terénu, situační plány ochrana člověka při živelných pohromách, chování a jednání v nebezpečí života	6.	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny				
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě				
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	vybaví si jednotlivé regiony světa, popíše jejich polohu, povrch, vybere se jeden stát a na něm	REGIONY SVĚTA II Afrika Amerika	7.	
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	přiměřeně zhodnotí přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry			
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.				
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.		SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ obyvatelstvo světa globalizační společenské, politické a hospodářské procesy	7.	MKV – etnický původ
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.				

porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.		světové hospodářství		
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.				
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.				

rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.	Orientuje se na mapě Evropy a Asie má povědomí o významných hospodářských přírodních kulturních a turistických zajímavostech vybraných států Evropy a Asie	REGIONY SVĚTA III Evropa Asie	8.	VEG – zájem o Evropu
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.				
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich				

hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu.	Popíše polohu ČR, povrch, přírodní poměry Vytvoří práci „Projekt Krkonoše“	ČESKÁ REPUBLIKA poloha, rozloha, členitost přírodní poměry a zdroje obyvatelstvo regiony ČR místní region	9.	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí ENV – základní
--	---	--	----	--

lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.		členství ČR ve světových organizacích		podmínky života
uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a národních institucích, organizacích a integracích států.				
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy.				
hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.				

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10)

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí

se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti

uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

chápaní umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot

spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápaní procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

*zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*

využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr

melodie

rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty*
- *rozlišovat sílu zvuku*
- *soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby*
- *správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmizaci říkadel i při zpěvu*
- *měnit pohyb podle tempových a rytmických změn*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny

ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*
- *odlišit tóny podle výšky, síly a barvy*
- *soustředit se na poslech skladeb*
- *naučit se správně hospodařit s dechem při interpretaci písní – frázování*
- *doprovodit spolužáky na rytmické hudební nástroje*
- *umět propojit vlastní pohyb s hudbou*

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu

hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu

dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.

intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)

záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.

rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b)

záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance

pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků

orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

kvality tónů – délka, síla, barva, výška
vztahy mezi tóny – souzvuk, akord

hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu

hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.

hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého

reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace

realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů

a žánrů

rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu

orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku

zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami

vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- doprovází písně pomocí ostinata
- interpretuje vybrané lidové a umělé
- rozeznává různé hudební žánry
- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách

intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem

hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu

orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby

rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu

reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)

záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby

vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální

tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima,
improvizace

pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-
metrické, harmonické

orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci
či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně
výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba,
dušermalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich
význam pro pochopení hudebního díla

hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními
díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč,
módnost a modernost, stylová provázanost)

hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti,
kulturním tradicím a zvykům

interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové
zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání lineie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *zvládnout základní dovednosti pro vlastní tvorbu*
- *rozpoznávat, pojmenovat a porovnat lineie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*
- *uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, být schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizovat svůj tvůrčí záměr*
- *rozlišovat, porovnávat třídít a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznávat jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*
- *při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*
- *vyjádřit (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla*

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření

reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama

přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací

komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák

vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků

užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie

užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace

vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu

interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů

ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*
- *Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké*

produkcí

- *Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*
- *Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření

uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření

reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)

smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace

typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování

komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

5.7.1.1. Hudební výchova

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozičně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	Zpívá rád v rámci svých možností intonačních i rytmických	- nasazení a tvorba tónu - správné dýchání a výslovnost, rozšíření hlasového rozsahu	1.	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem		hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	1.	OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	1.	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie		pohybový doprovod znějící hudby- taktování hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	1.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		výrazové prostředky v hudbě - (zvuk - tón , melodie, hudební kontrasty)		
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače		hudební styly a žánry - hudba vážná, lidová a umělá	1.	

zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	učí se rytmu i intonaci	rozvoj hlavového tónu správné dýchání (v pauze a mezi frázemi) a správná výslovnost rozšíření hlasového rozsahu	2.	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	používá „hru na tělo“ – ruce, nohy,...	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	2.	OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.		hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	2.	
hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje		pohybový doprovod znějící hudby taktování hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	2.	
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby.	učí se zapisovat noty c – g, houslový klíč a délku not	notová osnova, houslový klíč, nota: čtvrt'ová, osminová, půlová a celá;	2.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	rozpozná hluboké a vysoké tony, rychlé a pomalé tempo, zesílení, zeslabení hudeb. projevu	výrazové prostředky v hudbě (zvuk - tón , melodie, hudební kontrasty)	2.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače	rozliší pouze nejznámější hud. nástroje	hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá	2.	OSV – osobnostní rozvoj - psychohygiena
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	učí se rytmu i intonaci	rozvoj hlavového tónu správné dýchání (v pauze a mezi frázemi) a správná výslovnost rozšíření hlasového rozsahu	3.	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.		hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	3.	OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	3.	

reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie		pohybový doprovod znějící hudby taktování hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	3.	
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	Učí se zapisovat noty c1 – c2, zvládne délku not	notová osnova, houslový klíč, takt 2/4 a 3/4 ; nota: čtvrt'ová, osminová, půlová a celá;	3.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	rozpozná hluboké a vysoké tony, pomalé a rychlé tempo, zesílení a zeslabení hud. projevu	výrazové prostředky v hudbě (zvuk - tón , melodie, hudební kontrasty)	3.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače	naučí se naslouchat	hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá	3.	OSV – osobnostní rozvoj - psychohygienu
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	reprodukuje dle svých možností solový i sborový zpěv	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	4.	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	předvede hru na jednoduché nástroje	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	4.	OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj; hudební styly a žánry- hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	4.	
vytváří v rámci svých individuálních dispozic	ukáže jednoduchou improvizaci	rytmizace, melodizace a	4.	

jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace		stylizace, hudební improvizace - s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod. (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu)		
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	rozezná harmonii v hudbě i v pohybu	kvality tónů – délka síla, barva, výška; vztahy mezi tóny - souzvuk, akord; hudební výraz. prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu)	4.	
hudbu pohybem ztvárňuje s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	předvede tanec a dokáže improvizovat	taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	4.	
užívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.		vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, hlasová hygiena	5.	

zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a dvojhlasě, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	Aplikuje zásady hlasové hygieny při pěveckém projevu	Pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti /dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, hudební rytmus-realizace v písních ve 2/4 , 3/4 a 4/4 taktu, dvojhlas/ kánon, lidový dvojhlas	5.	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb,	rytmické a melodické zákonitosti; tvoří k dané skladbě vhodný pohyb. projev; porovná 2 skladby z hlediska tempa a dynamiky	rytmické a melodické zákonitosti	5.	Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání
Orientuje se v zápise jednoduché písně či skladby a základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	Analyzuje jednoduchou skladbu (píseň)	notový záznam	5.	
rozpozná některé z tanců, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	Vytvoří jednoduché pohybové ztvárnění dané skladby	taneční kroky, pantomima taneční hry se zpěvem orientace v prostoru reakce na změny v proudu znějící hudby taktování	5.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé výrazové prostředky, upozorní na tempové a dynamické změny.		Kvalita tónů- délka, síla, barva, výška, melodie vzestupná a sestupná rytmus a melodie akord- kvintakord	5.	
Využívá na základě svých individuálních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Vytvoří jednoduchý rytmický doprovod	hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora	5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Vytvoří výtvarnou podobu dané skladby a obhájí ji	módnost a modernost	5.	

Oblast: Kultura ducha a těla		Předmět:: Hudební výchova		
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Hudební výchova 6. – 9.				
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.		vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, hlasová hygiena	6.	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	Posoudí pěvecký výkon , pochválí	tóniny, dynamika a její proměny	6.	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	předvede jednoduchou píseň pěvecky, instrumentálně nebo pohybově	rytmické a melodické zákonitosti	6.	
Orientuje se v zápise písni a skladeb, tyto písni či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje.	Porovná jednotlivé části písni nebo skladby	notový záznam, jeho proměny vzhledem k charakteru hudby	6.	
rozpozná některé z tanců , zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	Vytvoří a předvede jednoduché pohybové ztvárnění dané skladby	taneční kroky, pantomima	6.	
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové	Dá do souvislosti zvolené výrazové prostředky a záměr	analýza významných prvků skladby	6.	

Oblast: Kultura ducha a těla	Předmět:: Hudební výchova			
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Hudební výchova 6. – 9.				
prostředky, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	autora			
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji s dalšími skladbami.	Porovná 2 ukázky různých stylových období	hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora	6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		módnost a modernost	6.	

využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Rozvíjí a posuzuje své schopnosti a dovednosti	vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, hlasová hygiena	7.	Osobnostní rozvoj psychohygiena
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	Zná dynamická znaménka, užívá jich při práci s písní Rozezná durovou a mollovou tóninu	tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny	7.	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Vytváří jednoduché instrumentální přede hry a mezihry písní, reprodukuje části skladeb	rytmické a melodické zákonitosti	7.	
se orientuje v zápise písní a skladeb, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných	Realizuje píseň nebo hudební skladbu	notový záznam,	7.	

dovedností svým způsobem realizuje.				
rozpozná některé z tanců, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	Předvede pohybovou realizaci dané písně nebo skladby	taneční kroky, pantomima	7.	
se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	Diskutuje o předvedené skladbě	analýza významných prvků skladby	7.	
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji se skladbami jinými.	Porovná předvedené hudební ukázky	hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Uvede příklad všudypřítomnosti hudby	módnost a modernost	7.	

využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.		vokálně instrumentální aktivity individuální a společné	8.	Osobnostní rozvoj kreativita
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	Připraví si a předvede píseň zazpívá nebo zahraje, popř. doprovodí zpěv hrou na nástroj Reprodukuje motiv dané skladby	tóniny, hudební improvizace	8.	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Reprodukuje motiv dané skladby	rytmické zákonitosti	8.	

se orientuje v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje.	Realizuje podle svých schopností zvolenou píseň nebo skladbu	notový záznam hudby, kontrasty vzhledem k žánru a stylu	8.	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	Předvede pohybovou realizaci dané písně nebo skladby	taneční kroky, pantomima	8.	
se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	Diskutuje o předvedené skladbě	analýza významných prvků skladby	8.	
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	Porovná předvedené hudební ukázky A zařadí je do stylového období,	hudební dílo a její autor, doba vzniku, život autora	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.		módnost a modernost, kýč, provázanost, inspirace,	8.	

využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.		vokálně instrumentální aktivity individuální a společné	9.	Sociální rozvoj kooperace a kompetice (spolu - práce a soutěživost
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně	Připraví si a předvede píseň zazpívá nebo zahraje, popř. doprovodí zpěv hrou na nástroj	tóniny, hudební improvizace	9.	Multikulturní výchova Princip sociálního smíru a solidarity

čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.				
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Reprodukuje motiv dané skladby pěvecky, rytmicky	rytmické zákonitosti	9.	
se orientuje v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje.	Orientuje se v zápise písní,realizuje je pěvecky, rytmicky nebo pohybově	notový záznam hudby, kontrasty vzhledem k žánru a stylu	9.	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	Rozpozná základní klasické tance, taneční kroky,předvede pantomimu	taneční kroky, pantomima	9.	
se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	Orientuje se v proudu znějící hudby, diskutuje o užitých výrazových prostředcích	analýza významných prvků skladby	9.	
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	Porovná dvě skladby navzájem a z jejich charakteristiky se je pokusí zařadit k danému stylu,seznámí spolužáky formou referátu	hudební dílo a její autor, doba vzniku, život autora	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané

	s hudebním slohem či hudebním skladatelem			
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Doloží na příkladech provázanost hudby a ostatních druhů umění	módnost a modernost, kýč, provázanost, inspirace, epigonství	9.	

5.7.2.1. Výtvarná výchova

Oblast: KULTURA DUCHA A TĚLA		Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Seznámí se s různými výtvarnými technikami a vyzkouší si je, kombinuje, tvoří podle své zkušenosti se snahou uplatnit při tom v ploše i prostoru linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky	různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba, hra s barvou, experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	1.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	kombinuje různé výtvarné techniky, učí se správnému výběru barev, výrazových prostředků, seznamují se s mícháním barev – různé odstíny	různé výtvarné techniky a postupy výt. vyjadřování: kresba, modelování a malba hra s barvou experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	2.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita

<p>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.</p>				
<p>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.</p>				
<p>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.</p>		<p>vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů. manipulace s objekty kompoziční zákonitosti</p>	2.	
<p>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p>	<p>diskutuje, hledá rozdíly, popisuje</p>	<p>vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiných</p>	2.	
<p>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.</p>	<p>prohlubuje znalosti o kombinaci barev, výtvarných technik, výrazových prostředků, pomocí palety míchá barvy různých odstínů</p>	<p>různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba hra s barvou experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály</p>	3.	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita</p>
<p>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.</p>				
<p>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.</p>				
<p>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.</p>	<p>diskutuje, popisuje, hledá rozdíly</p>	<p>vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů. manipulace s objekty kompoziční zákonitosti</p>	3.	

na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.		vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiných	3.	
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	rozpozná proporcionalitu předmětů, jejich barevnost a strukturu materiálů	prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru; typy vizuálně obrazných vyjádření- jejich rozlišení, výběr a uplatnění- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	4.	
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	definuje celek a jednotlivosti	uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	4.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	vyjádří svou emocionalitu a fantazii kresbou, malbou nebo jiným uměleckým ztvárněním	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	4.	
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je	popíše a vybaví si smyslové vnímání	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových,	4.	

<p>v plošné, objemové i prostorové tvorbě.</p>		<p>sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, reklama, tiskoviny, televize, média,</p>		
<p>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).</p>	<p>předvede kombinace možných variant</p>	<p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	<p>4.</p>	
<p>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.</p>	<p>vybaví si inspirace k dané práci nebo námětu</p>	<p>osobní postoj v odlišné interpretaci vizuálně obrazných vyjádření ostatních (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p>	<p>4.</p>	
<p>do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p>	<p>definuje a popíše své záměry</p>	<p>vizuálně obrazná vyjádření- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); výsledky tvorby podle vlastních schopností a zaměření. vysvětlení obsahu- záměru</p>	<p>4.</p>	

<p>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).</p>	<p>využívá různé výtvarné materiály a techniky (kresba, malba, koláž, textilní techniky, kaširování), prostorové vytváření</p>	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru; typy vizuálně obrazných vyjádření- jejich rozlišení, výběr a uplatnění- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film, comics, reklama</p>	<p>5.</p>	
<p>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.</p>	<p>uplatňuje plošnou, objemovou i prostorovou tvorbu</p>	<p>uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření</p>	<p>5.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita</p>
<p>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.</p>	<p>tvoří podle své zkušenosti</p>	<p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p>	<p>5.</p>	
<p>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.</p>		<p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká</p>	<p>5.</p>	

		výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize,		
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	uplatňuje představivost, fantazii	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	5.	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	hledá zdroj inspirace	osobní postoj v komunikaci- jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	5.	
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	vysvětluje záměr své tvorby	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. Proměny komunikačního obsahu- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	5.	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova		
-----------------------------------	-------------------------------------	--	--

Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	rozlišuje tvary, barvy, velikost a uspořádává do kompozic	vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání, linie, tvary, objemy, světlo, barva, textura	6. - 7.	
užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	rozlišuje tvary, barevnost, světlost	uspořádání objektů do celků, lineární, světlostní a barevné vztahy	6. - 7.	
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace.		vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly, reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí	6. - 7.	
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.		smyslové účinky obrazných vyjádření, kombinace a variace vlastní tvořivosti, podnětem je např. tiskovina, reklama	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.	nazývá a pojmenovává své představy	prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti, manipulace s objekty, pohyby těl	6. - 7.	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických	tvoří na základě zkušeností a prožitků	typy vizuálně obrazných vyjádření, hračky, objekty, texty, sochařství, plastika, volná malba	6. - 7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané

souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.				
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	popisuje, porovnává jednotlivá díla	přístupy k obrazným vyjádřením	6. - 7.	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.		zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	6. - 7.	

vybírání, vytváření a pojmenování co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.		vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání	8. - 9.	
užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	využívá různé výtvarné materiály a techniky	uspořádání objektů do celků, lineární, světlostní a barevné vztahy, plasticita, zaznamenání časového průběhu	8. - 9.	
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace.		vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly	8. - 9.	ENV – vztah člověka a prostředí
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření,	uplatňuje představivost, fantazii	smyslové účinky obrazných vyjádření	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj -

porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.				kreativita
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.		prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti	8. - 9.	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	vytváří na základě zkušeností a prožitků	typy vizuálně obrazných vyjádření, skulptura, plastika, volná malba, animovaný film, komiks, fotografie, dramatická akce	8. - 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.		přístupy k obrazným vyjádřením	8. - 9.	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.		zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny, zdůvodňování odlišností, hledání kritérií pro prvky osobité i převzaté, respektování záměru autora, veřejná prezentace, proměny obsahu v různých rovinách - historická, kulturní a sociální	8. - 9.	

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je

utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování **podporující zdraví**, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví **důležitým** předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování **podpory** a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro **pozitivní** ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, **způsob smysl-jeho ochrany** i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s **různými riziky, která ohrožují** zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví **vede** žáky **k aktivnímu rozvoji** a **ochraně** zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a **učí je** být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět **a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí**. Žáci si **osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při** ohrožení v každodenních **i rizikových situacích i při** mimořádných **událostech**. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví **obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je** velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. **Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.**

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. **V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem**

(tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako **důležité** hodnoty **v kontextu dalších životních hodnot**
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápaní zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.

- **ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí**

aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

*respektuje přijatá pravidla soužití mezi **spolužáky i jinými** vrstevníky a ~~partnery~~; ~~pozitivní komunikací a kooperací~~ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v ~~širším společenství (v rodině, komunitě)~~*

vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví

vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím;

vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví

posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví

vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí

dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc

projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

***respektuje** změny v období dospívání, **vhodně na ně reaguje**; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví*

***respektuje význam sexuality** v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a **pozitivními** životními cíli; **chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního** chování*

***uvádí** do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým*

vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

*projevuje odpovědné chování v **rizikových** situacích **silniční a železniční dopravy**; **aktivně předchází situacím** ohrožení zdraví; **a osobního bezpečí** v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc*

uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- svěří se se zdravotním problémem
- dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Učivo

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství

vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny

sexuální dospívání a reprodukční zdraví – **zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost**, předčasná sexuální zkušenost, **promiskuita; problémy** těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, **pitný režim**, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy

vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota

tělesná a duševní hygiena, **denní režim** – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, **denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit**, význam pohybu pro zdraví, **pohybový režim**

ochrana před přenosnými chorobami základní **cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty**
ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence

kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a **léčebná** péče; odpovědné chování v situacích úrazy a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), **základy první pomoci**

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti

auto-destruktivní závislosti **psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu**

skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; **kriminalita mládeže;** komunikace se službami odborné pomoci

bezpečné chování **a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, **bezpečný** pohyb v rizikovém prostředí, **nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení**

dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, **rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)**

manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt

ochrana člověka za mimořádných událostí –**klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí**

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie

podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, **podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví**

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, **utváření vědomí vlastní identity**

seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; **zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování**

psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu, hledání pomoci při problémech

mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, **dopad vlastního jednání a chování**

5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení, spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy, reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *získat kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám*
- *zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost*
- *reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti*
- *mít osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*
- *dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *znát význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snažit se začleňovat pohyb do denního režimu*
- *zařazovat do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*
- *zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností*
- *reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti*
- *dodržovat pravidla her a jednat v duchu fair play*

- *zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla*
- *zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umět využívat cviky na odstranění únavy*
- *uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
 příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
 zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
 rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
 hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
 bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
 základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
 rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
 průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
 základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
 základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
 turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
 plavání – (*základní plavecká výuka*) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, **zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti a vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti**
 lyžování, bruslení (*podle podmínek školy*) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
 další pohybové činnosti (*podle podmínek školy a zájmu žáků*)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
 organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
 zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
 pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
 měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy

zdroje informací o pohybových činnostech

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

Učivo

význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením

prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení

hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Učivo

pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity

gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí

estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance

úpoly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó

atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí

sportovní hry (*alespoň dvě hry podle výběru školy*) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie

turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; **přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla**

plavání (*podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti*) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti

lyžování, snowboarding, bruslení (*podle podmínek školy*) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (*další zimní sporty podle podmínek školy*)

další (i netradiční) pohybové činnosti (*podle podmínek školy a zájmu žáků*)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc

handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci
Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Učivo

komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování
historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta
pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; ZdrTV jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách – viz charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a poznámky k rámcovému učebnímu plánu)

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy, zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech
- zaujímat správné základní cvičební polohy

- *zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování, zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele, upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *zařazovat pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování*
- *zvládat základní techniku speciálních cvičení; korigovat techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele*
- *upozornit samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením*

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení

Vzhledem k ucelenému systému speciálních cvičení, který je shodný pro 1. i 2. stupeň, je formulováno učivo tohoto tématu jen na 2. stupni s předpokladem využití v celém základním vzdělávání.

VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

*uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení*

aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- *uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení*
- *zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací*

cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení

- vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

základní druhy oslabení jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šijového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp

oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy

oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání

VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

1 Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

5.8.2.1. Tělesná výchova

Oblast: KULTURA DUCHA A TĚLA	Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč ník	Průřezová témata

<p>Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p>		<p>znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost</p>	<p>1.</p>	<p>OSV –Osobnostní rozvoj - psychohygiena</p>
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p>		<p>činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy</p> <p>gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed) -přeskok (návík odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) -na žebřinách -návík přihrávek <p>atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytrvalostní běh 5 - 10 minut - rychlý běh 20 - 60 m - skok daleký (spojení rozběhu – návík odrazu) -hod míčkem z místa a z rozběhu 	<p>1.</p>	
<p>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p>		<p>- pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek- sportovní hry</p>	<p>1.</p>	<p>OSV-sociální rozvoj-kooperace a kompetice</p>
<p>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</p>		<p>- znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech</p>	<p>1.</p>	

uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy		- cvičení se sportovním náčiním(švihadla, krátké tyče, míče, apod.)správné držení těla	1.	
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy		- hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí,vhodné oblečení a obutí, - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru,bezpečnost v šatnách, při přípravě a úklidu nářadí a pomůcek	1.	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.		znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	2.	OSV –Osobnostní rozvoj - psychohygiena
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.		činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy gymnastika -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed)-přeskok (návík odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách; atletika: - vytrvalostní běh 5 - 10 minut - rychlý běh 20 - 50 m - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem z místa a z rozběhu	2.	
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	učí se sportovnímu chování v kolektivu	pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek sportovní hry (kapaná, vybíjená)	2.	OSV-sociální rozvoj-kooperace a kompetice
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve		základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách	2.	

známých prostorech školy.				
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	zvládá zákl. povely při nástupu	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	2.	
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy.		cvičení se sportovním náčiním (švihadla, krátké tyče, míče, apod.) správné držení těla	2.	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti		znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	3.	OSV –Osobnostní rozvoj - psychohygienu
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy gymnastika -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed)-přeskok (návětr odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu) - kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách atletika: - vytrvalostní běh 5 - 10 minut - rychlý běh 20 - 50 m - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem z místa a z rozběhu	3.	
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	rozvíjí sportovní chování při kolektivních hrách	pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek sportovní hry (kopaná, vybíjená)	3.	OSV-sociální rozvoj-kooperace a kompetence
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.		základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách	3.	
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.		znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	3.	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou		znalost základních zdraví prospěšných	3.	

činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti		cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost		
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	rozvíjí zdatnost	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	4.	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	naučí se pohyblivosti	příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	4.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Vytváří varianty osvojených pohybových her.		organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí). Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	4.	OSV-osobnostní rozvoj-seberegulace a sebeorganizace
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	naučí se soutěživosti	soutěživost žáků	4.	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí. Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	vyjmenuje bezpečnostní pravidla a řídí se jimi, dodržuje pravidla hygieny	hygiena při TV (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv)	4.	OSV –Osobnostní rozvoj - psychohygiena
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	popíše a zhodnotí činnost svou i spolužáků	slovní hodnocení spolužáků, sebehodnocení	4.	
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti	respektuje dodržování pravidel pro hry	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	4.	

pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.				
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví. Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	umí nazvat tělocvičné pohyby	komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	4.	
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	rozvinuje svou výkonnost	měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	4.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště. Samostatně získá potřebné informace.	zvažuje informační data	zdroje informací o pohybových činnostech	4.	
podílí se na realizaci pravidelného pohyb. režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti.		cvičení se sportovním náčiním (švihadla, míče, apod.) správné držení těla	5.	
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	připravuje se rozcvíčkou na pohybovou zátěž	příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	5.	OSV – osobnostní rozvoj - psychohygiena
zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování				

zvládá základní techniku speciálních cvičení. Koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele. upozorní samostatně na činnost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.	rozvíjí obratnost	gymnastika -základy akrobacie- kotoul vpřed,vzad), stoj na rukou, přeskok (návěst odrazu), kladinka, cvičení na žebřinách	5.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Vytváří varianty osvojených pohybových her; zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	rozvíjí kondici	Atletika, sportovní hry – vybíjená, přehazovaná, florbal, fotbal	5.	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí. Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.		hygiena při TV (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv)	5.	
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.		zásady jednání a chování	5.	
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	dodržuje pravidla hry	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	5.	OSV – morální rozvoj – hodnoty, postoje, morální etika
užívá při pohybové činnosti základní	rozumí základnímu tělocvičnému	kommunikace v Tv (základní tělocvičné	5.	

osvojované tělocvičné názvosloví. Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	názvosloví	názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)		
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	sleduje a porovnává své osobní výkony	měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	5.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště. Samostatně získá potřebné informace.		zdroje informací o pohybových činnostech	5.	

Oblast:		Předmět:		
Člověk a zdraví		Tělesná výchova		
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	vyjmenuje důvody, proč je nutno se pohybovat a odmítat návykové látky	význam pohybu pro zdraví	6.-9.	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší				
Připraví se před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností- zátěžovými svaly	připraví a předvede rozcvičku	pohybové hry gymnastika estetické a kondiční formy cvičení s hudbou – jen dívky	6.-9.	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV - psychohygiéna
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech				

Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny				
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	popíše pravidla atletiky a míčových her a předvede dle svých	atletika sportovní hry – vybíjená, přehazovaná, florbal, fotbal, softbal	6.-9.	OSV – kooperace a kompetice
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	pohybových možností			
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji				
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	podílí se na organizaci školních soutěží	Organizace pohybových činností	6.-9.	OSV – řešení problémů a rozhodování MDV – práce v realizačním týmu
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora				
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí				
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže				
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předpovídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	reprodukuje pravidla bezpečného chování	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	6.-9.	

5.8.2.2 Výchova ke zdraví

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Výchova ke zdraví			
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč ník	Průřezová témata
Vztahy mezi lidmi a formy soužití				
respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) -vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	předvede pozitivní komunikaci ve dvojici a skupině, vysvětlí role členů komunity, popíše případy negativního vlivu na jedince a navrhne řešení situace	vztahy ve dvojici vztahy a pravidla soužití – rodina, škola, vrstevníci, obec, spolek	6.-7.	OSV-Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy
Zdravý způsob života a péče o zdraví				
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Sestaví jídelníček dle věkových skupin, případně pro případ nemoci, snaží se dodržovat zdravou výživu	výživa a zdraví	6.-7.	
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	zpracuje anketu na téma problematiky zdraví	tělesná a duševní hygiena	6.-7.	
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu;	vytvoří přehled svého režimu dne, porovná se spolužáky, upozorní na klady a zápory	režim dne	6.-7.	OSV- Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování	osvojí si způsob prevence, uvede příklady chorob,	ochrana před přenosnými a nepřenosi- nými chorobami, chronickým	6.-7.	

a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	poskytne PP, dokáže poradit	onemocněním a úrazy		
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence				
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	vybere vhodné techniky k regeneraci organismu	stres a jeho vztah ke zdraví	6.-7.	
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	vysvětlí souvislost mezi stravováním a civilizačními chorobami	civilizační choroby	6.-7.	
-projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Uvede příklady nebezpečných situací, naučí se odpovědnému chování, rozpozná možné záporné vlivy okolí, osvojuje si možnosti obrany, dovede se připravit na evakuaci	bezpečné chování ochrana zdraví, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany manipulativní reklama a informace ochrana člověka za mimořádných událostí	6.-7.	OSV-Sociální rozvoj: Poznávání lidí

dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		auto-destruktivní závislosti	6.-7.	
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Navrhne řešení situace ohrožující zdraví, uvědomuje si svou odpovědnost	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita	6.-7.	
Změny v životě člověka a jejich reflexe				
optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	vytvoří přehled charakter. vlastností, chování a jednání, diskutuje a polemizuje	dětství, puberta, dospívání	6.-7.	OSV-Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika MKV-Lidské vztahy
v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	Roztřídí metody antikoncepce, uvědomí si odpovědnost za své chování	sexuální dospívání a reprodukční zdraví	6.-7.	
Hodnota a podpora zdraví				

dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce; chápe život jako nejvyšší hodnotu	Aktivně účastní programů a zapojí se do organizování akcí	podpora zdraví a její formy podpora zdraví v komunitě	6.-7.	ENV - Lidské aktivity a problémy ŽP OSV – hodnoty, postoje, praktická etika
--	---	--	-------	--

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce* je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě

vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku

poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

chápaní práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

*vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
pracuje podle slovního návodu a předlohy*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami*
- *vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
- *pracovat podle slovního návodu a předlohy*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce;

poskytne první pomoc při úrazu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu*
- *využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii*

- *volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
- *udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při drobném poranění*

Učivo

vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
 pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
 jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
 lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *znát funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek*
- *provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*
- *pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*
- *udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při drobném úrazu*

Učivo

stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
 práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

pečuje o nenáročné rostliny

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popsat jeho výsledky*
- *pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin*
- *ošetřovat a pěstovat podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádět pěstitelská pozorování*
- *volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*
- *dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce a ochrany zdraví; poskytnout první pomoc při úrazu při práci na zahradě*

Učivo

základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření,
zelenina aj.)

pěstování pokojových rostlin

rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

připraví tabuli pro jednoduché stolování

chová se vhodně při stolování

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *připravit samostatně jednoduchý pokrm*
- *upravit stůl pro jednoduché stolování*
- *chovat se vhodně při stolování*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

orientuje se v základním vybavení kuchyně

připraví samostatně jednoduchý pokrm

dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- *znát základní vybavení kuchyně*
- *připravit samostatně jednoduché pohoštění*
- *uplatňovat zásady správné výživy*
- *dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování*
- *udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni*

Učivo

základní vybavení kuchyně
výběr, nákup a skladování potravin
jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
technika v kuchyni – historie a význam

2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák

*provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- *získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech, provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
- *řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
- *organizuje svoji pracovní činnost*
- *pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*
- *dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu*
- *rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti*
- *zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu*
- *správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky*
- *dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku*
- *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první*

pomoc při drobném úrazu

Učivo

vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
jednoduché pracovní operace a postupy
organizace práce, důležité technologické postupy
technické náčrtu a výkresy, technické informace, návody
úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

*sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

*volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc
při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami*

Učivo

základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák

*provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

*provádí jednoduché operace platebního styku
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií*

Učivo

finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti

elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

PRÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo

kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu

potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku

příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů

úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

Práce s laboratorní technikou

Očekávané výstupy

žák

vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů

zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl

vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci

*dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
- dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Učivo

základní laboratorní postupy a metody
základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky

Využití digitálních technologií

Očekávané výstupy

žák

ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky

propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení

pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava

ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením

dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu
- propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení
- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony

digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování

počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)

mobilní služby – operátoři, tarify

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy

žák

*orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce*

Min. doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách, posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlednutím k potřebám běžného života, využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání, prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání, byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů, byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Učivo

trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce

volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb

možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby

zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů

podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

5.9.1.1. Pracovní činnosti

Oblast ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI			
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy	Učivo	Roč ník	Průřezová témata

	Žák:			
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů		- práce s různými materiály - vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi	1.	
pracuje podle slovního návodu a předlohy		- jednoduché pracovní postupy - organizace práce	1.	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi		- sestavování modelů - montáž a demontáž	1.	OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
pečuje o nenáročné rostliny		- péče o pokojové rostliny	1.	
připraví tabuli pro jednoduché stolování.		- příprava jednoduché tabule	1.	
chová se vhodně při stolování.		- pravidla stolování vhodné a nevhodné chování při jídle	1.	
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.		práce s různými materiály vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi	2.	
pracuje podle slovního návodu a předlohy.		jednoduché pracovní postupy organizace práce	2.	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	rozvíjí motoriku	sestavování modelů montáž a demontáž	2.	OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování.		práce s tabulkou	2.	
pečuje o nenáročné rostliny.	zalévá,přesazuje	péče o nenáročné rostliny	2.	
připraví tabuli pro jednoduché stolování.		připraví tabuli pro jednoduché stolování.	2.	
chová se vhodně při stolování.	učí se správnému chování při stolování, učí se sebekontrolé	pravidla stolování vhodné a nevhodné chování při jídle	2.	
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, využívá při činnostech s materiálem prvky lidových tradic		práce s různými materiály vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi	3.	
pracuje podle slovního návodu a předlohy		jednoduché pracovní postupy, nástroje organizace práce,hygiena, bezpečnost práce	3.	

zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, pracuje dle návodu, předlohy	rozvíjí motoriku	sestavování modelů montáž a demontáž	3.	OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování.		pozorování přírody	3.	
pečuje o nenáročné rostliny.	rozvíjí své estetické cítění	pečuje o nenáročné rostliny.	3.	
připraví tabuli pro jednoduché stolování, organizuje svou pracovní činnost		příprava jednoduché tabule	3.	
chová se vhodně při stolování.	čí se sebeovládání sebekontrola	pravidla stolování, vhodné a nevhodné chování při jídle	3.	
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	staví a tvoří	práce se stavebnicí, použití logiky	4.	OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu		využití návodu při postupech práce	4.	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	definuje bezpečnost	pracovní hygiena, první pomoc při zranění	4.	
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.		práce s rostlinami - pokusy, pozorování	4.	
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.		péče o rostliny	4.	
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.		využití náradí při práci s rostlinami	4.	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	popisuje pravidla slušného chování	základy společenského chování, pravidla stolování	4.	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu ve třídě	řeší čistotu na svém místě	pracovní hygiena v prostorách třídy, bezpečnost práce, první pomoc při úrazu	4.	
práce s různými druhy materiálu	zkoumá různé materiály	práce s papírem, látkou, vlnou	4.	
používání jednoduchých		šití, stříhání	4.	

nástrojů				
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.	poznává daný materiál	práce s daným materiálem, vlastnosti materiálu	5.	OSV – seberegulace a sebeorganizace
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.	využívá lidové tradice	seznámení s lidovými tradicemi	5.	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.		druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování různých materiálů	5.	
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.		bezpečnost a uspořádání práce	5.	
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.		práce se stavebnicí, použití logiky	5.	
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.		využití návodu při postupech práce	5.	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.		pracovní hygiena, první pomoc při zranění	5.	
orientuje se v základním vybavení kuchyně.		náčiní vybavení kuchyně, el. spotřebiče, kuchyňské	5.	
připraví jednoduchý pokrm.	připraví ve skupině jednoduchý pokrm	příprava jednoduchých pokrmů dle možností	5.	OSV-sociální rozvoj – kooperace a kompetice
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.		základy společenského chování, pravidla stolování	5.	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.		pracovní hygiena v prostorách kuchyně, bezpečnost práce, první pomoc při úrazu	5.	

Oblast:	Předmět:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti

Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Roč ník	Průřezová témata
Technické činnosti				
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	naučí se bezpečnosti	vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů	6.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - kooperace
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a náradí	připravuje, vybírá a pracuje s materiály	znalost náradí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem	6.	
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost		organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu	6.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - seberegulace
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím, poskytne první pomoc při úrazu		první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy	6.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	předvede výrobu modelu	sestavování jednoduchých modelů podle návodu	6.	
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku		technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace	6.	
provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení		postupy pro montáž, demontáž a údržbu	6.	
Pěstitelské práce a chovatelství				
Provádí pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Je schopen uskutečnit jednoduchý pěst. pokus, provést vyhodnocení, učinit závěry	Základní podmínky pro pěstování rostlin. Půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo, ochrana rostlin a půdy	7.	
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny. Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	Zná základní zásady pěst. pokoj. Rostlin, aplikuje získané vědomosti a dovednosti	Pěstování rostlin ze semen, osivo, sadba. Podmínky a zásady pěstování a ošetřování pokojových rostlin.	7.	OSV-Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice
Volí podle druhu pěstitel. činností správné pomůcky, nástroje a náčiní, provádí jejich	Provede prakt. údržbu náradí.	Zelenina, okrasné rostliny, ovocné rostliny, léčivé rostliny a koření,	7.	

údržbu		jedovaté rostliny. Opravy nářadí.		
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Je schopen poskytnout první pomoc.	Je si vědom zdravotních rizik, je schopen vyvarovat se nebezpečných činností	Rostliny a zdraví člověka. Léčivky, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie.	7.	OSV-Osobnostní rozvoj: sebezpoznání a sebepojetí
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Jsou mu známé základní principy chovu hosp. zvířat. Uvědomuje si nebezpečí při chovu, vyvaruje se rizik	Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty	7.	
Orientuje se v základech chovu větších hospodářských zvířat	Je schopen pohovořit o chovu, zná způsob života základních hosp. zvířat	Chov koní, chov skotu, chov ovcí, chov včel, chov králíků a drůbeže	7.	

Oblast: Člověk a svět práce		Předmět: Pracovní činnosti		
Očekávané výstupy Žák:	Očekávané výstupy školy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Provoz a údržba domácnosti				
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů		údržba a úklid domácnosti, návody k obsluze	9.	
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem		bezpečnostní pravidla pro práci s el. spotřebiči, první pomoc při úrazech el.proudem, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, ekologická práce s odpady	F 9	ENV - lidské aktivity a problém životního prostředí

spřávně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu		elektrické a plynové spotřebiče, elektrická instalace, ekonomika provozu	6.	ENV - lidské aktivity a problém životního prostředí
provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví		rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní operace, ekonomika domácnosti	OV 7.,9.	OSV-osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání
Svět práce				
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání		Sebepoznání Typologie osobnosti Motorika Způsoby myšlení Vnímání Hierarchie hodnot Styly rozhodování	9.	OSV-osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí		Kategorizace zaměstnání Možnosti uplatnění po studiu SŠ, SOU Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní Rovnost příležitostí na trhu práce Pracovněprávní subjekty (s.r.o., akciová spol.,...) Možnosti a druhy podnikání	9.	EGS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VDO – výchova demokrat.občana ENV – environ. výchova
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		Životopis Portfolio Vyplňování formulářů Formulace žádosti Komunikace	9.	OSV - osobnostní rozvoj
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		Možnosti získávání informací Náplň učebních a studijních oborů, Přijímací řízení Pracovní příležitosti v regionu Způsoby hledání zaměstnání Práva a povinnosti zaměstnanců, zaměstnavatelů a	9.	VDO– výchova demokrat.občana

		nezaměstnaných		
Příprava pokrmů				
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče		kuchyně - vybavení	9.	
dodržuje zásady hygieny		potraviny – výběr, nákup, skladování	9.	
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy; dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne PP		jídelníček základní způsoby a postupy přípravy pokrmů	9.	
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve spol Orientuje se v možnostech a typech bydlení, má přehled o správném uspořádání domácnosti z hlediska funkčnosti i estetiky		úprava stolu stolování Typy a možnosti bydlení, úpravy interiérů a exteriérů Návrhy uspořádání jednotlivých místností	9.	

Oddíl 6

6.1.HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Účelem vzdělávání žáků v základní škole je vybavit žáka klíčovými kompetencemi. Ty představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích, jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích a jsou klíčem k úspěšnosti v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i osobním životě.

Rozhodující pro hodnocení úspěšnosti žáka je schopnost získané kompetence využívat v praktickém životě.

6.2.PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

6.2.1.Hodnocení a klasifikace žáka učitelem

Klíčovou roli mezi všemi evaluačními činnostmi zaujímá ve ŠVP hodnocení a klasifikace žáka učitelem. Přímo v průběhu výchovně vzdělávacího procesu, a také souhrnně za určité konkrétní vzdělávací období, poskytuje učitel žákovi nezbytnou zpětnou vazbu a pravdivý obraz o tom, s jakým úspěchem se mu daří dosahovat dílčích výsledků.

V hodnocení žáka nedává ŠVP přednost žádné formě. Stejně jako výběr vhodných forem a metod výuky je i výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka plně v rukou učitele. Při výběru vhodné formy hodnocení by měl vyučující vždy zvážit i její „motivační dopad“ na žáka s ohledem na jeho individuální vlohy a vlastnosti.

Jak již bylo uvedeno výše, hlavním účelem hodnocení a klasifikace je pozitivně motivovat žáka a poskytnout mu nezbytnou zpětnou vazbu. Je žádoucí, aby si kvalitní zpětnou vazbu dovedli žáci brzy vytvářet i sami, a naučili se vlastnímu kritickému sebehodnocení a hodnocení svých spolužáků. Pro tyto evaluační formy by měl vyučující všude, kde je to jen trochu možné, vytvářet dostatečný prostor.

Základem formálního hodnocení žáka je tradiční klasifikace v pětistupňové stupnici. Vyučující je při klasifikaci povinen dodržovat platné právní předpisy a vnitřní normy školy (zejména vnitřní klasifikační řád), které upravují pravidla pro klasifikaci. Souhrnné písemné slovní hodnocení může vyučující použít jen v souladu s platnými právními předpisy nebo jako vhodný doplněk ke klasifikaci.

Oddíl 7

7. Závěr

Školní vzdělávací program „Pro tebe a s tebou“ si klade za cíl vytvořit školu, kde všichni společně vše prožívají, poznávají a tvoří v přátelské atmosféře a do které docházejí děti, zaměstnanci i rodiče rádi.

Tento dokument může být dále upravován na základě zkušeností a výsledků výchovně vzdělávací činnosti.

Dodatek č. 1

Školní řád a Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

A. Školní řád Základní školy Cerekvice nad Bystřicí (dále jen školy)

1. *Práva a povinnosti žáků, zákonných zástupců ve škole a pravidla vzájemných vztahů žáků a zákonných zástupců žáků s pedagogickými pracovníky.*

1.1 Práva a povinnosti žáků ve škole

1.2 Práva a povinnosti zákonných zástupců ke škole

1.3 Práva a povinnosti učitelů ve škole

1.4 Pravidla vzájemných vztahů žáků a zákonných zástupců žáků s pedagogickými pracovníky.

2. *Provoz a vnitřní režim školy.*

2.1. Docházka do školy

2.2. Školní budova a organizace vyučování

2.3. Školní družina

2.4. Školní jídelna

3. *Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.*

3.1 Bezpečnost a ochrana zdraví žáků

3.2 Ochrana před sociálně patologickými jevy

4. *Podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků*

B. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

1. *Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou.*

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

2. *Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.*

3. *Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií*

3.1 Stupně hodnocení prospěchu

3.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

3.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

3.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

3.2 Stupně hodnocení chování

4. *Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2, včetně předem stanovených kritérií.*

5. *Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace.*

6. *Způsob získávání podkladů pro hodnocení.*

7. *Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách.*

7.1 Komisionální zkouška

7.2 Opravná zkouška

8. *Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.*

9. *Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí, důtek třídního učitele a ředitele školy a hodnocení sníženou známkou z chování (výchovná opatření).*

10. *Vydání vysvědčení.*

A. Školní řád základní školy (dále jen školy)

Tento Školní řád je vydán v souladu s ustanoveními § 30 zákona č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhlášky MŠMT č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

1. Práva a povinnosti žáků a zákonných zástupců, vztahy žáků a zákonných zástupců s pedagogickými pracovníky školy.

1.1 Práva žáků

Žáci mají právo:

- na vzdělání podle školního vzdělávacího programu
- na individuální přístup a rozvoj osobnosti podle míry nadání, rozumových a fyzických schopností
- na slušné a vstřícné jednání ze strany spolužáků, pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy
- na kvalitní učebnice, školní potřeby a učební pomůcky dle možností školy
- na speciální péči v rámci možností školy, jedná-li se o žáky handicapované, s poruchami učení nebo chování
- na informace o průběhu a výsledku svého vzdělávání
- zakládat v rámci školy samosprávný orgán žáků (žakovská samospráva), volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na ředitele školy s tím, že ředitel školy je povinen se stanovisky a vyjádřeními těchto samosprávných orgánů zabývat
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jeho vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje, své připomínky může vznést prostřednictvím zákonných zástupců nebo přímo řediteli školy
- na informace a poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se vzdělávání podle školního vzdělávacího programu
- na ochranu před vlivy a informacemi, které by ohrožovaly jeho rozumovou a mravní výchovu a nevhodně ovlivňovaly jejich morálku
- na ochranu před fyzickým a psychickým násilím a nedbalým zacházením (šikana)
- na reprezentaci školy dle svých možností a schopností
- na úhradu výdajů souvisejících s reprezentací školy
- na odměny a ocenění za výsledky v učení, sportu, reprezentaci školy, práci pro ostatní spolužáky a ostatní významné činy, dle možností školy,
- na svobodu ve výběru kamarádů
- na svobodu pohybu ve školních prostorách, které jsou k tomu určeny
- na to, aby byl respektován žákův soukromý život a život jeho rodiny
- na ochranu osobních údajů ve smyslu právních předpisů
- na volný čas a přiměřený odpočinek a oddechovou činnost odpovídající jeho věku
- na ochranu před návykovými látkami, které ohrožují jeho tělesný a duševní vývoj
- na radu a pomoc vyučujícího v případě nejasností v učivu
- požádat o pomoc či radu ředitele, třídního učitele, učitele, výchovného poradce či jinou osobu, pracující ve škole, jestliže se žák cítí z jakéhokoliv důvodu v tísně, má problémy apod.
- na rovnoměrné rozvržení hlavních a shrnujících písemných zkoušek (čtvrtletní práce apod.)

Povinnosti žáků

Žáci mají povinnost:

- řádně docházet do školy a řádně se vzdělávat
- dodržovat školní a vnitřní řád, řády odborných učeben, tělocvičny a předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni
- během vyučování mít vypnuté mobilní telefony
- plnit pokyny pedagogických pracovníků školy popř. dalších zaměstnanců školy vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem,
- slušně jednat se spolužáky, pedagogickými pracovníky a ostatními zaměstnanci, své mínění a názory prezentovat v souladu s pravidly obecné slušnosti,
- tolerovat názory a postoje druhých, respektovat názory pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy
- nedopouštět se jednání, které vede k omezení práv a svobod spolužáků (šikana), pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy a dle svých možností tomuto jednání bránit
- chránit zdraví své i svých spolužáků
- neprodleně předložit potvrzení důvodu nepřítomnosti ve škole
- respektovat nedotknutelnost majetku školy, soukromého majetku spolužáků a ostatních osob
- uhradit úmyslně způsobenou škodu, v případě škody z nedbalosti a porušení školního řádu se bude přihlížet k věkovým zvláštnostem a rozlišovací schopnosti žáka
- svým jednáním v soukromí i na veřejnosti chránit dobré jméno školy
- dle svých schopností reprezentovat školu
- účastnit se mimoškolních aktivit, na které se přihlásil,

1.2 Práva zákonných zástupců žáků.

Zákonní zástupci žáků mají právo:

- na návštěvu školy, doporučuje se provést předběžná dohoda termínu a účelu návštěvy,
- na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání svého dítěte
- na ochranu a podmínku mlčenlivosti o citlivých osobních a rodinných údajích, které poskytl škole
- volit a být voleni do školské rady
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich dětí, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost
- na informace a poradenskou pomoc školy pro jejich děti v záležitostech týkajících se vzdělávání podle školního vzdělávacího programu
- na informace a poradenskou pomoc školy při volbě povolání
- požádat o uvolnění žáka z výuky podle pravidel tohoto řádu
- na aktivní účast při mimoškolní činnosti, dovoluje-li to povaha a typ akce
- poskytovat sponzorské dary, přičemž mohou specifikovat jejich použití

Povinnosti zákonných zástupců žáků

Zákonní zástupci žáků mají povinnost:

- zajistit, aby žák docházel řádně do školy, vhodně oblečen a upraven
- na vyzvání ředitele školy se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání a výchovy žáka,
- informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání, případně ohrožovat jeho zdraví a život,

- neprodleně dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem
- oznamovat škole údaje nezbytné pro školní matriku (§ 28 odst. 2 a 3 školského zákona) a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka, a změny v těchto údajích
- dohlédnout, aby žák nedonášel do školy předměty nesouvisející s výukou a vzděláváním, zejména předměty, kterými by mohl ohrozit zdraví své i spolužáků
- dohlédnout, aby žák svým jednáním a vystupováním, distribucí materiálu apod.
- nepropagoval negativní společenské jevy (alkoholismus, kouření, toxikomanie, pornografie, násilí, extremismus, rasismus a xenofobie apod.).

1.3. Práva učitelů

Učitelé mají právo:

- udělovat žákům pokyny v souladu s právními předpisy a školním řádem a vyžadovat jejich splnění
- vyžádat si od žáka žákovskou knížku a zapsat do ní svá sdělení zákonným zástupcům, zeptat se žáka na jeho jméno, jméno jeho třídního učitele a jméno i telefonní číslo zákonných zástupců
- požádat zákonné zástupce o schůzku k projednání závažného případu chování nebo prospěchu jejich žáka
- svolat třídní schůzku zákonných zástupců žáků k projednání závažných případů chování nebo změn v prospěchu žáků
- vyžadovat písemnou omluvenku nepřítomnosti žáka ve škole do žákovské knížky, v odůvodněných případech mají právo požádat zákonné zástupce o lékařské potvrzení důvodu nepřítomnosti žáka ve vyučování
- po projednání se zákonnými zástupci a s jejich souhlasem navrhnout žáky k odbornému vyšetření v PPP nebo v jiném odborném pracovišti, mají-li k dispozici indicie pro závažné vývojové poruchy učení a chování
- požadovat po žákovi nebo jeho zákonných zástupcích uvedení žákem poškozené věci do původního stavu, pořízení věci nové nebo přiměřenou finanční náhradu za poškozenou věc

Povinnosti učitelů

Učitelé mají povinnost:

- zajistit dodržování všech práv žáků, která vyplývají z Ústavy České republiky, Úmluvy o právech dítěte a dalších zákonných a právních norem k právům, které se k právům dětí a žáků vztahují.
- vystupovat a jednat při plnění svých pracovních úkolů v souladu s pravidly slušnosti a občanského soužití a s výchovným posláním a působením školy.
- vykonávat výchovně vzdělávací činnost s přihlédnutím k ochraně žáků před riziky poruch jejich zdravého vývoje.
- vychovávat žáky v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie.
- dodržovat učební plány, učební osnovy školního vzdělávacího programu, případně jiné schválené učební dokumenty, organizační předpisy a předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, při vyučování a výchově
- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech týkajících se osobních údajů žáků
- informovat žáky o výsledcích jejich vzdělávání a současně jejich zákonné zástupce
- spolupracovat se zákonnými zástupci žáků

- zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků a své osoby při všech činnostech ve škole a činnostech organizovaných školou, nebo konaných se souhlasem školy (vycházky, exkurze, výlety, školy v přírodě, pobyty v přírodě, návštěvy kulturních akcí a další)
- zvláštní důraz klást na poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků při nových činnostech a v novém prostředí, případně při seznámení s novými přístroji nebo pomůckami

1.4 Vztahy žáků a zákonných zástupců s pedagogickými a provozními pracovníky školy

Pracovníci školy vydávají žákům a zákonným zástupcům žáků pouze takové pokyny, které bezprostředně souvisí s plněním školního vzdělávacího programu, školního řádu a dalších nezbytných organizačních opatření školy.

Všichni zaměstnanci školy budou žáky chránit před všemi formami špatného zacházení, sexuálním násilím, zneužíváním. Budou dbát, aby nepřicházeli do styku s materiály a informacemi pro ně nevhodnými. Nebudou se vměšovat do jejich soukromí a jejich korespondence (netýká se korespondence v době vyučování). Budou žáky chránit před nezákonnými útoky na jejich pověst. Zjistí-li, že dítě je týráno, krutě trestáno nebo je s ním jinak špatně zacházeno, mají povinnost spojit se se všemi orgány na pomoc dítěti. Speciální pozornost věnují ochraně před návykovými látkami, kouřením a alkoholismem.

Informace, které zákonný zástupce žáka poskytne do školní matriky nebo jiné důležité informace o žákovi (zdravotní způsobilost,...) jsou důvěrné a všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci se řídí se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Vyzve-li ředitel školy nebo jiný pedagogický pracovník zákonného zástupce k osobnímu projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání a výchovy žáka, konzultuje termín schůzky se zákonným zástupcem žáka.

Žák zdraví v budově všechny dospělé osoby a na školních akcích osoby, které zná, pozdravem „Dobrý den“. Pracovník školy žákovi na pozdrav odpoví.

Všichni pedagogičtí pracovníci se povinně zúčastňují třídních schůzek a konzultačních dnů, na kterých informují zákonné zástupce žáků o výsledcích výchovy a vzdělávání. V případě omluvené nepřítomnosti pedagogického pracovníka ředitel nebo jiná pověřená osoba zajistí, aby zákonní zástupci byli informováni jiným způsobem.

Informace poskytují pouze oprávnění pracovníci školy v rozsahu své pracovní působnosti dané pracovní náplní, případně osoby pověřené ředitelem školy.

2. Provoz a vnitřní režim školy

2.1 Docházka do školy

Vyučování začíná v 7.40 hodin, končí nejpozději v 14.55 hodin

Vyučovací hodina trvá 45 minut. Její prodlužování ani zkracování není dovoleno.

Plán zvonění:

1. hodina	7.40 - 8.25
2. hodina	8.35 - 9.20
3. hodina	9.40 - 10.25
4. hodina	10.35 - 11.20
5. hodina	11.30 - 12.15
6. hodina	12.20 - 13.05
7. hodina	13.15 - 14.00
8. hodina	14.10 – 14.55

Žák chodí do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin. Účast na vyučování nepovinných předmětů je pro přihlášené žáky povinná.

Nepřítomnost žáka ve škole omlouvá zákonný zástupce vždy písemně, prostřednictvím omluvného listu v žákovské knížce (případně zápisem do notýsku).

Při absenci žáka zákonný zástupce neprodleně informuje třídního učitele osobně, písemně nebo telefonicky a sdělí příčinu absence žáka.

Lékařské vyšetření není důvodem k celodenní absenci žáka. V případě, že žák není nemocen, dostaví se po vyšetření u lékaře opět do školy a zapojí se do výuky.

Po opětovném nástupu do školy žák neprodleně předloží omluvenku třídnímu učiteli.

Omluvenku je potřeba přinést nejpozději do 3 dnů po skončení absence.

Pokud žák odchází ze školy v průběhu vyučování, oznámí tuto skutečnost třídnímu učiteli, případně vyučujícímu další hodiny. Zákonní zástupci si žáka vyzvedávají ve škole nebo předloží písemnou žádost o uvolnění.

Třídní učitel může ve výjimečných případech a se souhlasem ředitele školy požadovat omlouvání každé nepřítomnosti žáka ošetřujícím lékařem. Tuto skutečnost třídní učitel předem s lékařem projedná.

Předem známou nepřítomnost žáka je třeba omluvit před jejím započítáním. Na základě žádosti rodičů může v odůvodněných případech uvolnit žáka z vyučování:

- na jednu vyučovací hodinu – vyučující příslušného předmětu,
- na jeden den – třídní učitel,
- na více jak jeden den – ředitel školy na základě písemné žádosti rodičů.

Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře. Na poslední vyučovací hodinu může být žák uvolněn se souhlasem zákonného zástupce bez náhrady.

Žákovi, který se nemůže pro svůj zdravotní stav po dobu delší než dva měsíce účastnit vyučování, stanoví ředitel školy takový způsob vzdělávání, který odpovídá možnostem žáka, nebo mu může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Zákonný zástupce žáka je povinen vytvořit pro stanovené vzdělávání podmínky.

2.2 Školní budova a organizace vyučování.

Budova školy se otevírá v 6.30 hod.

Přístupový systém je pro žáky v činnosti od 7.15 do 15.15 hodin. Mimo tuto dobu mají přístup do školních budov pouze v přítomnosti zaměstnance školy.

Žáci místní a dojíždějící na kolech nastupují do školy 15 min před začátkem vyučování tj. nejdříve v 7,25 hod., žáci dojíždějící autobusy po příjezdu, nejdříve v 7.15 hodin, přičemž využívají předem určených prostor.

Žáci vstupují do školy ukázněně, v šatně se přezují do vhodné obuvi (dle pokynů tř.učitele). Šatna se zamyká 5 min před zahájením vyučování.

Po příchodu do učebny se žáci připravují na vyučování. Přípravu na vyučování signalizuje 1.zvonění v 7³⁵ hod. Začátek vyučování je v 7⁴⁰ hod..

Po zvonění sedí všichni žáci v lavicích. Pokud se nedostaví vyučující do 5 min po zvonění, oznámí jeho nepřítomnost služba třídy ve sborovně, případně v ředitelně.

Hlavní přestávka začíná v 9²⁰ hod. a trvá 20 min, malé přestávky trvají 10 min (krom přestávky mezi 5. a 6. hodinou, která trvá 5 minut). Žáci mají právo na přestávku časově nezkrácenou. Během přestávek není žákům dovoleno opustit školní budovu s výjimkou hlavní přestávky s vědomím dozírajícího učitele.

Žák, kterému je nevolno, jde domů nebo k lékaři, školu opouští pouze v doprovodu rodičů nebo jiné pověřené osoby. Nevolnost hlásí svému vyučujícímu, který zajistí informování zákonných zástupců a dohodne s nimi další postup odchodu žáka ze školy. V případě nutnosti požádá žák o pomoc kteréhokoliv zaměstnance školy. Škola neposkytuje žádné léky.

V době mimo vyučování se žáci smějí zdržovat ve školní budově pouze se souhlasem a za přítomnosti pedagogického dozoru.

Po skončení vyučování žák ukázněně s dozorem přechází do šatny a v šatně se zdržuje po dobu nezbytně nutnou, přezuje se, oblékne a odchází z budovy.

Služba týdne dbá po dobu vyučování na čistotu a pořádek, odpovídá za čistě umytou a utřenou tabuli a ve spolupráci s vyučujícím zajišťuje v průběhu vyučování přípravu pomůcek.

Do kabinetů vstupují jen pověřeni žáci za přítomnosti učitele, v případě, že potřebují něco nutného zařídít ve sborovně, ředitelně a kanceláři, slušně zaklepají a vyčkají příchodu přítomného pracovníka. Vstupují jen tehdy, jsou-li k tomu vyzváni. K vyřizování svých záležitostí využívají především období před a po vyučování, hlavní a polední přestávky.

Během vyučování mají žáci vypnuté mobilní telefony a další komunikační zařízení. Na druhém stupni je žáci odloží před zahájením vyučovací hodiny na určené místo.

Žáci nenosí do školy nepotřebné či drahé věci, neboť škola za jejich ztrátu či poškození nenese odpovědnost.

V odborných učebnách žáci dodržují bezpečnostní řady těchto učeben.

Nalezené věci se odevzdávají p.školníkovi, do sborovny I. a II.st. nebo do ředitelny.

Žáci nepoužívají hrubých a vulgárních slov. Jsou ohleduplní k mladším a slabším spolužákům, zvláště dbají, aby neohrozili jejich zdraví, případně životy. Žáci se zásadně

nedopouštějí fyzického, či psychického násilí.

Žák zachovává čistotu i v okolí školy, školní jídelny a v areálu školního hřiště. Mimo školu se žák chová v souladu s pravidly slušného chování tak, aby nepoškozoval pověst školy.

Žáci jsou povinni chovat se ukázněně, dbát na pořádek ve všech prostorách školy, vzorně se starat o učebnice a školní potřeby, jejich poškození nebo ztrátu hlásí vyučujícímu.

Při ztrátě věci postupují žáci následovně:

- a) žák musí ztrátu věci neprodleně oznámit třídnímu učiteli
- b) neprodleně musí být učiněn pokus o dohledání věci
- c) při nedohledání věci si žák vyzvedne tiskopis hlášení pojistné události a čestné prohlášení
- d) hlášení pojistné události je vyplněné za žáka, čestné prohlášení za zákonného zástupce žáka
- e) oba vyplněné tiskopisy odevzdají řediteli školy
- f) ředitel zkontroluje úplnost, kopii založí, originál zašle na pojišťovnu
- g) vyrozumění o likvidaci škodné události po obdržení škola založí

Při poškození věci postupují žáci následovně:

- a) žák musí poškození věci neprodleně oznámit třídnímu učiteli (týká se pouze věci poškozených v průběhu vyučování, nebo v přímé souvislosti s ním, a je nepřipustné hlásit poškození později
- b) třídní učitel provede šetření za účelem zjištění míry zavinění a určí viníka škodné události
- c) v případě zjištění totožnosti pachatele, třídní učitel dohlédne na vyrovnání mezi viníkem a poškozeným
- d) zjistí-li se v průběhu šetření, že si poškozený způsobil škodu sám svou neopatrností a nepozorností, případně nedodržením pravidel a řádů školy, náhrada se neposkytuje
- e) zjistí-li se v průběhu šetření, že viníkem je organizace, pak se postupuje dle bodů c) – g), uvedených v odstavci o ztrátě věci

2.3. Školní družina

Činnost a provoz školní družiny se řídí Vyhláškou č.74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání

O přijímání žáků do ŠD rozhoduje ředitel školy. V případě vážného opakovaného narušení kázně může ředitel školy po projednání se zákonným zástupcem žáka ze školní družiny vyloučit.

Úhrada části nákladů ŠD ze strany rodičů se provádí dle směrnice o poplatku v ŠD.

Provoz ŠD je od 6.¹⁵ do 16.⁰⁰ hodin.

Žáky 1. a 2. roč. předává učitelka vychovatelce ŠD po skončení vyučování, žáci vyšších ročníků přecházejí do družiny samostatně a třídní učitelé jsou povinni informovat vychovatelku o jakékoliv změně v rozvrhu.

Ze ŠD si přebírají zákonní zástupci děti osobně (mohou písemně uvést i další osoby oprávněné k vyzvednutí) nebo mohou písemně požádat, aby dítě odcházelo ze ŠD samo v určenou hodinu.

Rodiče jsou povinni vyzvednout své dítě nejdéle do 16 hodin. V případě, že tak neučiní, vychovatelka zatelefonuje rodičům a dohodne další postup.

Docházka přihlášených žáků je povinná. Každou nepřítomnost je nutno řádně omluvit.

Výjimečně lze uvolnit žáka dříve jen na písemnou žádost, která musí obsahovat datum, hodinu odchodu a podpis. Bez této žádosti nebude žák uvolněn.

Písemná žádost (na celý školní rok) je nutná při uvolňování žáka na mimoškolní aktivity (ZUŠ, kroužky DDM aj.). Za cestu žáka do kroužků, popř. zpět do ŠD nenese vychovatelka ŠD zodpovědnost.

Do ŠD se žáci 1. ročníku přihlašují písemně při zápisu do 1. třídy a při zápisu do ŠD (1. den školního roku). Žáci 2. a 3. tříd v den následující. Dítě je možné odhlásit kdykoliv během školního roku pouze na základě písemné žádosti rodičů.

Žáci ŠD se řídí pravidly vnitřního řádu ŠD a školy a dodržují bezpečnostní předpisy, se kterými byli seznámeni. Chovají se tak, aby neohrozili bezpečnost a zdraví svoje ani svých spolužáků.

Během pobytu ŠD venku jsou osobní věci žáků (aktovky, oblečení) uzamčeny v družině.

ŠD pravidelně využívá i jiné prostory školy. Knihovnu (zejména oddělení dojíždějících) a dle rozvrhu tělocvičnu, počítačovou učebnu, školní dvůr a sportovní areál. Za přechody žáků, zařazených do ŠD, je vždy zodpovědná vychovatelka.

V nezbytných situacích se po dohodě s vychovatelkou mohou činnosti ŠD zúčastnit i žáci, kteří nejsou přihlášení k řádné docházce.

Zákonní zástupci žáků jsou povinni seznámit se s řádem ŠD a se směrnicí č. 69 / 2005 o poplatku, při zápisu do ŠD (tj. první školní den). S vychovatelkou řeší vzniklé problémy nejlépe osobně při vyzvednutí žáka, případně telefonicky nebo písemnou formou. Rodiče mohou ŠD kdykoliv navštívit.

Do oddělení ŠD se zapisuje do 30 žáků na pravidelnou docházku.

2.4. Školní jídelna

Úhradu obědů si zákonní zástupci žáka zajišťují samostatně dle směrnice o školním stravování, odhlašování žáků z obědů zajišťují telefonicky nebo elektronickou poštou.

Děti z mateřské školy mají na oběd připravené stolování a jídlo jim předkládají pracovníci MŠ.

Do školní jídelny vstupují žáci bez svrchního oděvu a jsou přezutí. Žáci 1. – 4.roč. si vezmou talíř a příbor, posadí se a v tichosti vyčkají až jim bude nalita polévka. Ostatní žáci si polévku nalévají samostatně. Sní nejprve polévku, pak si přinesou hlavní jídlo a čaj.

Žák je při stolování tichý a ukázněný, dbá pokynů dozírajících učitelů, vychovatelek, vedoucích školní jídelny a kuchařek. Dbá na čistotu a pořádek.

Po skončení oběda zajistí pořádek na svém místě, odnese použité nádoby. Nesmí jíst ani pít jinde než u stolu. Vynášení jídla z jídelny není povoleno.

Poté prostory jídelny opustí a přejde do ŠD, školy, případně odejde domů, do jídelny se již nevrací.

Pravidla placení stravného a odběru obědů:

1. Strávník má povinnost mít zaplacené obědy do 25 dne předchozího měsíce. Pokud nemá předem zaplacenou zálohu, nemůže se stravovat.
2. Strávník má nárok na oběd až po zaplacení stravného na celý měsíc.
3. Odhlašování a přihlašování obědů je možné vždy do 6.30 hodin ráno přímo ve školní

jídelně, na telefonním čísle 493 696 362 nebo e-mailem.

4. V případě nenadálé nepřítomnosti strávnicka je možno odebrat zaplacený oběd do jídelny (v původní ceně) pouze první den nepřítomnosti. V dalších dnech nepřítomnosti není možné obědy odebírat. Obědy do jídelny se vydávají v době od 10⁴⁵ - 11¹⁵ hodin.

5. Vyrovnaní za řádně odhlášené obědy se provádí dle směrnice o školním stravování.

6. Konkrétní stížnosti, připomínky, návrhy, podněty je nutno podat okamžitě bez zbytečného odkladu, nejlépe následující den u vedoucí školní jídelny, případně u ředitele školy.

7. Úhradu obědů si zákonní zástupci žáka zajišťují samostatně dle směrnice o školním stravování (převod na účet)

8. Školní stravování se řídí výživovými normami, stanovenými Vyhláškou č. 107/2005 Sb. o školním stravování.

9. Veškeré další informace jsou zveřejněny na úřední desce školní jídelny.

3. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy (diskriminace, nepřátelství nebo násilí)

3.1 Bezpečnost a ochrana zdraví žáků

Škola je zodpovědná za bezpečnost a ochranu zdraví žáků jen v případě, že jsou ve škole přítomni, nebo při akcích, které škola organizuje, i když jsou v době mimo vyučování. V případě, že žák školní budovu opustí, odpovědnost školy končí. Toto platí i pro přestávku mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, kdy mohou žáci školní budovy opouštět. O této skutečnosti jsou zákonní zástupci informováni.

Žáci jsou povinni přezouvat se (vhodná obuv), dbát na hygienu zvláště před jídlem a po použití WC.

Žáci se chovají při pobytu ve škole a na akcích organizovaných školou tak, aby neohrozili zdraví svoje ani svých spolužáků či jiných osob.

Žáci chodí slušně a čistě oblečení a upraveni.

Žákům je zakázáno manipulovat s elektrickými spotřebiči, vypínači a elektrickým vedením, hasicími přístroji a ostatními zařízeními, které přímo nesouvisí s vyučováním.

Při přecházení žáků na místa vyučování či jiných akcí mimo budovu školy se žáci řídí pravidly silničního provozu a pokyny doprovázejících osob. Před takovými akcemi doprovázející učitel žáky zvláště poučí o bezpečnosti. Pro společné zájezdy tříd, lyžařské kursy, školy v přírodě apod. platí zvláštní bezpečnostní předpisy, se kterými jsou žáci předem seznámeni a o tomto poučení o bezpečnosti bude proveden zápis. Při pobytu v ubytovacích zařízeních se žáci podřizují vnitřnímu řádu tohoto zařízení a dbají všech pokynů pracovníků tohoto zařízení.

Při výuce v tělocvičně, dílnách, na pozemcích, v laboratoři zachovávají žáci specifické bezpečnostní předpisy pro tyto učebny, dané vnitřním řádem odborné učebny. Vyučující daného předmětu jsou povinni s nimi seznámit žáky při první vyučovací hodině školního roku a dodatečně poučit žáky, kteří při první hodině chyběli. O poučení žáků provede učitel záznam do třídní knihy. Řády odborných učeben tvoří přílohu vnitřního řádu školy.

Poučení na počátku školního roku provádí třídní učitel, který žáky seznámí zejména:

- a) se školním řádem,
- b) se zásadami bezpečného chování ve třídě, na chodbách, schodištích, v šatnách, při odchodu ze školy a příchodu do školy a na veřejných komunikacích,
- c) se zákazem přinášet do školy věci, které nesouvisí s vyučováním,
- d) s postupem při úrazech,
- e) s nebezpečím vzniku požáru a s postupem v případě požáru.

O poučení bude proveden písemný záznam, podepsaný žáky. U žáků I. ročníku podepíše záznam třídní učitel.

Toto poučení se bude opakovat na počátku II. pololetí a provede se záznam do TK.

Poučení na počátku první vyučovací hodiny přichází v úvahu pouze u některých předmětů, zejména fyziky, chemie, tělesné výchovy, pracovního vyučování a podobně, nebo před výukou v laboratořích, jazykových učebnách, školních dílnách či na školních pozemcích. Vyučující seznámí žáky s pravidly bezpečného chování a upozorní je na možné ohrožení života, zdraví či majetku a provede záznam do TK.

Poučení před činnostmi, které se provádí mimo školní budovu. (jde o takové činnosti, jakými jsou vycházky, výlety, lyžařské výcviky, exkurze, branná cvičení, brigády, plavecké výcviky apod.), seznámení se všemi pravidly chování, případnými zákazy apod. a poučení o správném vybavení žáků provede třídní učitel nebo ten, kdo bude nad dětmi vykonávat dohled.

Poučení před prázdninami provádí třídní učitel, který:

- a) varuje žáky před škodlivými vlivy alkoholu, kouření, kontakty s neznámými lidmi apod.
- b) upozorní je na možné nebezpečí pro život a zdraví v případě nálezu a manipulace s nevybuchlou municí a poučí je, jak se v takové situaci zachovat,
- c) informuje o nebezpečí vzniku požáru, o dopravní kázní,
- d) varuje před koupáním v místech, která neznají
- e) informuje o zákazu vstupu do výrobních podniků, skladů, různých zásobníků apod.
- f) informuje o zákazu provádění jakýkoliv chemických pokusů,
- g) informuje o zákazu vstupu do různých podzemních prostor, kanalizace apod.

Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během vyučování ve třídě, na chodbě nebo hřišti jsou žáci povinni hlásit ihned svému třídnímu učiteli nebo někomu z vyučujících.

V celém areálu škol, školní družiny a školní jídelny platí zákaz kouření a neoprávněné manipulace s otevřeným ohněm.

Záznam o školním úrazu

Kniha úrazů

Kniha úrazů je uložena v elektronické podobě na serveru ve složce UCITEL. Ředitel školy knihu úrazů vytiskne a uloží po ukončení školního roku a uloží mezi dokumentaci školy.

V knize úrazů se neprodleně evidují všechny úrazy žáků, ke kterým došlo při činnostech ve škole nebo na akcích organizovaných školou, a to nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola o úrazu dozví.

Zápis do knihy úrazů provádí:

- a) vyučující příslušného předmětu (např. úraz při hodině Tv),
- b) učitel konající dozor (např. o přestávkách),
- c) vedoucí kurzu (např. při úrazu na lyžařském kurzu),
- d) třídní učitel nebo ředitel školy (všechny ostatní případy)

V knize úrazů se uvede:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození zraněného,

- b) popis úrazu,
- c) popis události, při které k úrazu došlo, včetně údaje o datu a místě události,
- d) podpis zaměstnance školského zařízení, který provedl zápis do knihy úrazů,
- e) další údaje, pokud jsou potřebné k sepsání záznamu o úrazu.

Osobní údaje, které jsou součástí knihy úrazů, mohou být zpracovávány pouze za účelem evidence úrazů, popřípadě jako podklad pro vyhotovení záznamu o úrazu.

Záznam o úrazu

Záznam o úrazu vyhotovuje pedagogický pracovník, který provádí zápis do knihy úrazů, ve spolupráci s ředitelem školy, jde-li o

- a) úraz, jehož důsledkem byla nepřítomnost, žáka ve škole, nebo
- b) smrtelný úraz; smrtelným úrazem se pro účely této vyhlášky rozumí takové poškození zdraví, které způsobilo smrt po úrazu nebo na jehož následky žák zemřel nejpozději do jednoho roku od vzniku úrazu.

Záznam o úrazu se vyhotoví na formuláři, který je k dispozici v elektronické podobě.

Na žádost zákonného zástupce žáka, škola bezodkladně vyhotoví záznam i o úrazu, který není uveden v odstavci 1, tyto případy rozhoduje ředitel školy.

Škola vyhotoví o úrazu, který nezpůsobí nepřítomnost žáka ve škole záznam, pokud je pravděpodobné, že žákovi bude poskytnuta náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem.

Jedno vyhotovení záznamu o úrazu předá škola zákonnému zástupci.

Hlášení úrazu

O každém úrazu je informován ředitel školy, v případě jeho nepřítomnosti vedoucí zaměstnanec části školy.

O úrazu žáka podá pedagogický pracovník, který je určen pro vyplňování zápisu do knihy úrazů, bez zbytečného odkladu informaci zákonnému zástupci žáka.

Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s úrazem byl spáchán trestný čin nebo přešůpek, nebo jedná-li se o smrtelný úraz, podá ředitel školy bez zbytečného odkladu hlášení místně příslušnému útvaru Policie České republiky.

O úrazu podá ředitel bez zbytečného odkladu hlášení pojišťovně, u které je škola zařízení pojištěno pro případ své odpovědnosti za škodu vzniklou na životě a zdraví žáků.

Ředitel bez zbytečného odkladu podá hlášení o úrazu s absencí žáka také na portál ČŠI.

Jak postupovat, stane-li se úraz žáka:

Zjistit poranění, popř. ho konzultovat s V. Veckovou, zdravotníkem školy.

Informovat ředitele školy nebo vedoucího zaměstnance části školy.

Zavolat lékařskou službu nebo zajistit doprovod dospělou osobou k lékaři.

Oznámit skutečnost zákonným zástupcům žáka, požádat je o převzetí dítěte.

Provést zápis do knihy úrazů popř. vyplnit záznam o úrazu.

Informovat třídního učitele, není-li pedagogický pracovník sám třídním učitelem.

3.2 Ochrana před sociálně patologickými jevy

Všichni pedagogičtí pracovníci, zejména školní metodik prevence, průběžně sledují konkrétní podmínky a situaci ve škole z hlediska výskytu sociálně patologických jevů, uplatňují různé formy a metody práce, umožňující včasné zachycení ohrožených žáků.

Školní metodik prevence zajišťuje spolupráci s rodiči v oblasti prevence, informuje je o preventivním programu školy a dalších aktivitách. Školní metodik prevence spolupracuje na základě pověření ředitele školy s dalšími institucemi na sociálně právní ochranu dětí a

mládeže.

Žáci školy mají přísný zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy (tabákové výrobky, alkohol, ostatní návykové látky) včetně akcí, které škola organizuje v době i mimo vyučování. Totéž platí i pro všechny pracovníky školy. Distribuce těchto látek pracovníky školy mezi žáky (i mimo areál školy) je důvodem k okamžitému zrušení pracovního poměru. Porušení tohoto zákazu se bere jako hrubé porušení školního řádu. Ředitel školy využije všech možností daných mu příslušným zákonem včetně možnosti dát podnět k zahájení trestního stíhání osob, které se na porušení tohoto zákazu podílely. Ředitel školy nebo jím pověřený pracovník bude informovat zákonné zástupce žáků, u nichž bylo zjištěno porušení tohoto zákazu, o zjištěních a zároveň je seznámí s možností odborné pomoci.

Projevy šikanování mezi žáky, tj. násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod., kterých by se dopouštěli jednotliví žáci nebo skupiny žáků vůči jiným žákům nebo skupinám (zejména v situacích, kdy jsou takto postiženi žáci mladší a slabší), jsou v prostorách školy a při školních akcích přísně zakázány a jsou považovány za hrubý přestupek proti řádu školy. Je povinností všech pracovníků školy věnovat pozornost jevům, které mohou signalizovat výše uvedené jednání, zabývat se všemi podněty a o všem informovat ředitele školy. Ředitel školy má povinnost zajistit řádné prošetření všech projevů šikany. Je nepřípustné tyto projevy zastírat, bagatelizovat či odkládat jejich řešení. Každý objektivně zjištěný projev šikany bude kázeňsky řešen a ředitel školy po konzultaci s ostatními pedagogickými pracovníky uváží možnost dalšího postihu žáků, kteří tento zákaz přestoupí, a bude o svých zjištěních informovat jejich zákonné zástupce. V závažných případech bude informována Policie ČR a zřizovatel školy.

Pedagogičtí pracovníci dbají, aby etická a právní výchova, výchova ke zdravému životnímu stylu a preventivní výchova byla vyučována v souladu se školním vzdělávacím programem.

Pedagogičtí pracovníci jsou povinni v souladu s pracovním řádem vykonávat kvalitní dohled nad žáky o přestávkách, před začátkem vyučování, po jeho skončení, a to hlavně v prostorách, kde by k sociálně patologickým jevům mohlo docházet.

4. Podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků.

Žák šetrně zachází se svěřenými učebnicemi, školními potřebami a školním majetkem. Každé svévolné poškození nebo zničení majetku školy, žáků, učitelů či jiných osob hradí v plném rozsahu rodiče žáka, který poškození způsobil.

Každé poškození nebo závadu v učebně hlásí žák neprodleně vyučujícímu nebo třídnímu učiteli.

Každý žák odpovídá za čistotu a pořádek svého pracovního místa a nejbližšího okolí.

Před odchodem ze třídy každý žák uklidí své pracovní místo a jeho okolí. Služba odpovídá za čistotu prostoru kolem tabule a za pořádek v celé třídě.

Žákům je přísně zakázáno manipulovat s termostaty akumulčních kamen, elektrickými spotřebiči a vypínači. Z bezpečnostních důvodů se žákům zakazuje otevírání oken o přestávkách bez vědomí dozírajícího, případně třídního učitele, sezení na akumulčních kamnech a zejména sezení na okenních parapetech.

Žák bez souhlasu vyučujícího nemanipuluje s rozvody elektro a plynu v laboratořích, s vybavením odborných pracoven, s uloženými exponáty a modely.

B. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
2. Za první pololetí se vydává žákovi výpis z vysvědčení, případně vysvědčení, za druhé pololetí (školní rok) vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
4. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
5. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
6. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
7. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
8. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí, kde aritmetický průměr je jen součástí a ne jediným vyjádřením běžné klasifikace.
9. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
10. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
11. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
12. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
13. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
14. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje pouze na základě průměru klasifikace za příslušné období, ale přihlíží se ke všem výše uvedeným kritériím.

15. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
16. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - průběžně prostřednictvím webových stránek a programu Bakaláři
 - v polovině klasifikačního období na třídní schůzce zákonných zástupců
 - případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají na pedagogické radě.
17. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.
18. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
19. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu (pouze zdravotní důvody), žák se za první pololetí nehodnotí.
20. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
21. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
22. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
23. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
24. V posledním roce plnění povinné školní docházky zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených. V pátém (sedmém) ročníku zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení žáka, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - v polovině klasifikačních období na třídní schůzce zákonných zástupců
 - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde.
 - jak bude pokračovat dál.
5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

3.1 Stupně hodnocení prospěchu

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný,

Používání motivačních razítek a obrázků

V nižších ročnících 1. stupně mohou učitelé používat motivační razítka a obrázky

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

3.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

3.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, výchova ke zdraví.

Při klasifikaci v předmětech uvedených s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,

- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen za pomoci učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené,

neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

3.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova, občanská výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost, absolvuje plavecký a lyžařský výcvik organizovaný školou.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj

estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

3.2 Stupně hodnocení chování

(1) Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští jen ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

3.3. Celkové hodnocení žáka na vysvědčení.

3.3.1. Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

3.3.2. Žák je hodnocen stupněm:

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem (dle ŠVP) hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než

2-chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst.1 písm.e vyhlášky č.48/2005 Sb.

b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

d) nehodnocen(a), není-li možno hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

3.3.3. Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

a) pracoval(a) úspěšně

b) pracoval(a)

4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě na základě písemné žádosti rodičů na počátku klasifikačního období.

2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení a základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka na počátku klasifikačního období, případně písemné žádosti z.z. po datu sdělení speciálně pedagogicko-psychologického vyšetření.

5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- 1 – výbornýovládá bezpečně
- 2 – chvalitebný.....ovládá
- 3 – dobrý.....v podstatě ovládá
- 4 – dostatečný.....ovládá se značnými mezerami
- 5 – nedostatečný.....neovládá

Úroveň myšlení

- 1 – výborný.....pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- 2 – chvalitebný.....uvažuje celkem samostatně
- 3 – dobrý.....menší samostatnost v myšlení
- 4 – dostatečný.....nesamostatné myšlení
- 5 – nedostatečný.....odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

- 1 – výborný.....výstižné a poměrně přesné
- 2 – chvalitebný.....celkem výstižné
- 3 – dobrý.....myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
- 4 – dostatečný.....myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
- 5 – nedostatečný.....i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

- 1 – výborný.....užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- 2 – chvalitebný.....dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
- 3 – dobrý.....řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
- 4 – dostatečný..... dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- 5 – nedostatečný.....praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

- 1 – výborný.....aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- 2 – chvalitebný..... učí se svědomitě
- 3 – dobrý.....k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
- 4 – dostatečný..... malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- 5 – nedostatečný.....pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

- 1 – velmi dobré.....Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
- 2 – uspokojivé.....Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
- 3 – neuspokojivé...Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka

získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové) ,didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu s převahou teoretického zaměření, alespoň čtyři známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří opakování základních vědomostí nutných k zvládnutí učiva daného ročníku. Zadání opakování základních vědomostí musí být provedeno minimálně s předstihem 14 dnů. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 30 minut, informuje vyučující žáky 1 týden předem. Ostatní vyučující o tom prokazatelně informuje. Vjednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,

učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,

- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

7.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky,
- nelze-li žáka klasifikovat např. z důvodů dlouhodobé absence, zdravotní nezpůsobilosti apod. Komisionální přezkoušení je konzultováno se zákonnými zástupci.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

7.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna.

Termín opravných zkoušek stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žákovi, který bude konat opravnou zkoušku, předá vyučující písemně požadovaný rozsah učiva termínu nejpozději do 30. června příslušného školního roku.

4. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

5. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

6. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

a) Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem

b) Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný

8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

5. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

9. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí, důtek třídního učitele a ředitele školy a hodnocení sníženou známkou z chování (výchovná opatření).

Pochvaly :

1. Ředitel školy může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev iniciativy nebo trvající úspěšnou práci.
3. Vyučující může žákovi udělit pochvalu za mimořádné splnění pracovního úkolu, případně za vzornou přípravu na vyučování nebo jinou školní aktivitu, a tuto zaznamená do žákovské knížky nebo jinak sdělí zákonným zástupcům.

Tresty:

4. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti přestupku žákovi uložit:
 - a) napomenutí třídního učitele
 - b) důtku třídního učitele
 - c) důtku ředitele školy
5. Při uložení přestupku budou zákonní zástupci neprodleně písemně informováni. Na konci pololetí bude žákovi zaznamenán dosažený stupeň do katalogového listu v programu Bakaláři.
6. V případě závažného porušení školního řádu v průběhu roku se mimořádně sejde pedagogická rada, která rozhodne o udělení důtky třídního učitele, nebo ředitele školy.
7. Třídní učitel neprodleně zaznamená přijetí výchovného opatření do dokumentace školy.
8. Udělení pochvaly za mimořádný čin, projednaného na pedagogické radě, se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

10. Vydání vysvědčení.

1. Žák obdrží vysvědčení téhož dne, kdy končí klasifikační období. Koná-li žák opravné či jiné komisionální zkoušky, vysvědčení obdrží po vykonání těchto zkoušek.
2. Nelze-li z důvodu absence vydat žákovi vysvědčení, bude vysvědčení předáno zákonnému zástupci, případně jím písemně pověřené osobě.
3. Nemůže-li žák, zákonný zástupce, případně pověřená osoba vysvědčení převzít, dohodne s třídním učitelem, případně ředitelem školy způsob předání vysvědčení.
4. Za I. pololetí bude žákovi vydán výpis z vysvědčení.
5. Vysvědčení nebude vydáno před ukončením klasifikačního období.

Závěrečná ustanovení.

Školní a klasifikační řád je otevřený dokument, může být upravován dle měnících se podmínek a v souvislosti s úpravami školního vzdělávacího programu. Podmínkou je, že platnost změny bude stanovena od nového školního roku, případně nového klasifikačního období, a musí být schválena pedagogickou radou. Školní a klasifikační řád je k dispozici na webových stránkách ZŠ a MŠ Cerekvice n.B.

Dodatek č. 2

Ochrana člověka za mimořádných situací

OČMS – rozložení do jednotlivých ročníků

ročník	OČMS téma	Předmět - učivo
1.ročník	SIGNÁLY – informace, vysvětlení, činnost UKRYTÍ OBYVATELSTVA - vysvětlení, důvody	
2.ročník	NÁCVIK VOLÁNÍ PO TELEFONU – oznámení požáru, (pravidla při tel. Ohlašování) PŘÍPRAVA EVAKUAČNÍHO ZAVAZADLA IMROVIZOVANÁ OCHRANA OSOB	Čj – jazyková komunikace, komunikační prostředky VI – chování lidí, osobní bezpečí Tv – bezpečnost při činnostech a sportu, hygiena
3.ročník	PROTIPOŽÁRNÍ ČINNOST - druhy hasicích přístrojů - ukázka činnosti HZS	Přv – povolání hasič
4.ročník	ŽIVELNÉ POHROMY - druhy živelných pohrom, chování a činnost OŠETŘENÍ POPÁLENIN	Přv – neživá příroda, součásti neživé přírody VI – vodstvo ČR, vodní nádrže - chraňme přírodu Čj – komunikační a sloh.výchova, úraz, nehoda, požár a popáleniny
5.ročník	ZEMĚTŘESENÍ PP – OŠETŘENÍ PORANĚNÍ KONČETIN PP – OŠETŘENÍ KRVÁCENÍ PCHO – improvizovaná ochrana osob ATMOSFERICKÉ PORUCHY	Př – životní podmínky, rozmanitost životních podmínek Př – člověk a jeho zdraví, lidské tělo , péče o zdraví Př – ochrana přírody, chráněná území ČR

6.ročník	<p>SIGNÁLY</p> <p>UKRYTÍ OBYVATELSTVA</p> <p>ZDRAVOTNÍ PŘÍPRAVA – PP, resuscitace (masáž srdce, umělé dýchání – nová pravidla)</p>	<p>Den Země</p> <p>Z – přírodní katastrofy</p> <p>OV – osobní bezpečí = chování v krizových situacích, krizová centra, linky důvěry, důležitá telefonní čísla = 150, 155, 158</p>
7.ročník	<p>OHLÁŠENÍ POŽÁRU</p> <p>EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO</p> <p>ŽIVELNÉ POHROMY</p> <p>PP - KRVÁCENÍ</p>	<p>Den Země</p> <p>TV – osobní bezpečí = nebezpečné situace, zásady bezpečného chování při sportu a činnostech</p>
8.ročník	<p>HAVÁRIE S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK</p> <p>PŘESUN V IPCHO</p> <p>PP , RESUSCITACE</p>	<p>Den Země</p> <p>Ch – hořlaviny, hlášení požáru, chlor, oxid uhelnatý</p> <p>Př – poranění kostí a kloubů, oběhová soustava – krvácení a PP, masáž srdce, dýchací soustava – zástava dechu a umělé dýchání (nová pravidla), stabilizovaná poloha</p> <p>OV – osobní bezpečí = agresivita a nebezpečí kolem nás</p> <p>F – elektrické jevy, rizikové chování a jeho důsledky, prevence úrazu elektrickým proudem, PP při úrazu elektrickým proudem</p>
9. ročník	<p>JADERNÁ HAVÁRIE</p> <p>ZDRAVOTNÍ PŘÍPRAVA</p> <p>popáleniny, krvácení</p> <p>IPCHO</p>	<p>Den Země</p> <p>Ch – jaderná energie, ethylen</p> <p>Př – sopečná činnost, zemětřesení, vnější geol.děje – voda</p> <p>F – radiační havárie, jaderné elektrárny, ochrana zdraví a životů při jaderné havárii</p> <p>OV – osobní bezpečí = společnost a násilí, ŽP, PP</p>

Dodatek k ŠVP ZV č. 3

Název školního vzdělávacího programu: Pro tebe a s tebou –
Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Škola: Základní škola Cerekvice nad Bystřicí, příspěvková organizace

507 77 Cerekvice nad Bystřicí

Ředitel školy: Ing. Jiří Ježek

Koordinátor ŠVP ZV: Mgr. Jindra Jenčovská

Platnost dokumentu: od 1. 2. 2016

Dodatek k ŠVP ZV č. 3/2016 byl projednán školskou radou dne a zapsán pod čj.

V Cerekvici nad Bystřicí 29.1.2016

razítko školy

.....

Ing. Jiří Ježek, ředitel školy

Tímto dodatkem se upravuje školní vzdělávací program ZŠ Cerekvice nad Bystřicí

ve znění platných dodatků od 1. 2. 2016 takto:

V učebním plánu je využití disponibilních hodin následující:

I. stupeň: Český jazyk + 9 hodin, matematika + 5 hodin. Celkem 14 hodin.

II. stupeň: Český jazyk + 5 hodin, matematika + 5 hodin, dějepis + 1 hodina, fyzika + 2 hodina, přírodopis + 3 hodiny, zeměpis + 2 hodiny. Celkem 18 hodin

Školní vzdělávací program Základní školy v Cerekvici nad Bystřicí s názvem "Pro tebe a s tebou" upraven dle RVP ZV vstupuje v platnost 1.2.2016.

Dodatek č. 4

Vložena informace o povinném plavání str .40
Rozpracovány minimální požadavky jednotlivých předmětů pro žáky s VPUCH

Školní vzdělávací program Základní školy v Cerekvici nad Bystřicí s názvem "Pro tebe a s tebou" upraven dle RVP ZV vstupuje v platnost 16.11.2017.

V Cerekvici nad Bystřicí 16.11.2017